

ВЕЛИКА СРБИЈА

НОВИНЕ СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ
ЦЕНА 3 ДИНАРА

БЕОГРАД, ФЕБРУАР 1998.
ГОДИНА IX, БРОЈ 501

ЗА ВЛАСТ ПОШТЕНИХ ЛЈУДИ!

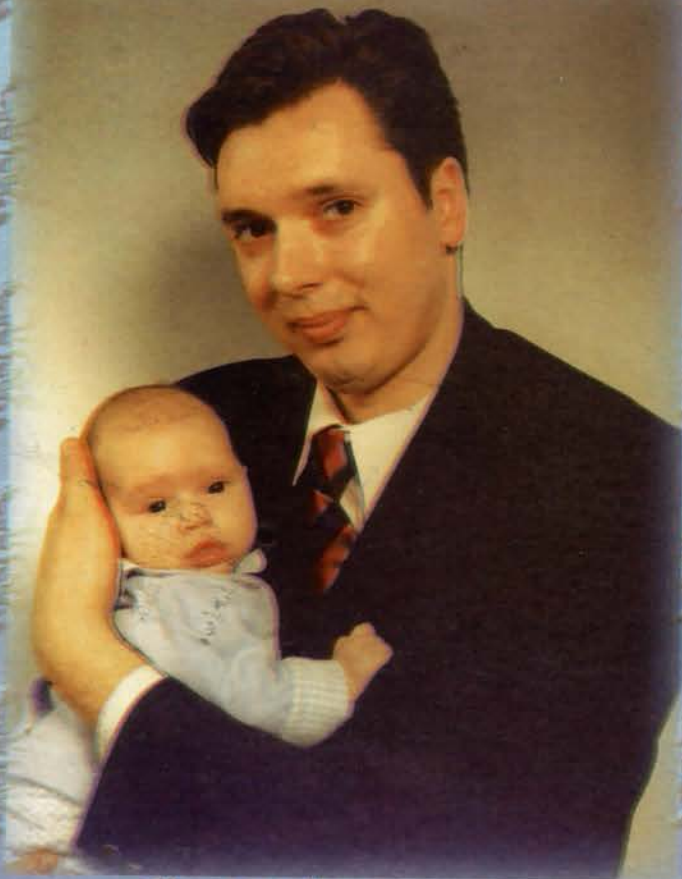

СРБИЈА ЈЕ ВЕЧНА, ДОК СУ ЈОЈ ДЕЦА ВЕРНА!

ФОТО АЛБУМ

ПОРОДИЦЕ

ВУЧИЋ

Данило и Александар

Најмлађи Вучић

Посета пријатеља

Мајчинска нега- Ксенија Вучић

Прво, па мушко- нови члан младе
породице Вучић, Данило, украсио
је Нову 1998. годину.

Кумови Војислав и Јадранка
Шешељ са кумчетом Данилом

ВЕЛИКА СРБИЈА

Београд
Француска 31

НОВИНЕ СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ

Оснивач и издавач:
др Војислав Шешел

Главни и одговорни уредник:
Синиша Аксентијевић

**Заменик главног
и одговорног уредника:**
Душан Весић

Редакција:
Момир Марковић, Мирослав Васиљевић,
Наташа Јовановић, Јадранка Шешел,
Александар Вучић, Рајко Ђурђевић,
Коста Димитријевић,
Драгољуб Стаменковић, Вељко Дукић

Секретар редакције:
Љиљана Мијоковић

**Технички уредник
и компјутерски прелом:**
Северин Поповић

Дизајн корица:
Драган Перих

Лектор:
Зорица Илић

Карикатуре:
Синиша Аксентијевић

Председник Издавачког савета:
др Ђорђе Николић

Потпредседник Издавачког савета:
Петар Димовић

Издавачки савет:
Томислав Николић, Маја Гојковић,
Ранко Вујић, Драган Тодоровић,
Ратко Гонди, др Никола Поплашен,
Стево Драгишић, Зоран Красић,
Милован Радовановић,
Јоргованка Табаковић,
Ратко Марчетић, Владимир Башкот

Шеф дистрибуције:
Зоран Дражиловић

Штампа:
НИГП "АБЦ-ГРАФИКА" д. д.
Влајковићева 8, 11000 Београд

Тираж: 20.000 примерака.

Редакција прима пошту на адресу:
"Велика Србија", Француска 31,
11000 Београд

Рукописи се не враћају

Новине "Велика Србија" уписане су у Регистар средстава јавног информисања Министарства за информације под бројем 1104. од 5. јуна 1991. године.

Министарство за информације Републике Србије 19. августа 1991. године дало је мишљење број 413-01-551/91-01 да се "Велика Србија" сматра производом из Тарифног броја 8. став 1. тачка 1. алинеје 10. за чији промет се плаћа основни порез по стопи од 3%.

Нема те политичке функције, нема те политичке позиције и нема тог облика власти који заслужује да ми Срби међусобно крваримо у политичким сукобима у борби за власт.

ОТПАЛА НОВА ДЕМОКРАТИЈА

У посланичку делегацију, тајним гласањем, изабрано седморо представника СПС, шесторо Српске радикалне странке, четворо СПО, двојица из ЈУЛ-а, један посланик Савеза војвођанских Мађара. Са листе кандидата испао само лидер Нове демократије, Душан Михајловић. Нови кабинет без министара из редова НД?

Другог дана Првог ванредног заседања Народне скупштине Србије, 20. фебруара, тајним гласањем изабрано је 20 посланика за Веће грађана Савезне скупштине, Листу кандидата сачинили су посланички клубови странака заступљених у Републичком парламенту. Шеснаести са овог списка, лидер Новодемократа, Душан Михајловић, није ушао у "прву поставу", те је испоштован међустранички договор и принцип да састав Већа преслика реалне политичке снаге заступљене у Скупштини Србије. Према резултатима гласања, социјалистичка партија Србије имаће седам својих посланика у Већу грађана, Српска радикална странка шест, Српски покрет обнове четири, Југословенска левица два и Савез војвођанских Мађара – једног.

Тајно изјашњавање републичких посланика контролисала је вишестраначка Комисија за избор савезних посланика у Веће република Савезне скупштине, на чијем је челу Драган Томић, а у саставу: Живорад Ђорђевић из Југословенске левнице, Мирослав Васиљевић из Српске радикалне странке, Слободан Ненадовић из Српског покрета обнове и на месту секретара Предраг Трајковић. Где ће завршити 244 подељена листића, надзирао је српски радикал Стево Драгишић, будно мотрећи на чувену провидну гласачку кутију.

За нове савезне посланике из редова социјалиста изабрани су: Зоран Анђелковић, који је добио 229 гласова, Јела Веселић, са 232 гласа, колико је добила и Горица Гајевић, Војислав Живковић са 230, Бојан Кекић са 228, Јован Кркобабић са 229 и Карољ Касаш са 227 гласова од 250 могућих. Са предложене листе посланичког клуба Српске радикалне странке Томислав Николић и Јоргованка Табаковић добили су по 229 гласова, Чедомир Васиљевић и Божидар Вучуревић по 228, а Стево Драгишић и Александар Вучић по 226 гласова. Највише гласова добили су

посланици Српског покрета обнове, Милан Миковић, Верољуб Стевановић и Радослав Јовић по 236, док је Милан Божић освојио два гласа мање од својих страначких колега. Милован Божић добио је 229 гласова, а Владимир Штамбук 187, обојица испред Југословенске левнице. За избор Михаља Сечеиа гласао је 231 посланик.

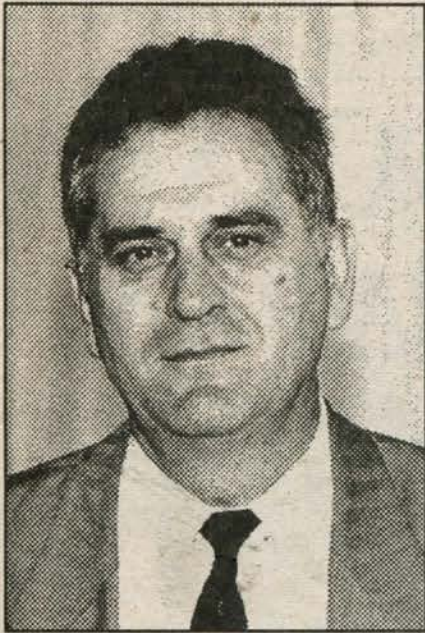
Најгоре је прошао, тачније у Веће грађана Савезне скупштине није изабран само Душан Михајловић, једини кандидат Нове Демократије, јер је освојио само 51 глас. Овакав исход пораз Новодемократа у досадашњој пракси при избору посланика, врло могуће да значи и "чишћење редова" у владајућој

коалицији. Скупштински хроничари, убеђени да су се кола сломила на Новој демократији, даље претпостављају да у новом Владином кабинету за ову, бројно малу странку, више неће бити места. Да подсетимо у прошлом саставу Владе, Нова демократија је имала два потпредседника, Слободана Радловића и Светозара Крстића и два министра, Милуна Бабића и Живка Алексића. Хоће ли овакав избор Народне скупштине означити и политички сумрак Нове демократије, знаће се врло брзо, чим се обелодани нови састав Владе Србије.

Жана Живаљевић

Савезна Скупштина

Томислав Николић

Рођен је 1952. године у Крагујевцу. Грађевински техничар. Заменик председника Српске радикалне странке. Председник Посланичке групе Српске радикалне странке у Народној скупштини, члан Председничког колегијума, члан Централне отаџбинске управе, одборник у Скупштини града Крагујевца.

Александар Вучић

Рођен је марта 1970. године у Београду. Завршио је Правни факултет. Генерални секретар Српске радикалне странке. Члан Председничког колегијума, члан Централне отаџбинске управе. Директор је Културно-спортско-пословног центра "Пинки"...

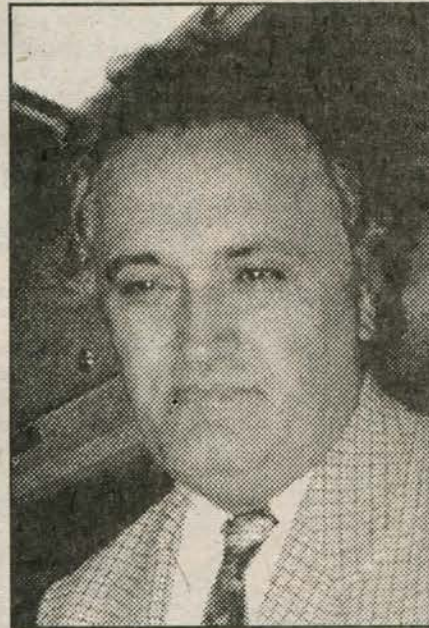
Јоргованка Табаковић

Рођена је марта 1960. године у Вучитрну. Дипломирани економиста. Директор пословне јединице РАС банке из Пећи, завршава магистарске студије на Економском факултету у Приштини. Члан Председничког колегијума, члан Централне отаџбинске управе.

Стево Драгишић

Рођен је 1971. године у Земуну. Одборник у Скупштини града и општински одборник у СО Земун. Председник Градског одбора Српске радикалне странке. Секретар Извршног одбора за Србију. Члан Председничког колегијума, члан Централне отаџбинске управе.

Чедомир Васиљевић

Рођен је 1947. године у селу Рашовац, општина Куршумлија. Директор приватног предузећа "Југент". Члан Централне отаџбинске управе и председничког колегијума Српске радикалне странке.

Божидар Вучуровић

Рођен је јануара 1951. године, по занимању економиста, члан општинског одбора Српске радикалне странке Нови Београд. Члан Централне отаџбинске управе. Одборник у Скупштини Београда.

ПРОСЛАВЉЕНА СЛАВА СВЕТА ТРИ ЈЕРАРХА

Дванаестог фебруара Српска радикална странка, као и сваке године, прославила је своју славу Света три Јерарха. Око прославе није било велике помпе и медијског писања, али зато су на слави примећени сви новинари који нешто значе у Београду. Наравно, поред "седме силе" било је ту и других значајних гостију.

Ове године 12. фебруар је био необичајено топао за зимско годишње доба, па се чинило као да временске прилике такође желе да наговесте све будуће промене које ће у Србију доћи са српским радикалима. Свечано обележавање Света три Јерарха, као и ломљење славског колача српски радикали обавили су у просторијама Странке у Француској 31.

Ове године домаћин славе био је Божидар Вучуревић, који се потрудио да све званице буду почашћене на домаћински начин. Све госте на уласку у просторије Српске радикалне странке сачекали су и поздравили др Војислав Шешељ, Томислав Николић, Маја Гојковић и домаћин славе Божидар Вучуревић.

Освештавање славског колача, обавили су свештеници цркве Светог Александра Невског у чијој парохији се налазе просторије Српске радикалне странке. И, како православни обичаји налажу, славски колач ломили су др Шешељ, Тома Николић, овогодишњи домаћин Божидар Вучуревић и будући домаћин славе Чедо Васиљевић.

После свечаног чина, домаћинима се обратио свештеник цркве Александра Невског и пожелио им среће, здравља и успеха, а свим Србима мир, благостање и мудрост за превазилажење овоземаљских проблема и недаћа.

У свечаној и слављеничкој атмосфери гости су послужени, како православни обичаји налажу славским житом и вином.

Изгледало је да су просторије Српске радикалне странке мале да би могле да приме све госте који су желели да заједно са српским радикалима обележе овај славски дан. Али, кад чељад није бесна, ни кућа није тесна, било је правило којим су се руководили домаћини, али и гости. Причало се о свему, али некако људи су се највише интересовали за будуће планове српских радикала. Све у свему, српски радикали су још једном показали како домаћини обележавају значајне датуме.

Јасминка Олујић

По православном обичају – председник српских радикала др Војислав Шешељ пали славску свећу и са домаћином славе и гостима окреће славски колач

У КОШТАЦ СА РЕЖИМОМ ИЛИ ШЕШЕЉЕВИ ПУТОКАЗИ

Лидер српских радикала говорио је и одговарао на питања гледалаца о политичкој ситуацији, економским недаћама и другим актуелним темама везаним за политичке сцене Србије, Црне Горе и Републике Српске

Водитељ: Добро вече поштовани гледаоци. Наш и ваш вечерашњи гост у емисији Дијалог ТВ Младеновац је господин Војислав Шешељ, председник Српске радикалне странке. Добро вече, добро дошли.

Др Шешељ: Добро вече, боље вас нашао.

Водитељ: Прошли пут када сте били овде то је било непосредно после оне саобраћајне несреће, односно, негде код Смедеревске Паланке, а вечерас сте путовали под мало ризичним условима. Почела је киша.

Др Шешељ: Добро, није страшно.

Водитељ: Али, све је у реду.

Др Шешељ: Али, све чешће долазим у Младеновац.

Постизборна размишљања

Водитељ: Добро је. Претходна емисија је била уочи поновљеног круга председничких избора. Говорили смо, сећате се, о томе шта ће се после тих избора догодити. Каква ће бити позиција ваше странке на политичкој сцени Србије. Каква је ваша оцена те позиције после свега што се догодило. Рекли сте у саопштењима после тог поновљеног круга председничких избора да не прихватате резултате таквих избора.

Др Шешељ: Знате, није сада до нас да нешто прихватамо или не прихватамо. Ми те резултате оспоравамо јер су избори били фалсификовани и имамо веома јаке аргументе, чврсте доказе да су заиста фалсификовани. Пошто нису били регуларни, ми ћемо наставити да оспоравамо и Милана Милутиновића на овој функцији коју је преузео. На функцији председника Републике.

Све то што се дешавало мислимо да је права слика и прилика постојећег левичарског режима у Србији.

Рационалан политичар – полазимо од интереса народа и од Програма Српске радикалне странке

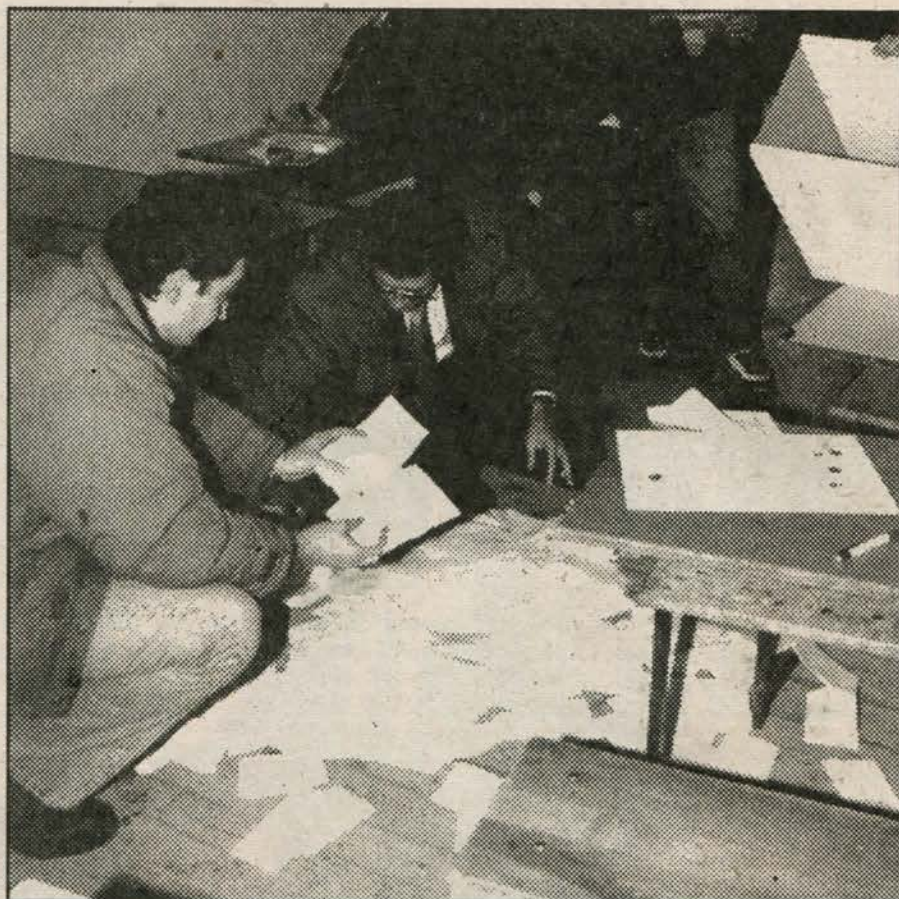
Без обзира што је режим успео тим фалсификатима да изнуди онај резултат који им одговара, што је имао извесну подршку да уради то што је урадио, ми смо убеђени да је то један прилично велики ударац самом режиму. Народ је свестан да избори нису били регуларни, а нису били регуларни из три разлога.

Прво, зато што смо опет били под скоро потпуном медијском блокадом. Други је разлог што су се одвијали у поприлично недемократској атмосфери, атмосфери линча коју је стварала Социјалистичка партија Србије против Српске радикалне странке и њеног кандидата. И треће, што је дошло посебно до тих великих фалсификата на Косову и Метохији, али било је тога и у свим другим деловима Србије.

Основни облик манипулисања је манипулисање кроз бирачке спискове. Ми немамо централизовану компјутерску обраду бирачких спискова, и претпостављамо да је негде између 300.000 - 500.000 имена вишак на тим списковима. То су људи који су одавно умрли или су исти људи више пута уписивани на различитим местима, углавном активисти Социјалистичке партије.

Шта се све дешавало на Косову и Метохији претпостављам да сте и ви добро упознати, да су грађани Младеновца имали прилике да чују оно што је изјавио наш председник општинског одбора и народни посланик из Младеновца, који се нашао у улози контролора на бирачким местима у пећко-призренској изборној јединици. Ми смо упутили скоро 1000 људи из других делова Србије, и то најистакнутије страначке активисте, скоро све савезне и републичке посланике да контролишу на бирачким местима и тамо су се заиста чуда дешавала. У седам сати ујутру на многим бирачким местима кутије су биле пуне, иако се још ни један гласач није појавио да гласа. Затим, у селима где српска полиција данас ни тенковима не може да прође, испоставило се да су сви Шинтари изашли на бирачка места и гласали за Милана Милутиновића. Све левичари.

То је све карактерисало ове изборе. Мислим да је после ових избора Српска радикална странка још снажнија. Ми смо показали велики степен хладнокрвности, стрпљивости, промишљености. Неки су очекивали да ћемо сада револтирани експлодирати, изаћи на улице, изазвати уличне немире, сукобе, крвопролиће. Све би то режим желео, ми нисмо хтели да играмо по тим нотама режима, ми смо кренули овим стрпљивијим путем, путем који нам у перспективи пружа још веће шансе да заиста преуземо власт у Србији. Режим који се заснива на оваквим фалсификатима изборног процеса једноставно не може дуго да опстане.

У Србији ништа ново – избори нису били регуларни

Све о фалсификатима у "Великој Србији"

Водитељ: Морам да вас питам и оно што се намеће просто као питање. Обично странке, незадовољне изборним условима и начином како су обрађивани изборни резултати, искажу незадовољство и то траје 2, 3, до 5 дана, зависи колика је крађа у питању. Онда то једноставно оде неким другим током, други догађаји то потисну, и цела ствар буде ад акта. Докле се стигло у вашем настојању да истерате ту ствар на чистац, која се догодила на Косову?

Др Шешел: Код нас то супротстављање неће трајати неколико дана. То ће бити стално, континуирано и ми смо већ спремили три специјална издања наших новина листа "Велика Србија". Прво издање је већ изашло, друго је у штампи, али се због недостатка папира још није појавило пред грађанима, а и треће издање само што није изашло. Ми смо сакупили све аргументе којима смо располагали, најупечатљивије примере фалсификата објављујемо у тим новинама, и објављујемо репортаже, изјаве људи са лица места у каквој су атмосфери избори одржавани и шта им се све дешавало када је реч о нашим страначким активистима и контролорима. Мислимо да ће то бити једно жестоко жигосање какво режим до сада једноставно није доживео. Ми то штампамо у великим тиражима, два специјална из-

дања у 100.000 примерака и једно специјално издање у 200.000 примерака. То се бесплатно дели.

Правне стазе и богазе

Водитељ: А шта је са оном правном линијом, докле се стигло?

Др Шешел: Што се тиче правне линије све је стало заправо код врховног суда. Ми сада чекамо пресуду врхов-

Разлога на претек – радикали ће наставити да оспоравају Милутиновића на функцији председника

Цепкање са социјалистима – последња политичка игра Вука Драшковића

ног суда да бисмо савезном јавном тужиоцу поднели захтев да он подигне један ванредни правни лек, за који је само он овлашћен, а на наш предлог, а то је захтев за заштиту законитости пред савезним судом, да поступи онако како је поступио у Црној Гори. Овде су докази много чвршћи него када је реч о црногорским изборима.

Наравно, ми немамо никаквих илузија да ћемо успети правним путем да то истерамо до краја, али ћемо на тај начин показати још једном, овог пута још упечатљивије, да у нашој земљи нема правосуђа. Нема судства, да ни један судски орган не функционише, да су нам судови заправо продужетак владајуће партије, саставни део њеног пропагандног апарата.

Разговори о влади

Водитељ: У овом тренутку на свим нивоима, рекао бих од оног локалног општинског преко републичког до савезног, постоји једна неразјашњена ситуација. Већина општина у Србији, као и Младеновац, има некакве сукобе око власти. На републичком нивоу влада није формирана, на савезном променама у Црној Гори долази до озбиљног, другачијег премештања и размештања политичких снага.

Да кренемо од овог средњег нивоа, од Републичке владе. Српска радикална странка је била на разговорима код господина Милутиновића, и даље важи понуда Српске радикалне странке да господин Томислав Николић буде премијер. Знам да нисте озбиљно рачунали да ће то бити и остварено, али правно формално то и даље важи. Каква је ваша процена шта ће се и када догодити када је реч о републичкој влади?

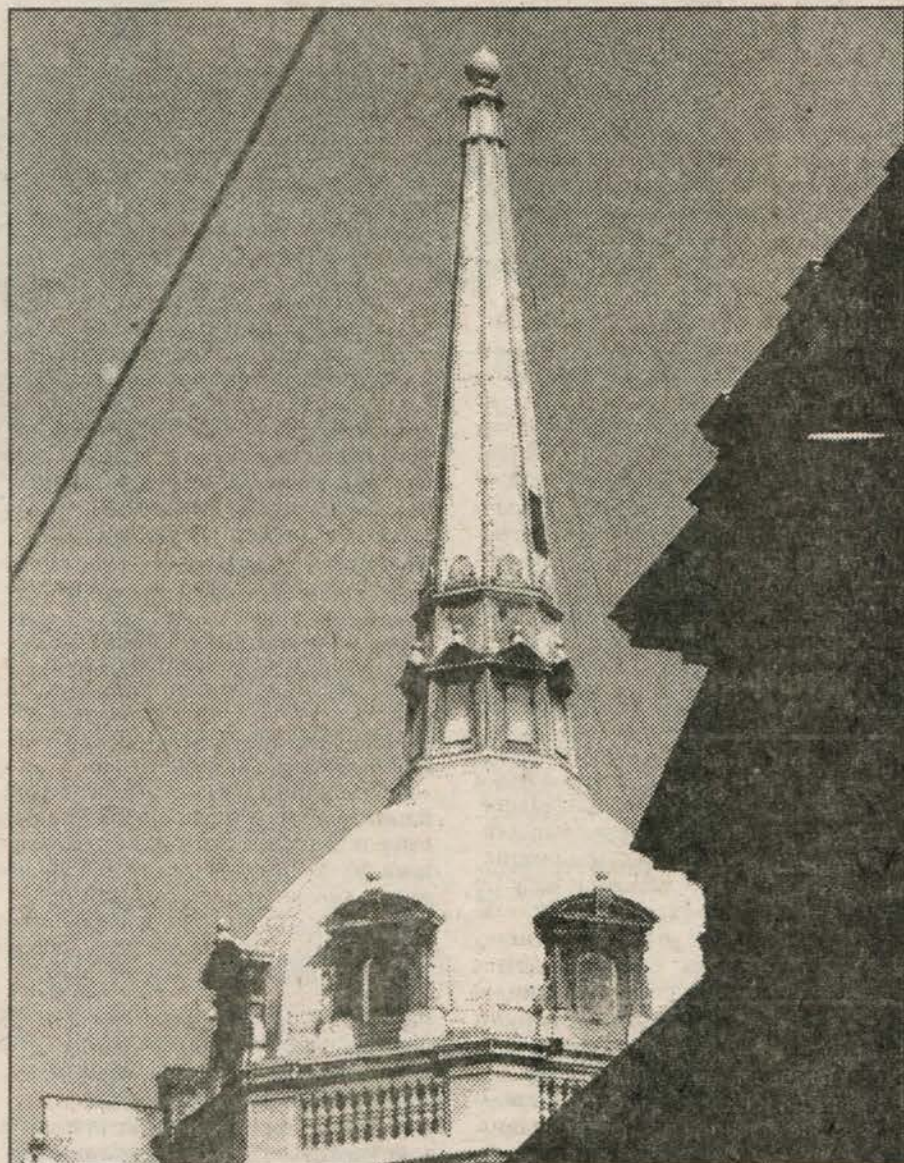
Др Шешељ: Дан пре те аудијенције код Милана Милутиновића имали смо унутарстраначке консултације у оквиру председничког колегијума, и заиста смо се много колебали да ли уопште да се одазовемо или да се не одазовемо том позиву. Одлучили смо да се одазовемо, и да на разговоре иду Драган Тодоровић и Стево Драгишић, председник и секретар Извршног одбора Српске радикалне странке за Србију, уз то је Драган Тодоровић потпредседник Народне скупштине, а Стево Драгишић председник нашег Градског одбора Београда. Проценили смо да треба да иду људи тог страначког нивоа. Дакле, не председник странке и његов заменик, него људи из најужег руководства који ће прво саопштити Милану Милутиновићу да ми настављамо да оспоравамо његов избор.

Дошло је до једне комичне ситуације у том разговору, да се он практично њима правдао како он нема никакве везе са тим фалсификатима. То лично није радио. Што му ја и верујем, ја сам убеђен да он до оног момента када је проглашен за кандидата Со-

цијалистичке партије није знао да ће бити кандидат за председника Републике. Али, он је у таквој позицији и он треба да сноси консеквенце те своје позиције.

И друго, саопштили смо му да смо ми имали иницијативу да четири највеће парламентарне политичке партије формирају нову владу Србије, да та влада буде практично концентрациона влада националног јединства. Да њен састав буде пропорционалан односу наших снага у Народној скупштини.

Ми смо пошли од једне суштинске претпоставке да би требао неко из Српске радикалне странке да буде председник владе, мандатар за састав нове владе, јер је за председника Народне скупштине изабран представник Социјалистичке партије. А између наше две странке је веома мала разлика у броју посланика, социјалисти имају 86, радикали 82. Ако се изузме Косово и Метохија и фалсификати који су се тамо дешавали на парламентарним изборима, ми смо практично већа политичка партија од Социјалистичке пар-

Политичка прогноза – очекује се пад и Божићеве градске власти

тије. Пошто социјалисти немају апсолутну већину, да имају апсолутну већину, они би могли да претендују да имају председника Народне скупштине и председника владе, пошто је њихов кандидат изабран за председника Народне скупштине договором највећих парламентарних странака, онда је сасвим логично да мандатар буде из Српске радикалне странке. Ми од тога нећемо никако одустати.

Ви се сећате да је, негде крајем новембра, постигнут договор између Српске радикалне странке, Социјалистичке партије, Српског покрета обнове и Југословенске левице о подели кључних скупштинских функција. То је до-

бије, и ти договори су далеко одмакли.

Има неких тешкоћа, тешкоће су обично код привилегија, нису суштинске ни програмске природе, како се они јавности бусају у прса, они о програму нису ни разговарали на тим својим консултативним састанцима. Него, ја ћу теби ти ћеш мени, иде се на чисто кадровску проблематику, и ко ће шта да ичепе и ништа више.

Ви знате какви су ти односи унутар Српског покрета обнове, колики је непотизам овладао том странком. Практично се рођацима обезбеђују најоцијније функције, највише се инсистира на амбасадорским местима, мада та

Нерегуларна влада Мирка Марјановића

Водитељ: Колико је могућа варијанта да после оноликих захтева, рекао бих енормних захтева Српског покрета обнове добију премијера, потпредседника владе, трећину тих амбасадорских места итд. Социјалисти кажу да ето не могу да постигну договор, са вама неће, са њима не могу да постигну договор. Пошто нема уставног ограничења, влада Мирка Марјановића остаје евентуално и до јесени, а у међувремену буду избори?

Др Шешел: Није та влада регуларна. Та влада је само у статусу ВД, вр-

Спојени судови – враћање таксе од три посто утицало је на јануарско дивљање марке

говор ове четири партије, после је Српски покрет обнове почео то да изиграва, као нису они учествовали они су се уздржали, али су прихватили. Ми смо гласали за њихове кандидате они за наше, али они су хтели да се оперу као они нису имали ништа са тим, мислећи да ће им то бити корисно у предизборној кампањи, већ је био други турнус председничких избора. Али, народ је то препознао, наш народ није глуп, то је схватио одмах и једна таква игра једноставно није успела. Ми смо сматрали да треба да се конституише Народна скупштина, отворено рекли, јесте, ево социјалиста има највише, нека буде њихов председник. Е, сада смо сачекали код мандатара за састав владе. Мандатар треба да буде из Српске радикалне странке.

Непотизам СПО

Али, има нешто друго што је ту веома важно, што на ту солупију није спремна ниједна од ове три велике парламентарне странке. То нису спремни ни социјалисти, ни ЈУЛ, ни Српски покрет обнове. Они воде међусобне преговоре о саставу нове владе Ср-

амбасадорска места у структури власти немају никаквог значаја. Ако није реч о професионалним дипломатама, за амбасадоре се углавном шаљу услужени политичари. Политичари на које се више не рачуна. Али, Српском покрету обнове изгледа да је највише до тога стало. Оно са чиме јавно оперише Српски покрет обнове то је да не прихватају никакву варијанту са радикалима. Чак се социјалисти и ЈУЛ нису тако изјаснили, они говоре да би били спремни са свима.

Али, Српски покрет обнове им служи да заправо јавности саопште да ће ова комбинација бити без Српске радикалне странке. Ми се због тога уопште не љутимо, они имају право да саставе коалициону владу. Ми ћемо бити опозиција тој влади, непрекидно ћемо ту владу критиковати у Народној скупштини. Ми смо свесни таквог односа снага. Ако Српски покрет обнове има такво опредељење што бисмо се ми против тога бунили.

Ту је њихово чланство, нека оно реагује, што ми да реагујемо за нечију туђу странку. То нас не интересује.

шиоца дужности. Та влада је практично под оставком, и та влада нема права да доноси никакве опште правне акте, уредбе, било какве сличне одлуке које се односе на неке општије ствари. Та влада отправља послове док се не формира нова влада и ништа више. Да би се сачувао континуитет власти. То је уобичајено у парламентарној пракси цивилизованог света.

Није битно што код нас није Устав или закон све предвидео, не може да предвиди све појединсти из праксе. Али, постоји нешто што се зове парламентарна пракса демократског света и то мора да важи и код нас, ова влада, дакле, не може да влада у правом смислу речи. Може да отаљава послове из дана у дан. А она се поставља као да је нека озбиљна и нормална влада. Она то више није. Владу мора да формира нови сазив скупштине, без обзира што рок није одређен.

Договори с Вуком нису дугог века

Друго, није немогуће да се у свему овоме посвађају леви блок и Српски покрет обнове. Ми знамо, из ранијег

Речник улице – комуникација личности познатих са београдских улица

искуства, да са Драшковићем никада договори нису дуго трајали, такво је искуство и Ђинђића и Кошутинице, и Весне Пешић и Мићуновића, свих оних који су некада имали такве аранжмане са Драшковићем.

Ово је први пут да Драшковић отворено улази у аранжмане са социјалистима. 1995. године имао је неке конспиративне аранжмане, знате, када их је подржао око укидања директних те-левизијских преноса у Савезној скупштини, па су социјалисти укинули и то провели и на републичкој.

Па су их подржали око Дејтонског споразума, око ратификације тог споразума у Савезној скупштини, и све оно што се дешавало 1995. године. За награду је Вук Драшковић бесплатно добио кућу на Кошутњаку у ул. Благоја Паровића. Овог пута то не може да иде конспиративно, овог пута је јав-

ности јасно и комплетном чланству Српског покрета обнове да су у преговорима, они више и не крију те преговоре.

Али, у том ценкању има једна ствар која оптерећује Српски покрет обнове. У подвести његовог руководства је јасно да је ово њихова последња политичка игра, и да овог пута они настоје да шчепају што више. После ове комбинације они више на политичкој сцени Србије неће представљати неку озбиљну политичку снагу, то је готово.

Дакле, Српски покрет обнове практично у политичком смислу је историја, прошлост Србије. Због тога су огромни апетити на делу. Ти апетити просто терају да прихвате и оно мање што понуде социјалисти, јер могу да изгубе све.

Ту су теоријски могуће две варијанте, једна је варијанта да Српски покрет обнове уђе директно у владу, да учествује у расподели министарства. Мислим да им социјалисти неће дати више него што је то пропорционално. Дакле, не могу претендовати на више од једне четвртине мандата отприлике. Или да подрже мањинску владу па да узму привилегије да сачувају власт у граду Београду уз подршку социјалиста, да узму новац и да узму још неке привилегије. Они су томе најсклонији. Дакле, не треба ни ту варијанту искључити.

Принудна управа ante portas

Ту, с времена на време, нешто зашкрипи, и да је заиста зашкрипало видимо што се понекада мало жешће огласе социјалисти. Видели сте данас, градски одбор Социјалистичке партије мало је припретио Српском покрету обнове на градском нивоу. После овог, Српски покрет обнове нема куд, јер ће морати да преда ту градску власт. Сада, они су толики заглибили у тој градској власти Београда да би схватили као катастрофу да ту власт изгубе. Да погледате само где су рођаци Вука и Даније Драшковић запослени на градском нивоу, то је страшно, нема скоро ниједне моћне институције на градском нивоу која је под контролом Српског покрета обнове да директно најближи рођаци нису запослени, да нису они на руководећим функцијама. Е, остају без свега тога, то је читав један лоби који притишће руководство странке да по сваку цену уђе у споразум са социјалистима.

Ми себе никада у такву позицију не би довели. Ми никада не бисмо дозволени да нас такве ствари натерају да идемо и на оне облике сарадње које иначе не бисмо желели. У Београду, Српски покрет обнове чак ни заједно са социјалистима, нема већину, и зато беже од наставак седнице Скупштине града. Следећа тачка би морала да буде смењивање Александра Чотрића, ми смо на то спремни, Српски покрет обнове се и ту поспеао. Не знам тачно колико их је одборника напустило, за једног знам сигурно, то је Владан Јанићијевић из Врчина. Демократе говоре да их има око шест, али ја не знам тачно и не могу напамет да то саопштавам јавности.

У сваком случају, они би одавно заказали седницу да су сигурни у већину одборника, пошто нису сигурни они беже од седнице. Не могу вечито бежати, максимално могу бежати три месеца. Када истекну та три месеца, више немају куд. Или ће се завести принудна управа или ће се ићи на нове изборе. И ако се завде принудна управа мора се ићи на нове изборе у оном законском року.

Избори Јово, наново

Око састава те Републичке владе још ће се много тога у јавности чути у сваком случају. Оно што је нама радикалима циљ то је да издејствујемо нове изборе на свим нивоима. Ми не бежимо од нових избора, ми желимо те нове изборе.

Мислим да је Српска радикална странка сада у напону снаге, да нам сваки дан и даље расте популарност. То показује чињеница да већ имамо више од 170.000 чланова, а у новембру 1996. године имали смо око 90.000, ми смо већ практично удвостручили своје чланство за годину и два месеца.

То нас испуњава додатним оптимизмом да отворено излазимо са захтевом да се држе ванредни избори на свим нивоима. Ти ванредни избори

партије социјалиста, а на републичком нивоу да се избаују посланици Булатовићевог крила.

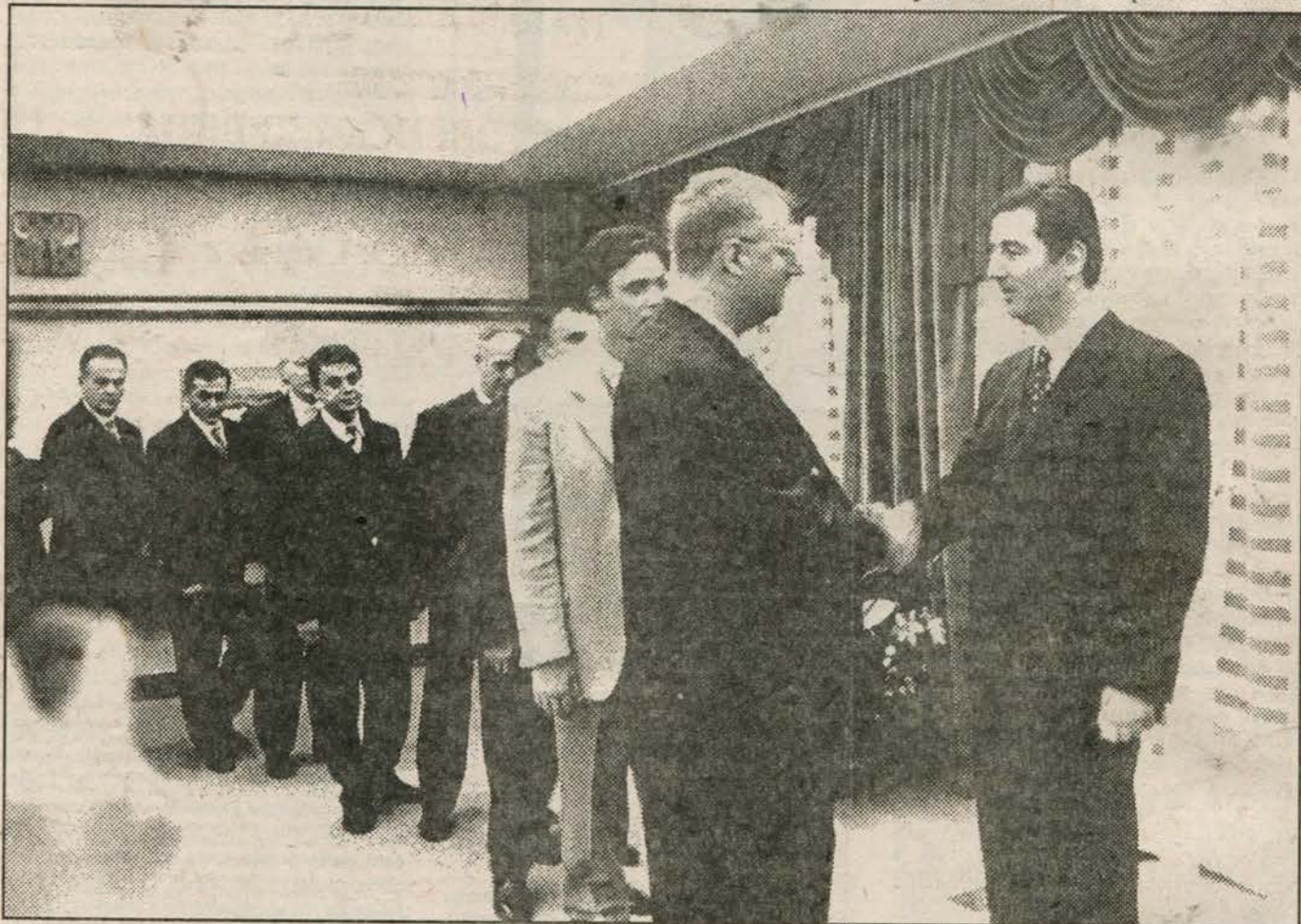
Боље је да се на ванредним изборима рашчисти колики је однос снага између та два крила раније владајуће партије. И да се конституише нови скупштински сазив на основу тог односа снага и на републичком нивоу Црне Горе и у Беху грађана Савезне скупштине.

Постоји, такође, много разлога да се иде на ванредне локалне изборе, јер се поцепала, пре свега, коалиција "Заједно" у свим градовима где је освојила власт. Тамо где су социјалисти освојили власт она веома лоше функционише, бременита је унутрашњим разним противречностима и није лоше да се у оваквим кризним условима провери воља народа, да се види да ли

мените тај став или укупна ситуација о којој сте малочас говорили?

Др Шешел: Не. То што се догодило на председничким изборима, то је наша још чвршћа аргументација против режима, то је за нас мотив да се боримо за побољшање изборних услова у Србији. Дакле, за сређивање стања у медијској сфери, да медији буду, посебно државни медији, доступни свим парламентарним политичким странкама, да се боримо за сређивање бирачких спискова, за нормално одвијање те изборне процедуре у потпуности, да се спрече фалсификати. Ми ту имамо заиста веома снажне аргументе.

Што се тиче односа снага у парламенту ми не дозвољавамо да нас сада нека мржња, неке емоције, нека нелагода због свега овога што се десило на председничким изборима мотивише

Манир државника – честитка политичком противнику

могу бити нужни ако се не постигне на републичком нивоу договор између левог блока и Српског покрета обнове, дакле, ако отпадне све ове варијанте па се они дефинитивно разиђу. Што је, ја мислим, врло мало вероватно, али у сваком случају не смео да искључимо ни ту солуцију.

Потребни су ванредни избори на савезном нивоу због свега овога што се дешава у Црној Гори, било би крајње лоше да се на савезном нивоу скупштинском већином избацију посланици Ђукановићевог крила Демократске

ту има неких промена. У сваком случају, када се поцепалу те владајуће странке нема бољег решења од нових избора.

Интереси народа у првом плану

Водитељ: Прошли пут сте говорили да какав год да је однос снага у републичкој скупштини, та скупштина може да функционише. То је било уочи тих председничких избора. Да ли је оно што се догодило у том кругу председничких избора, разлог да ви про-

у парламентарном наступу. Ми се ту држимо као строго реални и рационални политичари. Отворено говоримо о својој позицији. Не дозвољавамо да се уопште емоције појаве као неки фактор при доношењу важних политичких одлука. Полазимо од интереса народа и од свог програма. Тако да ова наша испружена рука и даље остаје у ваздуху, дакле, испружена према свим овим потенцијалним партнерима, али као реални политичари одавно смо проценили да од тога нема ништа. Да нико заправо не жели ства-

рну поделу власти и нико не жели темељите реформе у Србији осим Српске радикалне странке.

Социјалистичка партија то не жели, Југословенска левица то не жели, Српски покрет обнове само декларативно жели, а жели заправо само прерасподелу моћи и утицаја у садашњим структурама. Ништа се ту битно не би променило, као што ништа није промењено ни тамо где Српски покрет обнове на локалном нивоу има доминантну улогу у начину функционисања власти, у расподели привилегија, у стицању и коришћењу тих привилегија итд. У сваком случају, и економска и социјална криза које се заштравају говоре да ће ти ванредни избори бити неопходно. Није немогуће да мандат ове скупштине буде заиста и четири године, али само уколико леви блок и Српски покрет обнове уђу у неку чврсту коалицију. Та је варијанта могућа.

Спојени судови -3% и ДМ

Водитељ: Према неким аналитичарима, а њих је све више, кључ политичке кризе у Србији је Београд, односно како ће се ту разрешити тај чвор између странака које држе власт у Београду, чији одборници имају велике одборничке групе у скупштини града. Да ли је могућа та сарадња између вас и Демократске странке?

Др Шешел: Ми неке облике сарадње имамо. Знате, опет као реални и рационални политичари не мислим да ми треба сада у неке загрљаје да улазимо, да се закљичемо у нека пријатељства или нешто. Нас су одређени интереси натерали да сарађујемо по поједицим питањима.

Ми смо се заједничким снагама супротставили поновном увођењу таксе од 3%, а онда су Српски покрет обнове и левица наметнули тај закон Београду у Републичкој скупштини. Један од кључних разлога што је дошло до оваквог дивљања марке на црном девизном тржишту је и увођење те таксе. Узалуд сада Републичка влада оптужује медије да су они криви. Не може се динар уздрмати само пропагандним средствима, постојали су реални елементи да се тај динар уздрма.

Увођење те таксе опет је покренуло лавину повећања цена, повећање цена је опет деловало на пад курса динара. Са друге стране, режим је и неки новац доштампавао и у предизборној кампањи, финансирао је изборе. Режим је нерационално користио новац од средстава, од продаје 49% телефонске компаније, то се видело, ако се сећате ми смо на време упозоравали, и то у више наврата да се не сме тако располагати новцем.

Када држава даје кредите друштвеним фирмама, оне једноставно не врате, држава нема могућности да то наплати. Како? Дакле, тај новац је био плаћен.

Онда су рекли да финансирају извозне послове што је била једна лудост. Зашто држава мора да одређује који ће се послови финансирати. Она треба да даје кредите привредним фирмама са одређеном каматом и да само води рачуна да се тај кредит врати у од-

У Београду власт не функционише

У таквој економској ситуацији Београд је у посебно тешком критичном положају. У Београду власт уште не функционише. Није функционисала

Странацка хроника

СОЦИЈАЛИСТИЧКА ПАРТИЈА ЈУГОСЛОВЕНСКЕ ФЕДЕРАТИВНЕ РЕПУБЛИКЕ

Странацка хроника

ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА СРБИЈЕ

Странацка хроника

ГРАЂАНСКИ САВЕЗ СРБИЈЕ

Странацка хроника

ЈУГОСЛОВЕНСКА ЛЕВИЦА

Странацка хроника

ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА СРБИЈЕ

Странацка хроника

СРПСКИ ПОКРЕТ ОБНОВЕ

ИМА ЛИ ИЗГЛЕДА ИЛИ НАДЕ ДА СЕ СОЦИЈАЛИСТИ ПРИВЕДУ К СПОЗНАНИЈУ

Време неумитно тече, дани, месеци и године пролазе, а наша држава остаје тамо где је и јуче била. Режим овакве земље не жели да види докле смо се приближили амбици економског живљења, а политички колапс и апсурд социјалистичког руковођења, акције био до сада, данас је јасан и последњи аполитичној особи код нас.

Пет пуних месеци већ је прошло од парламентарних избора, скоро три од председничких, а држава Србија нема

али зато оста у нас Срба, јер су српски комунистички кадрови прво, по његовом наређењу, годинама фанатички попуштали по директивама „великог вође“ и црвене Интернационале, убијајући, превремено, прво свога оца, брата, рођака и друге своје најближе, како би доказали своју идеолошку, до смрти, приврженост и оданост „вођи“ и партији. Сетимо се само Александра Рашковића, ударне фарангове песнице, њега и заменика му крајем ОЗНЕ и УДБЕ, Слободана Пенел-

ла: „После мене, погори“. Обиће он све земље света и допре и до Монголије, ширећи „међународну сарадњу“ и трошећи милијарде зајужених долара, а све за „добробит“ свога народа. Дао је, не може се рећи да није и народу да живи на кредит, да глобе бачене му кости, а и ово мало живљења, што га њадросмо, данас нам снама на нос излази. Ето, ово само да се колико подсетимо и не заборавимо како се не бисмо тудили данашњим социјалистима (комунистима) и њиховој „Бризи

Ново на политичкој сцени – радикали су у "Земунским новинама" дали простор противничким странкама

ређеном времену и да се исплати камата, и ништа више. Шта је брига хоће ли бити извозни посао или неће. У овом случају су финансирани неке извозне пројекте, неки од тих пројеката су реализовани, роба извезена али новац од продаје те робе остао напољу. Како ће сада натерати те фирме да врате новац назад, нема шанси да их натерају. Новац углавном оде на Кипар. То је што се тиче ове садашње економске ситуације.

ни када су демократе остваривале ту власт, али је сада ситуација још гора. Српски покрет обнове практично сам влада. Сам троши паре, што би се рекло. Прошле године је буџет био крајње ирационалан, било је много паразита на том буџету, паре се расипале за студентски парламент и за ово и за оно, а суштинске ствари нису финансиране. Ове године још буџет није ни усвојен, да ли ће бити усвојен то ћемо још да видимо, и како ће изгледати.

БРОЈ 501

ВЕЛИКА СРБИЈА

11

Са Демократском странком не искључујемо неке облике сарадње и у будућности, мислим да смо нашли заједнички језик око смене Александра Чотрића, јер је Студио Б опет онакав каквав нисмо желели да буде, опет је под контролом једне партије и то се види из садржаја скоро свих његових информативно-политичких емисија.

Ми смо спремни да сарађујемо са Демократском странком и око рушења градске владе Спасоја Крунића, ту Демократска странка још оклева, они отворено саопштавају разлоге свог оклевања, кажу то може бити повод завођења принудне управе, па ће они бити криви.

Не. Не може опозициона странка бити крива зато што је опозициона и зато што се бори против актуелне власти. Ова власт је лоша због тога је треба срушити. Ако последица буде завођење принудне управе, онда у законском року морају да буду ванредни избори.

Е, сада неки кажу тако се десило у Старом граду и Савеском венцу, социјалисти су заједно са Српским покретом обнове у прошлом мандату завели принудну управу и нису дозволили ванредне изборе. Онда је то директно кршење закона. Онда да непрекидно прозивамо режим што се крши закон. Па режим крши Устав и закон око избора. Па крши око принудне управе, па крши око овога, онога. Знате, када се нагомила број кршења закона, када дође до оне критичне масе, онда режим на томе пада. Не може режим вечито да крши закон, и да се сама власт темељи искључиво на кршењу закона.

Резерве према коалицијама

Водитељ: Да ли је то нова појава на политичкој сцени Србије да се коначно дође до сарадње између странака, да оне немају ни неких коалиционих савеза, па чак ни програмских, идеолошких блискости, ако постоји неки директан политички интерес да једноставно заврше неки посао који је у интересу и једне и друге странке. Ово о чему сада говоримо на нивоу Београда. Таквих случајева чини ми се није било раније.

Др Шешељ: Увек смо ми радикали били веома резервисани према било каквој коалицији. Када смо били у најбољим односима са Слободаном Милошевићем, ми смо избегли да уђемо у коалицију са социјалистима, да уђемо у владу Николе Шаиновића, ако се сећате. Па смо онда имали неку техничку коалицију са Демократском странком и Демократском странком Србије на локалном нивоу, и она је веома успешно функционисала.

На свим овим накнадним изборима за одборничка места ми смо побеђивали захваљујући тој коалицији, радикали су освојили одборнички мандат у Раковици, у Малом Црнићу, Демократска странка Србије на Врачару,

Демократска странка још негде, не могу се сетити тачно где, али је наша техничка коалиција изузетно добро функционисала.

А онда је ту техничку коалицију Ђинђић једноставно отказао, и ушао у договоре са Српским покретом обнове. Па смо онда сарађивали са другим опозиционим странкама и после избора 1993. године у Републичкој скупштини. Договорили се да све наше опозиционе странке држе јединствен блок према социјалистима. И радикали су остали чврст део тог блока, али су нас изиграли наши партнери. Дошло је до трке између Драшковића и Ђинђића ко ће пре у загрљај са социјалистима.

Ђинђић је био протежиран у предизборној кампањи од стране државних медија, имао неке начелне договоре о конституисању владе, повећао му се апетити, тражио да буде председник владе, а Драшковић гурне Нову демократију и Душана Михајловића да му поквари планове и тако је дошло до владе Мирка Марјановића.

Па је онда ту било и око оних, знате, тајно датих гласова да се изабере Драган Томић за председника скупштине, па смо имали неку сарадњу око

оног паралелног парламента, што је добро функционисало, што је социјалисте страшно уплашило, а онда нам подметну тамо да усвајамо Агоштонову неку декларацију како су националне мањине у Србији угрожене. И на томе је пукао паралелни парламент.

Нисмо се могли договорити ни око одбране Студија Б, ми радикали смо спремни да држимо и протестни митинг, да демонстрирамо, имао сам договор са Коштуничом и Ђинђићем, а Драшковић избегао да се са мном састане. Није хтео уопште да разговара, па је дошло до оне наше познате полемике. Онда су Ђинђић и Коштуница ишли код Драшковића, пошто Драшковић није хтео да се брани Студио Б, Студио Б је дошао под потпуну контролу режима.

Сваки пут када Драшковић има неке прљаве послове у плану са социјалистима, он повећа тензију према српским радикалима. Одмах нас назива фашистима, оваквима, онаквима и каже да се са нама не може никако. Али, то једном треба да пукне, то једном треба да доведе до оних озбиљних политичких консеквенци после којих више Српски покрет обнове неће представ-

Без упоришта у народу – престолонаследник Александар никада неће сести на српски престо

Балкански апсурд – председник Републике Српске ради против државе на чијем је челу

љати ништа озбиљно на политичкој сцени Србије.

Режимске варијанте са политичким странкама

Има још један договор Драшковић са социјалистима, одбијена је регистрација Српског покрета обнове Заједно. И Републичко министарство правде је рекло не може зато што постоји странка Српски покрет обнове, а постоји радничко-сељачка демократска коалиција "Заједно".

Водитељ: Са Аврамовићем на челу. Др Шешељ: Са Аврамовићем на челу. Какве то везе има. Постојала је Српска радикална странка, па су дозволили да се региструје Српска радикална странка Никола Пашић. Постојала је Демократска странка, па су дозволили да се региструје демократска странка Давидовић Грол. Што сада не би могла да постоји једна СПО-Заједно.

Рођачке мућкалице

Водитељ: Демократска странка Србије...

Др Шешељ: Јесте. Значи, и ово је сада неки адуг у игри којим социјалисти оперишу у калкулацијама са Вуком Драшковићем. Они ће му дати то, већ су му дали да спрече регистрацију стра-

нке Велимира Илића, и то на противзаконит начин. Калкулишу око Градске скупштине, калкулишу око још неких ствари, неког рођака су им ухватили са већом сумом девиза на граничном прелазу и то смо сазнали. То ми је чак сам Ђинђић причао када смо били на Цетињу. Имају их, дакле, у шакама и преко неких проневера на градском нивоу, имају их у шакама по неким стварима и од раније, и мислим да ће социјалисти на тај начин присилити Српски покрет обнове да по веома ниској цени уђе у Владу Србије да им омогући скупштинску већину.

Али, онда ће то бити крај Српског покрета обнове, ја мислим да не треба због тога жалити. Мораће да постоји једна странка центра, да ли ће то бити Демократска странка, да ли ће нека друга партија, једна странка центра мора да постоји, али странка са идеологијом центра, а Српски покрет обнове који је кренуо као изразито националистичка, странка практично је данас странка без икакве идеологије. Нема унутрашњи систем вредности у који би људи веровали и који би их мотивисао да се ангажују у тој странци. Они су сада постали заједница интереса, што су одавно и социјалистичка партија и Југословенска левица.

Српска радикална странка није странка мржње

ВЕЛИКА СРБИЈА

Водитељ: Поменули сте ово што се догодило на Цетињу, то је повод да вам поставим питање, да ми се чини отприлике да у пракси Српске радикалне странке има неких промена. Узећу то ваше појављивање на Подгоричкој телевизији, појављивање на Цетињу, чињеницу да је Српска радикална странка Републике Српске практично објавила легитимитет Додикове владе.

Имам утисак да се нешто, што бих назвао једном врстом помешаног реализма и прагматизма, манифестовало код...

Др Шешељ: Не. Ми се у Црној Гори и Републици Српској понашамо на исти начин на који се понашамо и у Србији, када дође до оног критичног, када запрети крвопролиће или се деси крвопролиће, ми смо увек били најсталоженји. И овде у Србији. Сетите се када су биле демонстрације у неколико наврата, које су однеле и људске животе, увек смо били најрационалнији, најсталоженји.

Тако исто и у Црној Гори. Ми смо трамо да нема ниједне политичке функције која је вредна проливања српске крви. И због тога смо на тај начин реаговали. Нама остаје Мило Ђукановић политички противник. Истина је да смо ми подржали Момира Булатовића као председничког кандидата, наша подршка је била једнократна. Он нам није ни политички савезник, ни коалициони партнер.

У једном моменту смо проценили да наш председнички кандидат не може имати никакве озбиљне шансе на црногорским изборима, вагали смо каква је програмска оријентација Мила Ђукановића, каква је Момира Булатовића. Програмска оријентација Булатовића нам је ипак нешто ближа него Ђукановићева, због тога смо га подржали. То не значи да ћемо га вечито подржавати.

Сада ће се десити ванредни парламентарни избори у Црној Гори и на тим изборима ми се појављујемо самостално. Нама је конкуренција и Булатовићева и Ђукановићева странка, ми немамо кога више од њих да подржавамо.

А друго, сам чин мог позивања на Цетиње је један гест добре воље од стране Ђукановићевог режима, и на тај гест добре воље ми смо са наше стране одговорили гестом добре воље. Ја сам отишао на Цетиње. Уосталом, ја сам овде и Милошевићу честитао када је инаугурисан у Савезној скупштини, када је положио заклетву, ја сам лепо пристojно, као шеф највеће опозиционе политичке партије, дошао и честитао свом политичком противнику. Ја мислим да је то један куртоазан гест добре воље.

Ми, српски радикали, никада нисмо били странка мржње. Јесмо се хватали у коштац и са Милошевићем, и са Ђукановићем, и са Булатовићем док су Ђукановић и Булатовић били заједно, и прогоњени смо и у Србији, и у Црној Гори, итд. Али, ми нисмо осве-

тољубиви политичари и сада треба да говоримо језиком мржње, да се светимо својим политичким противницима, па чак и по цену да држава пропадне. Ми то никада нећемо да ради-мо.

Политичка ситуација у Републици Српској

У Републици Српској наметнут нам је Дејтонски споразум, ми смо увек били против тог Дејтонског споразу-ма. А сада је он за нас фактичко стање. По том Дејтонском споразуму мусли-мани из федерације су могли да изађу на изборе у Републици Српској и осво-јили су изванредан број посланичких ман-дата.

Поцепала се Српска Демократска странка, јесмо ли ми криви што се по-цепала Српска Демократска странка? Нисмо криви. Јесмо ли ми криви што

сило се. Социјалисти, Српски народ-ни савез Биљане Плавшић, Додикови независни социјалдемократи уз подр-шку муслимана формирали су мањин-ску владу.

Јесмо ли признали мандате тим мус-лиманским посланицима, јесу ли они верификовани у скупштини, јесу. Је-су ли посланици као и сви остали, је-су. Њихов глас значи у тој скупшти-ни као глас сваког другог посланика. Ми морамо да признамо тај однос сна-га.

Шта је била алтернатива? Да идемо на улицу и да се боримо. Да се распа-дне Република Српска. Можда ће се она и овако распасти али не сме да се рас-падне нашом кривицом. Ако јој је су-ђено да нестане не сме нестати нашом кривицом.

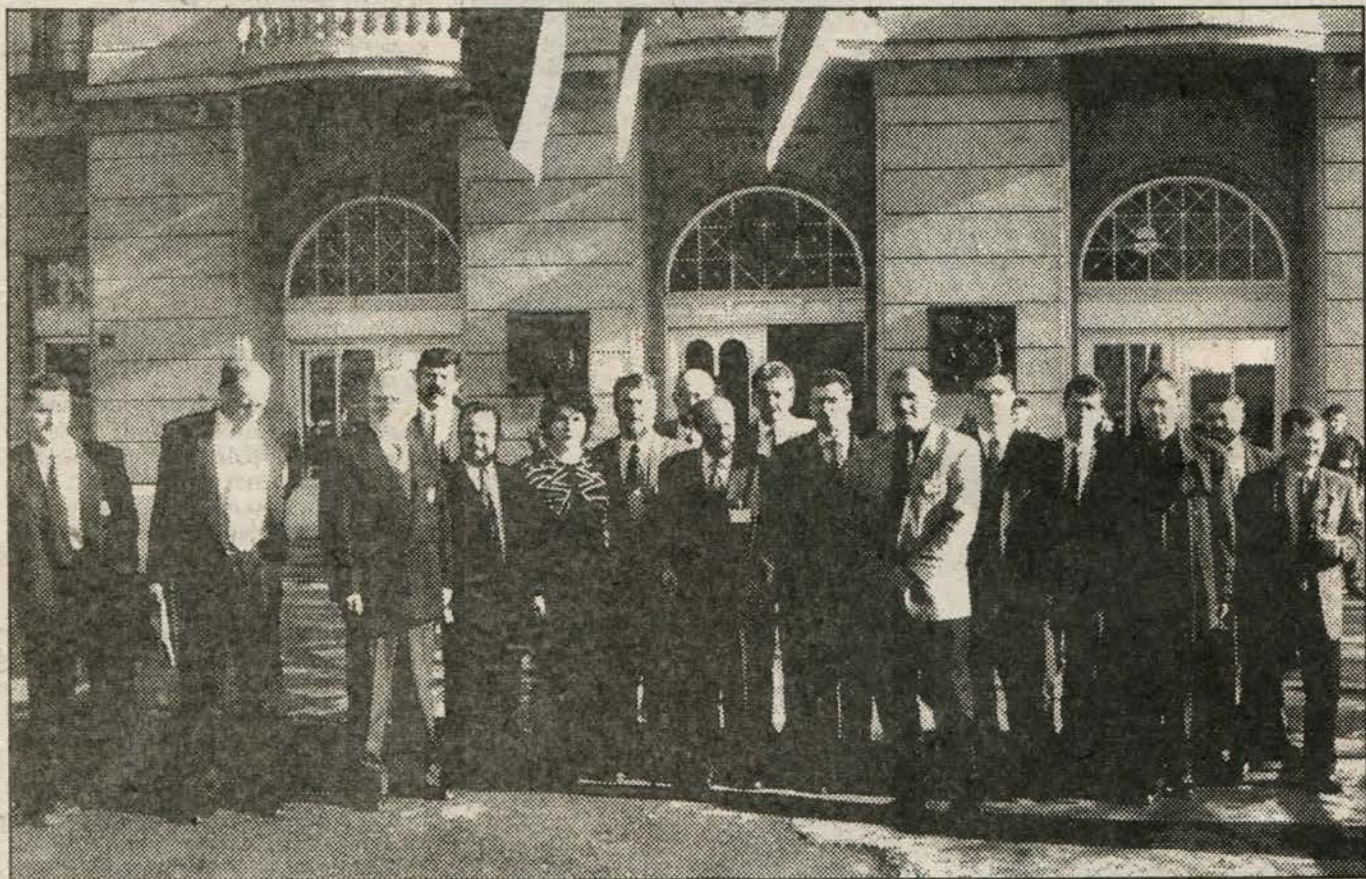
Ова садашња влада и Социјалисти-чка партија су преузели на себе огро-мно бреме одговорности. Шта се деси

да смо ми криви за цепање. Не. Они сада имају парламентарну већину тре-ба да преузму власт и да покажу шта знају.

Легалистичко понашање српских радикала

Водитељ: Да ли је било конкрет-них понуда вашим представницима, господину Поплашену да учествује у таквој једној акцији као што је форми-рање паралелне владе или оно што може да се каже...

Др Шешел: Не могу сада да гово-рим детаље шта је било у страначким консултацијама, али било је разнораз-них идеја од којих ми ниједну нисмо прихватили. Ми смо странка легали-тета и легитимитета, Ми желимо да парламент функционише у свакој срп-ској земљи у складу са демократском парламентарном традицијом, желимо

Народни посланици Српске радикалне странке Републике Српске

је она изгубила огромну популарност у народу? Нисмо криви.

Српска радикална странка је нара-сла, имали смо шест посланика у про-шлом мандату, сада имамо 15. Сада смо једна од најмоћнијих парламентарних странака. Хтели смо да формирамо коа-лицију са СДС-ом, нисмо имали дово-љно посланика, имамо заједно 39 ман-дата, а треба нам 42. Значи, три послани-ка су недостајала. Нудили смо соција-листима да буду трећи партнер у тој коалицији, социјалисти су одбили.

Оно што СДС није никако веровао, што смо ми сматрали да је могуће, де-

са Републиком Српском они ће бити криви. Ми нећемо направити ниједан пренагљен потез да бисмо са њима де-лили кривицу. Дакле, настављамо да делујемо као опозициона странка, али искључиво у парламенту. Искључи-во парламентарним политичким сред-ствима. Ја мислим да нам је то изван-редно добро осмишљена стратегија, а код српске Демократске странке је било велике нервозе, идеја да се формирају кризни штабови, да се спречи преузи-мање власти у источном делу, то би практично изазвало цепање. Сви би нас оптужили ако би у томе учествовали

да се власт смењује у парламенту, на изборима, вољом народа и да то буде је-дини начин смене власти. Тако смо се и поставили у Народној скупштини, тако ћемо и даље деловати, а чујем да је народ изванредно добро то примио у Републици Српској.

Овде је било неких шпекулација ка-ко смо ми напустили савез са СДС-ом па се приклонили Додику. После ове скупштине, чији сам директан пренос гледао, у Батајници сам у могућности да гледам српску телевизију, свима је јасно да од тога нема ништа. Ми смо опет жестоко критиковали Додика и

Улазак Хрвата у Книн – радикали не признају окупацију српских земаља

његову владу, али се понашали крајње легалистички. Чак смо подржали предлог да седиште владе буде у Бања Луци. У нашем програму је предвиђено да Бања Лука буде трајно престоница Републике Српске. Ту је био раскорак између нас и СДС, али смо се заједно са СДС-ом супротставили доношењу неких других закона, о поништавању оних закона који су донесени након што је Биљана Плавшић противуствано распустила Народну скупштину.

Околности одређују тактику

Водитељ: Вратићемо се стању у Републици Српској. Знамо да се нећете сложити, али ипак, морам да констатујем на овом месту, у емисији, у овом тренутку нашег разговора, да на основу примера Београда, Републике Српске и Црне Горе имам утисак да се у пракси Српске радикалне странке, поготово у односима према политичким неистомисљеницима, нешто променило. Чини се да имате више неког слушања када је реч о разумевању са људима

који нису на вашој програмској линији итд.

Др Шешељ: Није се ту ништа променило, знате, околности одређују нашу тактику, а стратегија остаје иста. Имали смо ми и раније, када помињете Београд, имали смо ми и раније неких фаза сарадње са обе демократске странке. Ја сам вам рекао каква су наша искуства из те сарадње. Могли сте да закључите и прошле године да се нешто променило у нашој реторици у односу према режиму и у Београду и Подгорици.

Знате, у тим неким великим критичним ситуацијама ми смо мало смањили тензију. Некада смо ишли оним најжешћим, најгрубљим изразима против челника режима, када су се ствари мало усковитиле, када је запретила опасност за сам опстанак државе, ми смо мало умерили реторику нашег наступа и ништа више.

У овом случају, такође, сматрамо да јаким, превише тешким речима нема места, да морамо највећи степен конструктивности да покажемо. Највећи степен разумевања. Да се народу представимо у најозбиљнијем светлу. Најлак-

ше је некоме опсовати мајку и рећи му, прилепити му неку етикету, рећи му било шта и завршили сте разговор. Треба га потући аргументима. Ми смо управо у тој фази политичке борбе, као највећа опозициона странка у Србији, као практично, по реалној снази највећа странка у Србији, странка која за који дан, за који месец, треба да преузме власт, треба да покажемо највећи степен озбиљности и спремности да заиста преуземо власт.

Наравно, власт треба да преузме она странка која је иоле толерантна према политичким противницима. Ми критичку дистанцу задржавамо према свима и никада се не устручавамо да критикујемо своје противнике, али ту велику дозу толерантности ми смо показали преузимајући власт у Земунској општини.

Ми смо одмах опозицији тамо дали оно што јој нико никада није дао у другим местима у Србији.

Одмах, свим опозиционим странкама заступљеним у општинској скупштини, дали смо канцеларије, секретарице у згради Скупштине општине.

Одмах смо свима дали канцеларије, пословни простор ако га раније нису имали.

Одмах смо увели финансирање парламентарних политичких странака из општинског буџета.

Одмах смо увели у "Земунским новинама" рубрику за сваку парламентарну политичку странку, у сваком броју 10 страна је одвојено за те страначке хронике.

И на читавом низу других примера показали да опозицију тамо где смо ми на власти сматрамо политичким снагама унутар система, а не као неко странско тело ван система, како опозицију третирају левичарске странке, већ пуних 8-9 година, или како опозицију третирају и ове странке из коалиције "Заједно" у већем броју места у Србији где су оне преузеле власт. Не могу да кажем да је свуда то тако, има места и где су коректни према опозиционим странкама, али има места где се понашају на исти начин на који су то радикали социјалисти.

Контакти са светом

Водитељ: Да ли ови конкретни по тези о којима сада говорите, ово што сте сада рекли, та толерантност, поготово ови последњи у Црној Гори и Републици Српској могу утицати да се отклони, бићу слободан да кажем највећи хендикеп Српске радикалне странке, а то је јак одијум који она изазива на Западу. Мислим, када говоримо о укупном односу снага у Србији, често се говори да је Српска радикална странка та која не може да успостави комуникацију са земљама западне Европе, Америком итд.

Др Шешељ: То није тачно да не можемо да успоставимо комуникацију. Има земаља са којима заиста не можемо да успоставимо комуникацију, две

земље су одбиле и да ми дају визу, Француска и Холандија, али има земаља са којима имамо солидне односе, са којим амбасадорима се повремено виђам, срдечно разговарамо.

Пре неколико дана сам примио аустралијског амбасадора у средишту Српске радикалне странке у Београду. У Будви сам се срео са италијанским и египатским амбасадором, врло смо срдечно разговарали. Ми, као представници Српске радикалне странке, људи из најужег руководства гости смо руске, кинеске, румунске, грчке, мађарске, словачке амбасаде приликом њихових националних празника.

Имамо одређене контакте, разговарамо, дружимо се. Можда ћу сада некога испустити знате, недавно сам примио отправника послова Ирачке амбасаде. Мислим да је та атмосфера врло солидна и толерантна у сваком случају.

Што се тиче Француске и Холандије, оне су имале један изразито непријатељски став према српским радикалима.

Што се тиче других земаља, контаката има али ми нисмо странка чији би председник био спреман да иде у неку страну амбасаду и прима налоге како да делује против своје земље и против свога народа. И то је свима јасно.

Док је трајао рат против српских радикала се водила једна кампања у западним медијима, острашћена кампања, водили су је српски непријатељи, србомрсци. И прошле године се водила извесна кампања против кандидата Српске радикалне странке на председничким изборима. У тој кампањи су директно учествовали Гел-

бард и Кинкел, они су практично охрабрили социјалистички режим да приступи фалсификатима.

Зашто? Зато што њима много више одговара власт слабих социјалиста у Београду него власт јаких радикала који знају шта хоће, и што је најважније, знају како да постигну то што хоће. То је суштина. Али, мислим да нико искрено, и они који нас оптужују да смо фашисти, да смо овакви, да смо онакви, нико искрено не верује у ту оптужбу којој прибегава. Оптужбе имају чисто пропагандистички призвук.

Питања гледалаца

Водитељ: Добро, пропаганда има и политичке ефекте. Предлажем да сада укључимо и наше гледаоце у овај разговор. У међувремену, док не стигну први позиви, да и ми, као кућа, зарадимо нешто, мало реклама.

Изволите.

Гледалац: Да поздравим вас водитеља и Воју Шешеља, кога уважавам као веома вештог политичара за намишање гласова за изборе и лоше популарног. Али бих га питао нешто друго невезано за целу тему, што сте ви разговарали цео сат.

Да ли се сећа маја 1991. године и Тополе, када је причао да ће он да направи српску државу, да доведе Карађорђевића на Оплепац, на челу са Карађорђевићима. Ја сам се дивио, рекао сам добро је, ево један човек, прави, да доведе краља. Хоћеш ђавола, прође неки месец, дође принц Александар, Воја окренуо другу причу, свашта је рекао. Воја, да ли се сећаш тада када си био и да ли се стидиш шта си причао за кру-

ну и за принца када је био? Лалић Небојша на телефону. Срамота једна.

Референдум о монархији

Др Шешељ: Господин се не сећа добро. На митингу у Тополи 1991. године ниједном речју нисам поменуо принца Александра, а никада у свом животу ништа лепо нисам рекао о принцу Александру.

Зашто? Зато што сам га лично упознао 1989. године у Лондону, и што сам тада о њему стекао веома лош утисак као човеку у коме ништа српско нема, који не зна ни српски језик, коме је стало само да дође до престола по било коју цену. И он се тих година удварао Хрватима и Словенцима, непрекидно је истицао како је он југословенски престолонаследник, а не српски, јер је његов отац био југословенски краљ, а није никада крунисан као краљ Србије итд.

Те 1991, 1992. године ми смо имали изузетно добре односе са принцом Томиславом, и ми смо тада имали политички став да народ треба на референдуму да се изјасни да ли је за монархију или за републику. И ако се сећате моје промоције, првог наступа на државној телевизији у децембру 1990. године, само што сам изашао из затвора, када сам као кандидат групе грађана кандидован за председника Републике, у том једночасовном наступу сам такође говорио да смо ми за то да се одржи референдум и да се на референдуму грађани изјасне да ли су за монархију или републику. И како се грађани изјасне да ћемо ми њихову вољу поштовати.

Излаз из беспослице – у Земуну кисци запошљавају преко 4000 људи

Александар пародија на принца

После су се десиле многе друге ствари у којима се потпуно компромитовао принц Александар и ми смо заузели изразито антимонархистички став. Тада то питање нисмо сматрали нарочито значајним, после смо заузели изразито антимонархистички став и тај став као странка имамо и данас. Мада у нашем чланству има људи који су интимно за монархију.

Рецимо Рајко Ђурђевић, наш народни посланик, је искрени монархиста, он је свестан свега овога што се дешавало са принцем Александром, ни он никада ништа лепо о њему не каже, али он остаје сада везан за тај неки метафизички појам монархије.

Мислим да озбиљни политичари једноставно то питање у разговорима уопште и не третирају. Да је оно у суштини бесмислено сада пред крајем XX века. Ценили смо принца Томислава, и данас га ја ценим због тога што је искрени српски патриота, долазио је у српске земље, обилазио Републику Српску, Републику Српску Краји-

ну, потпомагао како је знао и умео српске ратне напоре. И данас ја мислим да је он један искрени патриота. Сада чујем да је прилично болешљив и више се много и не креће.

Водитељ: Био је скоро код нас у студију, баш у овој столици где ви седите. Међутим, да ли утисак који сте ви стекли о принцу Александру и оно што имате као став о његовој личности може за једну странку да буде разлог да се противи монархизму?

Др Шешел: Не, то није разлог. Прво, ја никада нисам био монархиста у свом животу, никада. А друго...

Вечити антагонизми између радикала и монархије

Водитељ: Може и то да буде разлог, ваша странка је укоренења дубоко према програму у српску традицију, а монархија је део те традиције.

Др Шешел: Молим вас, никада радикали, ни у време Николе Пашића, нису били монархисти. Никада. Треба познавати историју, треба читати књиге. Рецимо, ја сам главног експонента монархистичке идеологије у Ср-

бији, Вука Драшковића, упућивао да прочита књигу Драгољуба Живојиновића, то је један од наших најистакнутијих живих историчара, један од највећих сигурно живих, који је написао у три тома биографију краља Петра Карађорђевића, па да види тамо да су радикали 1903. године, после убиства краља Александра Обреновића, размишљали да уведу републику у Србији, и да је већ био постигнут договор са принцем Петром да дође за првог председника Републике Србије. Руски двор се супротставио категорички, па је отпала та варијанта, и онда су ишли на довођење нове династије и задржавање монархије.

Увек су радикали били у сукобу са монархијом, увек. У време Обреновића непрекидно. Осуђивани на смрт, стрељани, хапшени, прогонени, затварани итд. У време Карађорђевића опет непрекидно. Недуго после тога ушао је Никола Пашић у сукоб са краљем Петром, па био у жестоком сукобу са краљем Александром, па због једног непријатног сукоба у двору је напрасно умро Никола Пашић, па Милан Стојадиновић, највећи радикал кога смо имали после Николе Пашића такође самовољом монархије, односно регента кнеза Павла Карађорђевића, противуствано удаљен са места председника владе, интерниран, протеран из земље итд. Увек су радикали били у сукобу са монархијом и нигде нема у радикалској идеологији монархистичког одређења.

Укидање Републике Српске

Водитељ: Рекли смо да ћемо да наставимо разговор на тему Република Српска и оно што очекује Србе који живе са друге стране Дрине. Како ви процењујете, како ће се тамо ситуација даље развијати. Да ли ће доћи до тог увлачења Републике Српске у Унију или ће Република Српска задржати ту самосталност коју је, какву такву, добила Дејтонским споразумом?

Др Шешел: Увлачење Републике Српске у Унију је већ на делу. Донета је одлука о регистарским таблицама једнообразним за целу Републику Српску и то таквим да се не може на основу регистарске таблице лако идентификовати у ком месту је возило регистровано. Затим, намеће се идејно решење заставе са преовлађујућом жутом и светлоплавом бојом, та жута боја је одмах асоцирала Србе на Аустроугарску. И читавим низом других потеза, рецимо Законом о држављанству, изгледу пасоша, изгледу новчане јединице, велике силе показују да им је циљ да интегришу Републику Српску у унитарну Босну и Херцеговину.

Међутим, то је процес који не може брзо да се обави. Сама суштина тог процеса Србима пружа велику шансу. Сада је на овој, новој влади да сачува Републику Српску или не сачува. Све сада зависи од њене успешности.

Борба против корупције – где имамо чврсте доказе, примењујемо најригорозније мере

Недавно је Милорад Додик обећао да ће поднети оставку уколико Брчко не припадне Републици Српској. Брчко је кључно, стратешко питање. И више неће моћи у оптицај да долази досадашњи изговор западних сила да још нису сазрели услови, да треба одгодити дефинитивно решавање питања Брчког. Сада судбина нове владе зависи од тога да ли ће арбитража да дефинитивно одлучи по том и да ли ће Брчко припасти Републици Српској.

Затим, сада Запад треба да одрешу кесу. Обећавали су много пара, сада треба да покажу колико су спремни да дају. Ово о чему се до сада говори су врло мали износи и не могу да битно поправе економску ситуацију у Републици Српској. Муслиманима и Хрватима се капом и шаком даје.

Брчко бити ил' не бити

Водитељ: Хтео сам да кажем да ће политички заокрет до ког је довела Биљана Плавшић у Републици Српској бити тестиран, то смо говорили прошли пут, на питању Брчког. И ако Брчко заиста остане у саставу Републике Српске да ли бисте ви били спремни да кажете да је оно што је Биљана Плавшић урадила од њеног именовања за председника Републике Српске имало сврхе?

Др Шешел: Ако ова влада обезбеди дефинитивно да Брчко припадне Републици Српској, ја ћу јој јавно одати признање. А према Биљани Плавшић ћу резервисан став имати непрекидно...

Водитељ: Без обзира на Брчко?

Др Шешел: Шта год да се деси око Брчког неће бити сада њена заслуга, него можда заслуга нове владе, уколико Брчко заиста припадне Републици Српској. А она је гадно уздрмала Републику Српску и довела у питање њену егзистенцију. То су чињенице.

Међутим, ја мислим да није једино њена кривица, кривица је руководства СДС-а и самог Карацића када су усвајали Устав Републике Српске што су тај Устав прилагођавали Карацићу, па је он добио практично краљевска овлашћења тим Уставом, а ми радикали смо присталице парламентаризма, а не председничког система. Ми смо за то да парламент бира и опозива председника Републике и да председник Републике има веома сужена овлашћења. Тамо где председник Републике има превелика овлашћења увек демократија долази у кризу, увек је демократија у опасности.

Водитељ: Добро, али дозволите да и у случају Биљане Плавшић оцењујемо и расуђујемо и просуђујемо према делима како ће се даље развијати.

Др Шешел: Ја мислим, Брчко је сада вододелница, кључно питање. По питању Брчког о свему ћемо проценити.

Водитељ: Добро, чека нас један гледалац који хоће да постави питање.

Др Шешел: Нема за нас озбиљне политичаре трајних пријатеља и трајних непријатеља. Ми се према делима одређујемо, а не према личностима.

Водитељ: То је лајтмотив целог овог разговора, не знам да ли примећујете.

Др Шешел: Али увек смо имали таква став.

Водитељ: Добро. Хало.

Сви ратови су ружни

Гледалац: Добро вече. Једно полуполитичко питање и једно чисто земунско, али кратко. Како господин Шешел коментарише своју изјаву пре него што су нас, неког од нас, скупљали на фронт где смо провели пет ружних месеци, зна у којем је то периоду било, значи 1991-1992. година. Када је говорио о граници Кралобаг-Карловац и шта ја знам, не знам ни ја која места тамо горе. То је прво питање.

А друго, како коментарише изградњу киоска у Земуну који су тако нагло никли, значи то нема везе са политиком, и како коментарише господина који је пре неки дан у новинама "рекламиран" да је примао од 2000-5000 марака за издавање дозволе за киоск, да мале зграде, хевабинице. Онај кеј поред хотела Југославије више не личи на оно што је лично. Е, сада ако господин Шешел зна, нека одговори.

Др Шешел: Сваки рат је ружан, то што вам је ружно било пет месеци на фронту, ја вас разумем. А наша западна граница је Карлобаг-Огулин-Карловац-Вировитица и ми ћемо, кад тад изаћи на ту западну границу.

Овог пута нисмо успели из више разлога, два су основна: због неспособног режима у Београду и због чињенице да су све западне силе устале сложено против српског народа а да је Русија била слаба, беспомоћна, није могла ни своје територије да чува, а камоли да нам помогне да наше сачувамо.

Pro et contra киоска

Друго, што се тиче киоска у Земуну, киосци, односно привремене објекти на јавним површинама, су уобичајена појава у целом Београду. То говори да у људима има ентузијазма и да један слој људи има и пара које може инвестирати, а да је досадашњи режим био неспособан и да им није пружио могућност да инвестирају. Дакле, да обављају неке привредне, занатске, услужне и трговачке делатности, самостално, својим капиталом тако повећавају друштвено богатство. Режим је желео да све држи под својом контролом и гушио приватну иницијативу.

Што се тиче земуноског кеја, тамо је изграђено доста лепих објеката, ја често прошетам земунским кејом, рецимо највише ми се свиђају ти објекти који су направљени од балвана и улепшали су земуноски кеј. Ми смо сада

обавезали све те власнике привремених објеката да среде травњаке око тих објеката, зелене површине и да сами посаде одређен број стабала, дрвећа, да се тај део још више улепша.

А тако исто изгледа и Првомајска улица. Ми имамо сада пројекат да Првомајску улицу практично претворимо у булевар. Ти привремене објекти не сметају, врло су корисни, повећавају број запослених, ако смо дали 2000 дозвола, што на основу конкурса што легализацијом за привремене објекте, то значи да је најмање 4000 људи запослено. То је конкретан učinak наше власти, за разлику од других делова Београда, земунска радикалска власт је најлибералнија према тим привременим објектима и где год је била могућа та дозвола ми смо дозволу излавали.

Борба против корупције

Што се тиче службеника општине који је ухапшен због примања мита, он је злоупотребио свој положај, и у оним случајевима када је била могућа легализација и без давања мита, он је на неки начин преварио те људе, и омогућио им, рецимо, ако је протекао рок он им је омогућио да то раде и после рока, иако су они то могли кроз регуларну процедуру да постигну али нису знали. Тај службеник је ухапшен, радикалска власт је остварила пуну сарадњу са органима унутрашњих послова и морам вам рећи, тај службеник, Владо Пилиповић, је иначе истакнути активиста Социјалистичке партије Србије, кога смо ми наследили као општинског службеника. Био је под сумњом и ухапшен је у том кривичном делу, ми имамо још неколико службеника под сумњом. Сви су од раније запослени у згради општине, прикупљамо неке изјаве грађана, али не желимо никога да оптеретимо док немамо потпуно прецизне доказе, ни да покрећемо никакав поступак.

Ми смо већ у два наврата, преко "Земунских новина", позивали грађане да нам пријављују ако је неко тражио за неку услугу новац, ако су им изнуђивали новац итд. Да бисмо одмах предузели одговарајуће мере. Постоји један проблем у нашем кривичном закону што закон подједнако гони и оне који дају мито и оне који примају мито. Тако да нам је тешко да убедимо оне који су били принуђени да дају мито да се појаве као сведоци, запрећена је казна и њима.

Али, ипак, изванредан број људи се одважи, саопшти нам. Рецимо, сада трагамо за неким Мићином, који се представља као близак општинским органима, за кога смо чули да је неким људима узима новац, да би добили оно што би и тако и тако добили у нормалној процедури. А једног је преварио, тамо код Галенике, па му рекао да то може на одређеном плаћу да постигне, он ће му средити у општини да добије дозволу, испоставило се да то

Кључни проблем – радикали имају програм за излазак из економске кризе и социјалне беде

уопште није био општински плац. И полицији смо пријавили тог Мићина, полиција сада треба да предузме одговарајуће мере.

Ми смо показали првим даном презимања власти озбиљну намеру да искоренимо корупцију. Ви сте, вероватно, чули да смо одмах једну начелницу суспендовали. Она је добила отказ, а поднели смо и кривичну пријаву јер је злоупотребљавала новац од општинске изборне комисије. И читав низ малверзација вршила као секретар те општинске изборне комисије.

За приватну иницијативу

Сада водимо поступак против једног који је контролисао пијаци у Земунским општинама, пијаци су у надлежности нашег Јавног предузећа, и ухватили смо сада њега у контроли како узима више новца него што издаје признаница итд. Ево, већ се води дисциплински поступак, претпостављам да ће и он за који дан добити отказ. Дакле, водимо ту борбу против корупције, али никада не желимо да пренаглимо, да неког невиног, рецимо, оптужимо, осудимо, тамо где имамо чврсте доказе примењујемо најригорозније мере.

Водитељ: Али, ја морам овако да констатујем: да је ово питање и ваш одговор на неки начин парадигма српске политике, да један политичар истовремено буде питан о западним српским границама и о кисицима у Земуну, а да то не буде необично.

Др Шешел: То су веома важна питања. Ми морамо тражити начина да подстакнемо приватну иницијативу. Не можемо ми сада зидати огромне погоне, огромне зграде. То су некада комунисти радили страним кредитима, па су ти објекти пропали, а кредите морамо да враћамо. Сва приватна иницијатива у условима нове, првобитне акумулације капитала треба да креће од тог ситног. Па људи развијају посао. Сада већ има оних који су подигли по неколико привремених објеката. Разгранали посао, они ће да врше акумулацију капитала, они ће даље да улажу, а знају како се улаже, знају како се остварује профит. Они су корисни за целодруштво.

За поделу власти

Водитељ: Добро вече.

Гледалац: Добро вече, Обрадовић из Велике Крсне, имао бих два питања. Прво, да ли је уопште и која је странка у Србији спремна да дели власт. Јер, вероватно, у блиској будућности не може да буде једностраначка власт, мислим у односу на парламент.

Водитељ: Па радикали, господин Шешел је управо рекао да су спремни да деле власт.

Др Шешел: Да.

Гледалац: Добро, и друго...

Др Шешел: И то већ месецима понављамо.

Косметски синдром

Гледалац: Друго, шта господин Шешел мисли о тренутној ситуацији, да пустимо границу Карлобаг, шта он мисли да нам не дође граница испод Краљева, то у вези Косова. Какав је ту став? Хвала и довиђења.

Водитељ: Хвала вама.

Др Шешел: Ако остане социјалистичка власт опасност по очување Косова и Метохије ће бити све већа и већа. Социјалисти немају никакав пројекат, никакву концепцију како да се сачува Косово и Метохија. Али, њихова власт је најгора на Косову и Метохији, најкорумпиранија, најкриминализованија, најгора могућа. Они једноставно немају начина да очувају Косово и Метохију. Ми радикали имамо конкретан програм за Косово и имамо способне људе који могу да одоле и криминалу и корупцији, који могу практичним активностима да се заиста изборе да Косово остане наше.

Леви блок није за поделу власти

Водитељ: Прво питање је било која странка изузели смо вас...

Др Шешел: Рекли смо, наша странка.

Водитељ: Не, ја сам рекао ако изуземо вашу, овако, шта ви процењујете ко би био од ових странака које су релевантне на републичкој сцени сада спреман да на неки начин дели власт?

Др Шешел: Видите, ни социјалисти ни Југословенска левица нису спремни реално да деле власт. Они су спремни да апетите Српског покрета обнове задовоље тако што им на кашичицу дају функције, дају привилегије, али не да им дају конкретну власт где би се неки програм могао реализовати.

Српски покрет обнове ако уђе у владу са левичарским странкама свешће се на ниво Нове демократије. Нова демократија је дебело наплатила свој улазак у валду и омогућавање социјалистима да имају скупштинску већину. Али, која је последица? Обогатио се Душан Михајловић, обогатили се његови сарадници, њихове фирме се увећале, постале моћније итд. А шта је програмски реализовано? Ништа. Е, таква судбина може да буде Српског покрета обнове.

Што би сада социјалисти и ЈУЛ-овци делили власт и са радикалима и са СПО-ом када могу само са СПО-ом, неким аранжманом, да постигну да то иде реално за најјефтинију цену, дакле, да задовоље личне интересе људи из страначке врхушке, да се ништа битно у држави не мења. А да сви причају то је влада националног јединства, она сада ради за добробит Србије. То је смешно.

Ми смо ишли са једним пројектом који је омогућавао равнотежу, дакле, ове четири партије. Не може СПО да нас уцењује сада да Драшковићу и његовој жени сада запошљавамо рођаке, овакве, онакве, да им дајемо привилегије, не може левица да нас уцењује, можемо са СПО-ом да је прегласамо, то би било идеално решење. Четири странке, ниједна сама нема већину, две левичарске не могу да прегласају радикале и СПО.

У таквим условима влада је могла да функционише, да нађемо минимум заједничких програмских циљева и да их реализујемо. И да отворено пред народом телујемо. Чак да уведемо директне телевизијске преносе седница владе, зашто да не. Сваки наш потез да буде пред народним оком, под народном контролом.

Нико од те три странке није био спреман за ту варијанту. Ми смо и даље спремни и остаје то отворено. Код нас нема мржње ни према коме. Ево, спремни смо на ту варијанту. Али, да идемо у неке трговине, у неке закупне калкулације, да се лично богатимо, ми то нећемо.

Не признајемо окупацију српских земаља

Водитељ: Имамо гледаоца, добро вече, јављате се одакле?

Гледалац: Добро вече. Поздрав обојени, Младеновац, Стојковић. Да ли сте ви за Шешела, да ли сте ви стварно опозиција. По вашим реакцијама не би се рекло. И узгред буди речено, ви у Младеновићу никада до сада нисте имали праве људе, радикалски оријентиса-

не. Вероватно ћете и ви доживети судбину СПО, односно Вука. Наравно, ово је моје мишљење, и ево конкретно три питања.

По вама, како ујединити Србе на простору од четири садашње државе, са Дубровником као енклавом, односно трампити Книнску област за Дубровачку? Јер, ми смо два пута направили грешку са Хрватима, па не би требало и трећи пут.

Зашто сте ишли на промоцију Мила Ђукановића када сте га пре тога толико блатили?

Како ви видите решење косовске кризе, колико познајете Албанце?

И да ли ћете се вратити у Сарајево и оданде почети нову кампању. Јер, лако је бити Србин у Србији, односно у Земуну. Сада сте потребнији тамо.

Хвала лепо, пријатно.

Водитељ: Хвала.

Др Шешел: Ја сам већ рекао, Мило Ђукановић је и даље мој политички противник и објаснио сам и тај гест и ту честитку.

Што се тиче Дубровника, ми никада нећемо одустати од Дубровника. Дубровник је српска територија. Али мораћемо имати историјског стрпљења, сада нам политичка ситуација у Европи и однос снага међу великим силама једноставно не одговара. Мораћемо чекати нека друга времена.

Сарајево је Србија, као што је Младеновац Србија. И то је основна полазишна позиција Српске радикалне странке од почетка до данас. Као што је Дубровник Србија, као што је Требиње Србија, као што је Петине Србија, као што је Нови Сад Србија, као што је Книн Србија. Међутим, постоји нешто што је слободна српска територија и постоје окупиране српске територије. Окупирана је великим делом српска Босна, великим делом српска Херцеговина, подручје Дубровачке републике, Дубровник је увек био српски, окупирана је цела Српска Крајина, Далмација, Лика, Банија, Кордун, западна Славонија, источна Славонија и Барања. То је под окупацијом. Ми ту окупацију као трајно стање никада нећемо признати.

Што пре на власт

Водитељ: И ово што је господин рекао, јесмо ли ми опозиција или нисмо. Мисли да нисмо.

Др Шешел: Шта то значи бити опозиција? Као да је то сада нека вредност по себи. Као да се човек сада може хвалити што је опозиција. Као да је он успешан зато што је опозиција. Успешан је онај ко је власт. Ми смо на жалост још увек опозиција.

Ми желимо што пре да будемо власт. Да престанемо бити опозиција. То је суштина. Као да је опозиција нека вредност. Као када се каже, е он је добар човек, он је опозиционар. Није то. Успешан је, добар је, способан је онај ко је власт. Ми због тога желимо што пре да постанемо власт.

Приоритети Српске радикалне странке

Водитељ: Да мало о стању нације проговоримо. Недавно је овде био господин Ђуретић, историчар, да ли ви господине Шешел размишљате да морамо мало да променимо и критеријуме, шта је то све о чему треба да се води рачуна, и шта све треба да буду циљеви и национални и државни. Не гори ли нама свима под ногама, већ и када је реч о Косову, и стању у Србији, да ли је сада дошло време да је за српски интерес најбоље оно што је у елементарном смислу корисно у овом тренутку за очување државе?

Др Шешел: Постоје три ствари које су наш приоритет. Апсолутни приоритет. То је да сачувамо оне територије које су још под нашом контролом. Пошто вреба опасност да и без њих останемо. Да сачувамо и Косово и Метохију, да сачувамо Рашку област, да сачувамо Црну Гору, да сачувамо Републику Српску, да сачувамо Војводину. То је сада прва кључна ствар.

Друга кључна ствар је да изађемо из економске кризе и социјалне беде.

И трећа ствар, да развијемо демократске политичке институције и правни поредак. То су наша три приоритета.

Када то постигнемо ваљда ће се променити и однос снага међу великим силама, ја сам једном говорио и у вашој емисији, Французи су чекали 47 година да поврате Алзас и Лорен. Дакле, ту треба имати стрпљења. Да урадимо сада ове три ствари, то су апсолутни приоритети за српске радикале. И ми желимо да то сви остали политички фактори прихвате као апсолутне приоритете. Неки бар вербално прихватају, неки ни вербално ни суштински не прихватају.

Неким су приоритети амбасадорска места. Рецимо, они сада говоре о амбасадорским местима. Ко би сада од нормалних политичара у напону снаге, пожелео да иде негде за амбасадора? Ја бих схватио као трагедију сада да ме неко упутује за амбасадора у Француску, или шта ја знам у Замбију где је некада Драшковић био новинар итд. Њима је опсекија то. Они су политичари за једнократну употребу.

Комненић је фиксирао сада амбасаду у Француској и ништа друго, и спреман је да прави друштво Љубиши Ристићу и у Стразбуру на Скупштини савета Европе, и друге потезе да чини у том правцу.

Видите шта се сада десило, ишла, кажу, делегација Савезне скупштине. Ниједан орган у Савезној скупштини није одлучио да та делегација иде, и да делегација буде у таквом саставу. Е, ја сам члан Одбора за спољну политику Већа грађана. То није било на седници Одбора. Ниједан орган није одлучио. Из Црне Горе нема ниједног члана делегације. Ко их је повео? Како? Договорили се они међусобно.

Против слома државе

Водитељ: Када сте то већ споменули, у Савезној скупштини очекује се, не знамо да ли ће се то заиста догодити, жесток сукоб Мила Ђукановића и господина Милошевића. И да ће ту доћи до некаквих варијета које могу бити и на добро и на зло. Како ће се понашати радикали ако дође до некаквих подела у Савезној скупштини, ако дође до једног чеоног политичког сукоба по овој линији о којој сам сада говорио?

Др Шешел: Ми највише волимо када се наша конкуренција међусобно туче. И највише прижељкујемо да се владајућа странка поцепала. Желели смо да се Демократска партија социјалиста поцепала, она се поцепала. Желели смо да се коалиција "Заједно" поцепала, она се поцепала. Ми желимо и Социјалистичка партија Србије изнутра да се поцепала.

Или, друго, да се заостре њени антагонизми са Југословенском левицом, ту већ има великих сукоба, то се види и у унутрашњости Србије. Ми желимо да наша конкуренција пропадне а не да буде успешна. Ми то желимо и у Савезној скупштини.

Али, не желимо да нам држава пропадне кроз цепање наше конкуренције. Кроз цепање владајућих странака. Ми желимо да државу сачувамо. Ми из корита желимо да изабацимо само прљаву воду, дете да сачувамо. А неки се понашају тако као да су спремни и дете и прљаву воду да баци из корита. Неки се тако понашају на политичкој сцени, спремни су да упропасте и државу само да би уништили политичког противника. Ми никада тако нисмо наступали.

Оно што ће бити наш став у Савезној скупштини је да се иде на што ско-рије расписивање ванредних савезних избора, ванредних избора у Црној Гори.

Онај сукоб у владајућој партији Црне Горе, може се разрешити само парламентарним изборима. И такав став већ имамо, можда сте видели у штампи, да се залажемо да се распишу и нови савезни избори. Рекао сам већ избори на свим нивоима, у овом конкретном случају важни су и савезни избори, да се разреши питање легитимитета ова два крила Демократске партије социјалиста Црне Горе.

Политички став зависан од Програма

Водитељ: Шта ће радити посланици Српске радикалне странке у Савезној скупштини у случају да дође до издасивања некаквих закона, и ако дође, кажем на конкретном примеру до сукоба између линије коју предводи господин Милошевић и линије коју предводи господин Ђукановић. Да ли ћете ту имати неки одређен став или ћете одлучити да случаја одлучивати?

Др Шешел: Наш став ће увек зависити од нашег програма. Не искључујемо могућност да некада имамо став који је сличан ставу Ђукановићевог крила некада имамо став који је сличан ставу Милошевићеве партије. Као у Републици Српској, радикали су гласали исто као Српска демократска странка када је било на дневном реду поништавање закона који су донесени након распуштања Народне скупштине. Имали смо јединствен став према читавом низу других питања.

Према питању седишта владе, сви радикали су гласали да седиште буде у Бања Луци, а Српска демократска странка је била против. Чак су и два посланика из Српске демократске странке, код њих је дошло до расцепа по том питању, гласали да седиште буде у Бања Луци. Тако дакле, и у свему што се буде дешавало у Савезној скупштини. Ако је у складу са нашим програмом, без неких предрасуда унапред, без неких емотивних набоја, без ичега. Чисто рационално у складу са програмом Српске радикалне странке.

Нова демократија без моралног кредибилитета

Водитељ: Сасвим је значи могућа ситуација да под одређеним условима, ако се поклапа са вашим програмом и вашом политичком проценом, гласате за оно за шта је и линија господина Ђукановића?

Др Шешел: Наравно. То се подразумева. Рекао сам већ, какав је садржај закона, да ли је закон добар за нашу земљу и за наш народ или није добар. То процењујемо, а не ко га поднесе. Наравно, у неким варијантама процењујемо и ко поднесе закон, када се са законским пројектом појаве неке странке које немају никакав морални кредибилитет, никакав политички легитимитет. Решимо, Нова демократија може поднети најбољи закон на свету, ми нећемо да разговарамо о томе, једноставно ниподаштавамо...

Др Шешел: Ја управо инсистирам на том питању да бих могао да кажем да ви у ту врсту партија не сврставате партију Мила Ђукановића.

Др Шешел: Не, то је озбиљна политичка снага. Колико тачно озбиљна, колико снажна, треба да покажу избори. И једна и друга фракција су снажне, а која је снажнија, која је колико снажна да проверимо на изборима.

Монархија је негација демократије

Водитељ: Добро вече, изволите.

Гледалац: Добро вече, зовем из Рајковца. Један разочарани члан СПО-а за господина Шешела питање. Да је ли Српска радикална странка изразито антимонархистичка попут комунистичке партије? Друго, уколико освоји власт, да ли ће да врати породици Ка-

рађорђевић њено имање? Треће, у каквим је односима са војводом Ђујићем тренутно. Четврто, да прокоментарише у три-четири реченице једног од највећих Срба XX века, Стевана Мољевића, на чијој теорији он заснива теорију концепта "Велике Србије", са чиме се ја слажем. Желим пуно среће, и хвала вам.

Др Шешел: Стеван Мољевић је један од највећих српских националних идеолога свих времена и мислим да се о њему доста зна у нашој јавности. Стеван Мољевић је један од наших идеолошких родоначелника, рекао бих, човек према чијем делу имамо дубоко поштовање, као и према Драгиши Васићу итд.

Видите, и Драгиша Васић је био изразити републиканац. Али то не значи да сада мрзи све што је монархијско. И мени срце заигра када чујем гусларске песме или старе српске песме у којима се прева о нашим царевима, о нашим краљевима итд. То је оно што је ствар наше традиције. А друго је политичка реалност где је депласирано у демократском поретку сада уводити монархију. Јер, монархија је по самој својој суштини извесна негација демократије. Чим један човек има нека права кога стиче самим чином свог рођења, ту се гуши демократија. Основни демократски принцип је да се сви људи рађају слободни и равноправни. То је основни демократски принцип.

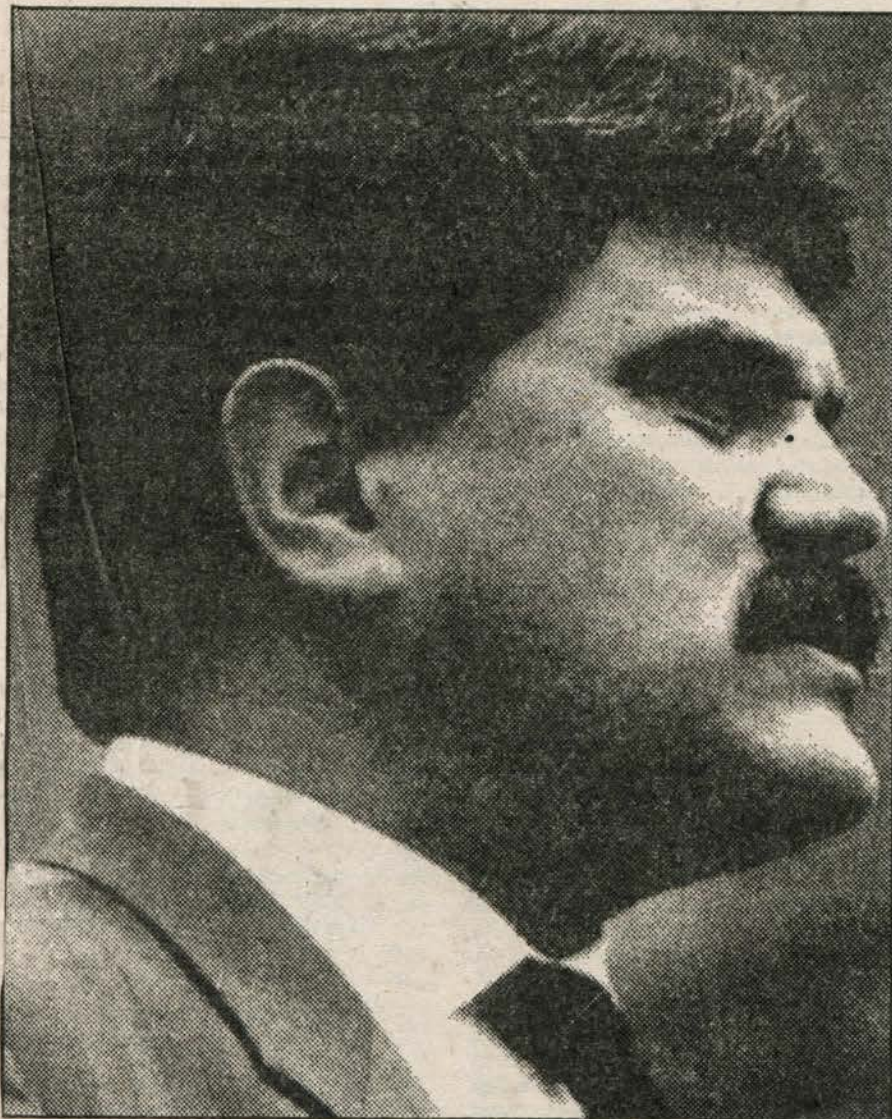
Комунизам је велика историјска катастрофа

Што се тиче војводе Ђујића, с њим и даље имам изузетно добре односе. "Дневни телеграф" је лансирао неке лажи и клевете, измишљен неки интервју с њим итд. То је одмах демантовао генерални секретар Покрета српских четника Марко Вуленовић, тај деманти ми смо показали, стигао је факсом, на конференцији за штампу. Ту различите клевете и измишљотине покушавају лансирати, али ти је све углавном неуспешно.

Што се тиче Карађорђевића, мисмо пре свега за то да свим Србима, који желе да имају држављанство Србије и Савезне Републике Југославије омогућимо да одмах стекну то држављанство. Не може се вратити сва одузета имовина, јер се не може вратити имовина обичним грађанима којима је одузета. Некима су одузете фабрике, некима куће, неки су стрељани итд.

Комунизам је једна велика историјска стихија, историјска катастрофа. Као поплава, као огромат пожар. Знате, када се деси поплава однесе куће, однесе људе, однесе стоју, однесе све. Не можете ви сада тражити да вам неко све врати. Може вам немо помоћи да делимично надокнадите, али не може вратити.

Када се деси огроман пожар изгори све, е то вам је комунизам. Трајао је пола века, упропастио што се могло

Без моралног кредибилитета – Душан Михајловић лидер Нове демократије

упропасти. Ако сада сви они који су оштећени под комунизмом очекују да им се надокнади комплетна имовина, онда ми треба да живимо и радимо 1000 година, па не можемо све то да зарадимо да би све надокнадили. Ако не можемо све надокнадити, онда би била неправда да се само неким надокнади.

Али, у сваком случају, као што је овај режим у једном тренутку, из неких фалкулантских, манипулантских разлога нашао могућности да се принцу Томиславу додели резиденција на Опленцу, може се политичком вољом режима, односно владајућих политичких партија, ми се надамо да ћемо врло скоро бити владајућа политичка партија, наћи решење да се издвоји од тих државних репрезентативних објеката једна солидна кућа која би се доделила породици Карађорђевић, ако она жели да се врати. Да буду један од националних симбола па да се та њихова палата и показује туристима на крају краја, и да им се, с времена на време, изрази нека врста уважавања, поштовања.

Коме припада бели двор?

Водитељ: Да ли би могла та палата да буде...

Др Шешељ: Као што је то Република Српска чинила па је принц Томислав често присуствовао седницама Народне скупштине. Са уважавањем су му приступали сви челници државе итд. Иако је Република Српска република, имали су пуно поштовање према њему. Дакле, сама породица, као један национални симбол, треба да има извесно уважавање, али не да се враћају монархијски принципи владавине. Знате, увек се око краља формира дворска камарила, па често та дворска камарила преузима власт. Сетите се како је пропала руска империја, шта се дешавало на руском двору.

Водитељ: Добро, то је сада питање које не бих отварао у смислу како би та монархија изгледала.

Др Шешељ: Добром вољом може да се нађе неко рационално решење, али да им се врати све што им је некада припадало то је много.

Водитељ: Говорили сте о палати, може ли та палата да буде бели двор?

Др Шешељ: Па да ли баш бели двор или нека друга, знате то је већ једно

питање које би требало размотрити на том државном нивоу. Да ли баш бели двор, који је резиденциони објекат као седиште шефа државе, или нека друга палата, знате, постоје зграде које је краљевска породица зидала за сопствено становање. Двор је и онда представљао нешто што је служило за показивање, за репрезентативне сврхе, а не за неко нормално становање. Мислим, бели двор, иако сам ја веома ретко тамо боравио, ипак није нека зграда која је прикладна за становање. Него зграда у којој могу да се држе пријемни, свечаности, зграда за показивање, за репрезентацију државе.

Инвазија на Дедиње

Водитељ: Али, дугогодишњи симбол. Дугогодишњи симбол и власти пре 50 година и садашње власти, и можда би баш из тих симболичких разлога било добро да бели двор буде враћен власнику.

Др Шешељ: Опет ја вама кажем, не може да се врати власнику. Нема више враћања, јер је прошло више од 20 година, 20 година је апсолутна застарелост. Када неком нешто украдете па вас 20 година не открије полиција, када се наврши 20 година онај коме сте украли, иако вас препозна, иако докаже да сте му украли не може да вас натера да му вратите украдени предмет. То је апсолутна застарелост у праву. И ово је све застарело.

Може да се нађе једно решење да се то скине са дневног реда, да се нађе неко решење, има тих објеката тамо велики број. Видимо да се још увек јагме политичари око тих репрезентативних вила. Видимо да се многи још увек насељавају на Дедињу.

Водитељ: Дедиње је епицентар...

Др Шешељ: Ево, као рецимо Милутиновић на Сњаку, итд. Још има тих државних вила око којих се јагме.

Водитељ: Имамо још једног гледаоца то је последњи за вечерас, да га чујемо и да приводимо емисију полако крају.

Сатанисти на паланачком гробљу

Гледалац: Добро вече. Поздрављам вас господине Режина и тв Младеновац, и вашег госта господина Шешеља. Хтео бих само да га питам нешто, невезано за ову тему која је вечерас. Да ли је господин Шешељ чуо за скрнављење гробова у Смедеревској Паланци? Молим вас нека ми одговори.

Водитељ: Хвала.

Др Шешељ: Чуо сам ово што је било на телевизији приказано и то је нешто страшно. Ево, чули смо данас да су два малолетника...

Водитељ: 17 и 15 година...

Др Шешељ: Да су то урадила два малолетника. Имали смо прошле године сличан случај у Земуну, где су малолетни наркомани порушили споменике на јеврејском гробљу, па се ди-

гла читава политичка афера око тога. Претпостављам да ни овог пута нема никаквих политичких мотива, да је једноставно обест тих малолетника у питању. Не верујем да би нешто друго могло да стоји иза тога. Али је догађај у сваком случају страхан.

Али, одговорне су и локалне власти, знате гробља се морају чувати. Сва добро уређена гробља имају и дању и ноћу чувара. Тамо где се гробља чувају такве ствари се не могу десити. Знате, и ова економска криза и социјална беда, ствара све више очајника у народу и безперспективних омладинаца који у таквој ситуацији, без неке перспективе пред собом, без неке мотивације за бављење корисним друштвеним послом, у немогућности да се баве нечим корисним, а нагриза их та социјална беда, постају дефектни као личности. Онда су спремни да чине и овакве ствари. Што је горе од тога да упадају у дрогу, да упадају у још озбиљније врсте криминала, као што су убиства. Појављују се случајеви и убиства међу малолетницима.

Ако се власт промени, постоји решење за Космет

Водитељ: Мислим да би било добро да при крају емисије једну тему, која је прилично актуелна, мало боље проанализирамо. Говорили смо само у једном делу емисије о Косову и ономе што се на Космету дешава. Рекли сте да актуелни режим нема идеју шта тамо да предузме. Међутим, без обзира што режим нема идеју тамо ће се сва шта догодити. Шта ви предвиђате, како ће се развијати та ситуација на Космету?

Др Шешељ: Ако остане садашња власт Косову се црно пише. Ако се власт промени, постоје решења за Косово. Прво, сређивање матичних књига, поготово матичних књига држављана, сређивање катастарских и других земљишних књига. Завођење реда и дисциплине. Сузбијање корупције. Када се Шиптари суоче са озбиљном и чврстом влашћу која зна шта хоће, они ће се сасвим другачије понашати.

Запад не сме отворено да подржи сепаратизам на Косову и Метохији, не сме отворено да подржи отцепљење. Запад жели да нас згњечи, да нас дави, и да постепеним развојем ствари на терену води у том правцу. Оног тренутка када се успостави једна чврста власт која зна шта хоће промениће се и однос снага на терену, промениће се и начин размишљања код шиптарских сепаратиста. Када схвате да не могу оно што сада највише желе. Што данас једино желе, онда ће тражити варијанту у којој бар могу нормално да живе.

А не верујем да се Шиптарима ратује, знате. Сувише су много кућа подигли, сувише много улагали на Косову и Метохији, а гледали су на телевизији како изгледају спаљена села и градови, како изгледају дуге из-

бегличке колоне. Више је ово што се сада дешава рат живаца. Мада је недопустиво ово што режим дозвољава да један део територије практично окупира шиптарска терористичка организација тзв. ослободилачка војска Косова, и да тамо српска полиција ни данас не може ни да привири. Да негде после извесног доба дана они преузимају контролу и на друмовима, да претресају возила, шиканирају путнике и слично.

Изборни резултати, услов за преговоре

Водитељ: Решење у сваком случају мора да се тражи, а да ли је став Српске радикалне странке да се са представницима тих партија које окупљају Албанце, значи чак и са Руговином странком мора преговарати, или сваки разговор...

Др Шешељ: Може се разговарати са свима, а да би се водили преговори

Кога представља Ибрахим Ругова?

треба да знате са киме да преговарате. Ми смо напали прошле године ово Милошевићево потписивање споразума са Руговом. Ко је за њега Ругова? Милошевић је био председник Републике Србије сада је председник Савезне Републике Југославије. Он је легално на тој функцији.

А ко је Ругова? Кога Ругова представља? Једну политичку партију. А колика је снага те политичке партије то нико не зна, јер та партија никада није изашла на изборе. Да би се могло преговарати морају прво да се региструју, да изађу на изборе. Па кажу Руговина партија има 5 посланика, Адем Демаћи има 7 посланика, Хидаи Хисени има 3 посланика, рецимо, претпостављам у Савезној скупштини да би имали између 5-10 посланика. Онда да се разговара да се види колика је чија политичка снага. Овако, једноставно, нема с ким, могу и невезани разговори да се воде са свима, то никог ништа не кошта, нити било кога обавезује.

Косовско питање мора брзо да се решава. Код нас постоји извештај за мор материјала, и све више људи сада сусрећемо који би некако да се отарасе тог проблема. Па се појављује идеја о подели Косова, о оваком статусу, о онаком статусу итд. То је веома опасно. Ако се брзо систематски не реши тај проблем замориће се људи и од самог размишљања о Косову.

Огроман број Срба се већ одселио, а и садашњи социјалистички кадрови, сви на значајнијим функцијама, већ имају куће ван Косова и Метохије, спремни су себи одступницу у датом моменту да са породицом оду. Неки су већ породицу и пребацили.

Биће можда пропаст света – неизвесна будућност

Водитељ: Наравно, стоји и то да је највећа опасност за Космет, генерално говорећи, и економски и на сваки други начин слаба Србија, значи питање Космета се решава и на простору на којем се сада ми налазимо, демократизација, јачање државе би морало да буде и оно што је у интересу свих људи којима је стало и до Космета. Зато ја предлажем да завршимо овај разговор питањем, какве су ваше прогнозе. Да идемо по све три тачке које су у овом разговору биле интересантне. Значи, шта ће, на пример, у јуну да буде на нивоу Београда, шта ће на нивоу Републике, а шта ће на нивоу Савезне државе.

Др Шешељ: Ја бих био крајње неозбиљан политичар када бих се упуштао у такве прогнозе шта ће у јуну да буде. Можда ће да буде смак света. Ко то зна шта ће бити у јуну.

Водитељ: Са политичког становишта.

Др Шешељ: Али мислим да смо разговарали о свим тим кључним процесима и главним тенденцијама у тим процесима. Можда ћемо до јуна имати већ ванредне изборе.

Можда нећемо. Можда ће се формирати влада левице и Српског покрета обнове у Србији. Можда ћемо имати ванредне савезне изборе, можда и нећемо. Ко то зна шта ћемо имати.

Али, у сваком случају, ствари ће се даље заоштравати. Заоштравање се економска ситуација, повећаће се социјална беда јер нема чиме да се ублажава. Режим ће ићи опет на то да понешто прода па да мало заобли те најоштрије, најогољеније видове кризе у којој се налазимо. А то ће опет бити кратког даха, јер нема дугорочну стратегију.

У прогнозе шта ће конкретно бити једноставно се не бих упуштао, то ниједан озбиљан политичар не сме себи да дозволи.

Водитељ: Значи, неизвесно.

Др Шешељ: Све је неизвесно пред нама. Да. Али смо размотрили све те главне варијанте које су могуће.

Водитељ: Добро. Господине Шешељ, хвала вам што сте били поново гост ТВ Младеновац. Поштовани гледаоци и вама хвала на пажњи. Видимо се сутра поново у емисији Дијалог.

НАЦИОНАЛНИ ИНТЕРЕСИ

О нимало ружичастој ситуацији која влада ових дана у Републици Српској разговарали смо са председником Српске демократске странке Алексом Бухом. Господин Буха сматра да се ситуација двовлашћа у Републици Српској мора превазићи. Сматра да ће његова странка имати боље резултате на предстојећим ванредним парламентарним изборима, и као већина Срба преко Дрине, тврди да је окупљање око заштите националних интереса једини прави излаз за Србе. Тешка времена српског народа у Републици Српској још увек нису престала, мада има наговештаја да би ванредни парламентарни избори могли да донесу неке значајне промене. Ако ништа друго, српски народ се макар нада да ће у Републици Српској престати двовлашће, а да ће јединице СФОР-а, које би требало да чувају мир, престати да се понашају окупаторски.

Двовлашће у Републици Српској мора бити заустављено!

Алекса Буха је господин углађених манира, сталожен и тих човек, који ниједног тренутка не дозвољава негативним емоцијама да проговоре из њега. Разочаран је многим негативним дешавањима, али кривицу за неке ствари не покушава да пребаци на друге партијске моћнике, већ резигнирано признаје да је велики део кривице и до самог чланства Српске демократске странке. О актуелној председници Републике Српске, Биљани Плавшић, нема речи похвале, много тога јој замера, а нарочито што је издала српске интересе, који су, по Бухином мишљењу, изнад осталих ствари и дешавања...

Коментаришући протекле локалне изборе и неочекивани пад популарности Српске демократске странке, Буха примећује да би чланство ове странке, ипак, требало да буде задовољно постигнутим резултатима, наглашавајући да су, пре свега, изборни услови били крајње лоши.

"Незадовољни смо у односу на претходне изборне резултате које смо имали. Сматрам да је толика разлика нешто што треба да забрињава. И, са тим у вези, странка је направила анализу, па смо покушали да откријемо узроке толиког пада гласова. Дошли смо до неких увида, али они варирају од општине, до општине. Тамо где су наши општински одбори па и општинска власт радили добро, по правилу су и резултати добри. Међутим, има општина где смо урадили и више него што смо могли, па резултати, опет нису задовољавајући. Значи да је странка негде заказала. Заказали смо у самом врху странке, јер смо се бавили проблемима који су овог тренутка неважни, али су нам однели драгоцену време. У принципу, пола године смо покушавали да разрешимо питање које се очито није могло решити, и ту смо изгубили силну енергију и време. Су-

Алекса Буха, председник Српске демократске странке

кобе у самом врху странке нисмо могли да решимо. Кључни проблем, понашање одметнуте председнице Биљане Плавшић није имао решење. Госпођа Плавшић је основала своју странку, у којој су се махом нашли чланови Српске демократске странке, укључујући и чланове главног одбора.”

Сукоби и проблеми у СДС-у

О проблемима и сукобима који су тада владали унутар Српске демократске странке Буха неће и не жели да прича. Сматра да је то данас депласирано, самим тим што је, како каже одметнута председница Плавшић основала своју странку. На наш коментар да се српски народ једног тренутка,

Биљане Плавшић сигурно има и оних који нису били задовољни својим статусом у Српској демократској странци. Ту, пре свега, мислим на пребеге из главног одбора Српске демократске странке. Вероватно су неки међу њима сматрали да имају више способности и дара за обављање неких других функција, па су одлучили да окушају срећу на другој страни.”

Пораст популарности Српске радикалне странке

Причајући о протеклим локалним изборима Алекса Буха није могао да заборави и да спомене нагли пораст популарности Српске радикалне странке у Републици Српској. Тако да је

тске странке и определио се за оне који макар до сада нису грешили.

Српска демократска странка је, пре свега, дуго на власти. Дакле, у почетку смо били више општенородни покрет и уз оно што је вредело код нас су се прилепили и они људи који се у нормалним околностима сигурно не би нашли у нашој странци. Затим, нисам сигуран да смо као странка имали праве кадровске потезе. Људи су се опустили и разбашкарили, почели су да се осећају као неко Богом дан. И као што сам рекао српски народ је све измерио и одлучио се за српске радикале. За нас из СДС-а, био је то у неку руку и позитивни шок, па смо почели да размишљамо на други начин. То само значи да нема ни једне власти

Алекса Буха: "Сваки сусрет са др Шешељем доноси позитивне промене у Републици Српској"

ипак приклонио причама Плавшићеве, а да су медији имали велику заслугу за нагло експонирање председнице Плавшић, Буха примећује да је, што се тиче јавних медија, Плавшићева била у привилегованом положају.

"Из дана у дан, из ноћи у ноћ, њене оптужбе изречене преко свих могућих медија, биле су све веће и веће. Таквим својим понашањем, Плавшићева се придружила хору оних странака које нису имале свој Програм, а своју рекламну кампању градила је искључиво блаћењем Српске демократске странке. Наравно, извесно је да у народу има и незадовољних људи нашим начином владања, али ниједна власт никада није могла да удовољи читавом народу, по свим питањима. Међу онима који су се нашли у табору

признао да је популарност српских радикала за све представљала неку врсту изненађења и позитивног шока.

"Народ Републике Српске гласао је за српске радикале на протеклим локалним изборима, јер је схватио колики значај у једној држави имају национални интереси. Извесно је да смо ми из Српске демократске странке у првом моменту били изненађени добрим изборним резултатима Српске радикалне странке. Али, тај успех српских радикала не може да штети стратешким интересима Српске демократске странке, са друге стране, српски народ може имати само корист темељног рада Српске радикалне странке. Једноставно, српски народ је видео све пропусте у редовима Српске демокра-

која је осигурана. Власт се добија, или задржава само радом и залагањем. Значи, ми из Српске демократске странке ако желимо добро да прођемо на ванредним парламентарним изборима, морамо много више да радимо него до сада, морамо да будемо конструктивнији у том нашем деловању."

Неизлазак на изборе поцепало би Републику Српску

У причи Алексе Бухе о успеху српских радикала нема ни трунке љубоморе, чак се примећује да сматра како су српски радикали у неким ситуацијама и били спремнији на освајање власти од СДС-е. Међутим, Буха наглашава како је Српска демократска странка због познатих сукоба и проблема

које је имала унутар својих редова, желела да не изађе на локалне изборе. Зато нису имали ни кампању, али...

"Када је запретила опасност", наглашава Буха, "да наш неизлазак на изборе заврши само на изборима у једном делу Републике Српске чиме би наравно дошло до поделе наше земље, одлучили смо да изађемо на локалне изборе. И тако, доста неспремни у односу на све остале који су стратешки добро осмислили своју кампању, Српска демократска странка и није могла да очекује боље резултате."

О Српској радикалној странци и све већем поверењу које српски радикали

нули смо са радом пре свега као општенародни покрет, наравно, у данашњим условима, то има својих предности, али и недостатака. Програмске разлике између наших странака су од једног до другог сегмента различите, али нису такве да се узајамно искључују. Затим, следећа разлика је у страначкој организацији и наравно у личностима које воде странке, било на општинским или вишим нивоима. Што се тиче спомињаних критеријума српски радикали су негде испред, а негде иза нас. Мада, ми смо још увек најјача и најбројнија странка у Републици Српској."

Српску демократску странку, започели некакве договоре са иностраним инвеститорима. Такође, радикали и ми смо се нашли и у заједничкој жељи да се привредни потенцијали у Републици Српској што пре ставе у рад.

Наравно, за све то се морају најпре створити могућности и начини како би се фабрике активирале и замрли капацитети привреде оживели. Оčekивали смо помоћ од Међународне заједнице у оквиру пројекта за финансијску реконструкцију Федерације БиХ. Али, данас је то за нас само суво обећање и ништа више, макар на то указују чињенице и понашање западних

Разговори о кризи у Српској – др Војислав Шешељ, Алекса Буха Драган Калинић, Велибор Остојић и новинар "Велике Србије" Јасминка Олујић

стичу код српског народа, како у Србији, тако и у Републици Српској, Алекса Буха има само речи дивљења. При том, Буха наговештава како српски радикали од самог почетка заговарају национални интерес, али су тек сада Срби схватили колико је то важно, готово егзистенцијално питање опстанка свих Срба. Такође, Буха подвлачи заједничке важне интересе како између Српске демократске странке и Српске радикалне странке нема стратешки важних интереса.

"Једина битна разлика између наше две странке је само време настајања странке. Ми смо странка која је кренула са радом још пре рата у бившој Републици Босни. Значи радили смо још пре стварања Републике Српске. Кре-

О сарадњи са српским радикалима

О сарадњи са српским радикалима на локалном нивоу, Алекса Буха има само речи хвале.

"Ми смо најпре желели да остваримо већину у Скупштини", подвлачи Алекса Буха, "па смо на тој већинској бази створили партнерску владу. Намера вођства Српске радикалне странке и Српске демократске странке је да се нађемо на истом заједничком послу. Такође, имамо договор да ни Српска радикална странка, као ни Српска демократска странка не праве никакве договоре са осталим страначким партијама без претходног међусобног договора. Ми смо већ раније, мислим на

моћника. Због тога смо одлучили да се ослонимо искључиво на властите снаге. Из тих разлога покушавамо да привучемо страни капитал и стране улагаче у Републику Српску."

Оживљавање привредних потенцијала у Републици Српској

Причајући о начинима оживљавања привреде, Буха каже како има доста заинтересованих страних улагача за покретање привредне активности у Републици Српској, да они долазе, разгледају објекте за које су заинтересовани, али када дође моменат коначне одлуке, онда њихове владе оди-

грају одлучујућу улогу стопирајући све претходне договоре. Наиме, њихове владе сугеришу им да није време за улагање у Републику Српску. Затим, Буха покушава да нам објасни како у страним земљама, без обзира колико је приватни капитал независан по дефиницији, толико исто је зависан од одлука владе у неком стварном и реалном одлучивању. Јер, по његовим речима, влада је та која констатује да ли је некакво инвестирање сигурно, или се мора рачунати са великим ризицима.

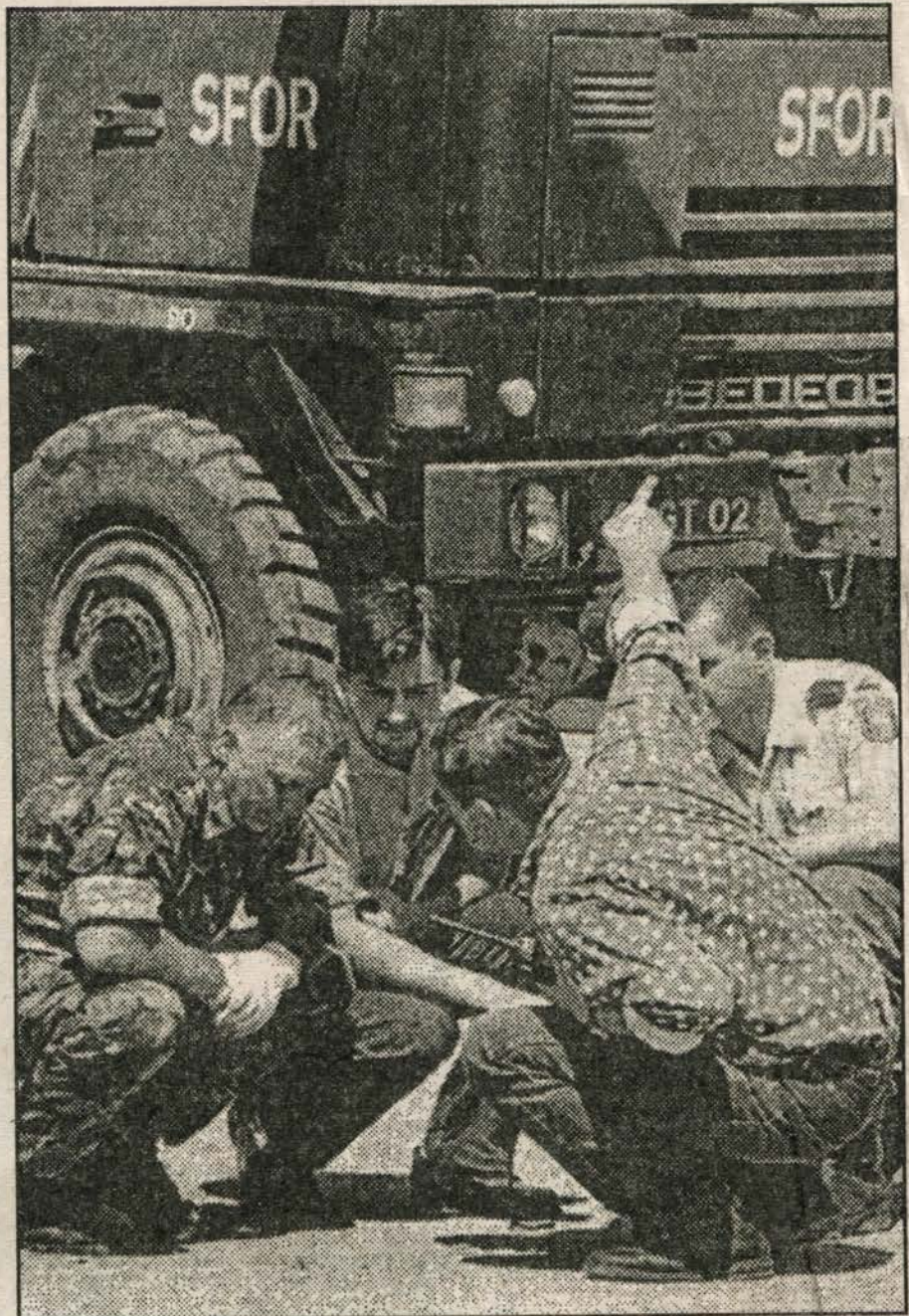
Причајући са Алексом Бухом о тренутној ситуацији у Републици Српској, нисмо могли да не питамо какве су данашње релације и односи сарадње са актуелном председницом Републике Српске, Биљаном Плавшић? На ово питање Буха је одговорио како не може да замисли да би могло уопште доћи до побољшања односа и сарадње са Биљаном Плавшић. На нашу уплићу, да можда такав а priori изречен став може само да нашкоди Републици Српској и да доведе до евентуалног цепања Републике Српске, Буха је одговорио:

"Не би то смело да утиче на цепање Републике Српске. Морао бих да вам споменем и следеће... На пример, наша странка је могла да одлучи и да не изађе на изборе, јер је Уставни суд потврдио легитимитет и легалност наше Скупштине. Ми смо се ипак одлучили на изборе, само зато да се земља не би cepала на два дела. Истина, у Републици Српској влада двовлашће и ми се надамо да ће се оно на неки начин превазићи, мада ни сам још увек не знам како?"

О ванредним председничким изборима

Разговарајући о проблемима двовлашћа нисмо могли, а да не запитамо да ли би ванредни председнички избори, можда, спречили двовлашће у Републици Српској? Алекса Буха је одговорио да би ванредни председнички избори сигурно утицали на двовлашће, замеривши актуелној председници Биљани Плавшић да се није држала елементарних норми, јер није желела да распише нове председничке изборе. А, могла је то да уради када је расписивала ванредне парламентарне изборе.

"Онда бисмо улогу госпође Плавшић схватили на другачији, рекао бих искренији начин", приметио је Буха. "И, наравно, онда би смо тек били убеђени да госпођа Плавшић све што ради у политичком животу, ради уз велику подршку народа. А, то опет значи да би смо сви могли да констатујемо како је народ одлучио да подржи неразумно политичко понашање актуелне председнице. Овако, све је под сумњом, јер је Плавшићева свесна да на ванредним председничким изборима не би имала подршку народа. Она је СФОР-ове снаге претворила у окупато-

"Чувари" мира – окупатори Републике Српске

ра, а народ је свестан тога. Дакле, тренд двовлашћа који влада Републиком Српском некако се мора спречити".

Нисмо могли да не приметимо да би можда национална опција коју заговара Српска радикална странка била једино право решење за све прекодринске Србе. Са нашом констатацијом, која је била изречена у виду питања, сложио се и Буха. Такође, причајући о српским радикалима и др Војиславу Шешелу, нагласио је да сваки сусрет званични, или не, са др Шешелем доноси нове и значајне промене у Републици Српској и да је то добро за српски народ.

"Председник Српске радикалне странке др Војислав Шешел и ја се знамо још из Војиних сарајевских дана", каже Алекса Буха, па је логично да сваки наш сусрет започне прво евоцирањем некаквих сарајевских успомена

Иначе, сматрам да је Српска радикална странка, у овом тренутку, јако важан и паметан избор за Србе, како у Републици Српској, тако и у Србији и Црној Гори. Да је Шешел победио на председничким изборима у Србији, верујем да би многа дешавања, наравно негативна, добила сасвим другу димензију, ако би уопште до њих и дошло. Национални интерес је идеја око које су се данас спојиле српске наде, и добро је да је тако."

Време за даљи разговор и упознавање са још неким проблемима у Републици Српској већ истекло, раније уговорене обавезе господина Бухе, прекинуле су наш разговор, али остало је обећање да ћемо у некој наредној прилици искористити сусрет за наставак овог занимљивог разговора.

Јасминка Олућ

И БУЏЕТ НАСЛЕПО

**Кршећи Пословник, Божић ескивирао прозивку о сопственој одговорности
Одлука о буџету без кворума, игнорисани амандмани демократа и радикала
Темпо "демократске власти Београда" диктира палица у рукама социјалиста**

Први дан скупштинског заседања, заказаног у здању на Тргу Николе Пашића, наговештавао је напету атмосферу у којој ће, после скоро двомесечне паузе између две седнице, поново одмерити снаге власт и опозиција. У готово трочасовној расправи око утврђивања дневног реда 12. седнице, новинари – сведоци уобичајених послоничких препуцавања, имали су прилике да виде све оно за шта је шира јавност остала закинута и увере се на који начин "демократска власт" Београда спроводи "тиранију већине", лоше копирајући узор председлавајућих седница Савезног и Републичког парламента. Најблаже речено, саблазан због невиденог кршења демократске процедуре, почев од сумњивог бројања гласова до ускраћивања права на реч градским одборницима и "превиђања" (игнорисања) поднетих амандмана на Одлуку о буџету, која је макар "на мишиће" морала бити донета због цајтнота (буџет се, наиме, морао усвојити до марта), и, најзад, "изгласавање" фамозне Одлуке са спорним кворумом у атмосфери опште буке и гужве, доказала је и најупорнијим посленицима писане речи да је тиранија сменила некада прокламовану демократију у крунском градском форуму.

Предлози без одјека

Приликом напада започеле су демократе својим предлозима за допуну дневног реда 12. седнице Скупштине града Београда. Наиме, шеф одборничке групе Демократске странке, др Радоје Прица, предложио је две значајне измене Пословника, у другој захтевајући да Скупштина изабере четири потпредседника, из редова сваке одборничке групе по једног, ради лакшег усаглашавања дневног реда будућих седница. У прегласавању по овим питањима већ је било јасно да незванична, али очигледна, владајућа коалиција СПС-ЈУЛ-СПО још увек одолева вирусу званом "СПО-Заједно", чини скупштинску већину.

Срђа Прица је предложио разрешење потпредседника Скупштине, др Милана Божића, председника Административно-мандатне комисије, Војислава Михајловића, док је Александра Јоксимовић листи својих страначких ко-

лега придружила и предлоге за разрешење дужности члана и председника Управног одбора Студија Б, Александра Чотрића, и разрешење чланова Управног одбора овог Радио-дифузног предузећа из редова запослених због, како је истакла, "непрофесионалног обављања посла". Стампедо демократа крунисао је Горан Весић, захтевајући разрешења председника управних одбора Дирекције за градско грађевинско земљиште, ЈКП "Београдски водовод и канализација", ЈКП "Градске пијаци" и ЈКП "Паркинг сервис", оних јавних предузећа која се, према листама неких економских часописа, финансијски високо котирају, а своје упориште, ипак, траже у градском буџету...

Утврђивање средства

Наравно да је евидентна већина у градским клупама све ове предлоге за допуну дневног реда одбацила. Међутим, снаге су се овога пута отворено

приказале. Наиме, одборници Српског покрета обнове заузели су прве редове, а за одборнике Демократске странке, који од конституисања Градске скупштине седе између СПО-ваца и СПС-оваца, штитећи их попут какве тампон зоне од лошег утицаја, тог 17. фебруара, а ни сутрадан, није било места. Демократе су заузеле зачелје, иза социјалиста и радикала.

"Зближавање" са СПС-ом и ЈУЛ-ом није крио ни прозвани председавајући, др Милан Божић. У холу је новинарима саопштио и своје виђење социјалиста. Наиме, како је овом приликом Божић открио Америку, то отприлике звучи овако: социјалисти, вели Божић, и нису комунисти, нити левичари, они су партија десног центра, конзервативци по опредељењу!? Можда, према рачуну уважене колегинице професорке Природно-математичког факултета, чији је декан Божић, од млађаних дана изложен јаком мирису последњег цветка Интернационале. А ово што се дешава, да су се СПО и

Градска власт – СПО и СПС утврђују средства

СПС "нашле", Божић вели да "тако бива док се неко учи власти, па је и преузме и научи од претходника како се влада". Уместо коментара: стварно су добри учитељи који од својих ђака напране горе од себе!

Ни сјајно расположени лидер српских радикала, по исходу иницијативе за смену потпредседника Божића, која се није, како је то ред и прописано Пословником, аутоматски нашла на дневном реду, па је Скупштина оном истом "тиранијом већине" пресудила да се предлог одбије, није могао сакрити огорчење жигосући срамну коалицију СПО-а са комунистима. "Српски покрет обнове и Социјалистичка

јим случајем било "техничких могућности" за директан или одложен пренос, да су демократе могле и хтеле да исфинансирају ову службену обавезу градске телевизије, која се оглушује о одлуке свог оснивача, шетачи би имали прилике да чују и Стеву Драгишића како раскринкава каријеру једног Драгана Човића, Божићевог браниоца, иначе кандидата ЈУЛ-а на локалним изборима, напречац пребеглог међу СПО-вце, при том и члана Градске владе у осетљивом ресору имовинско-правних послова!

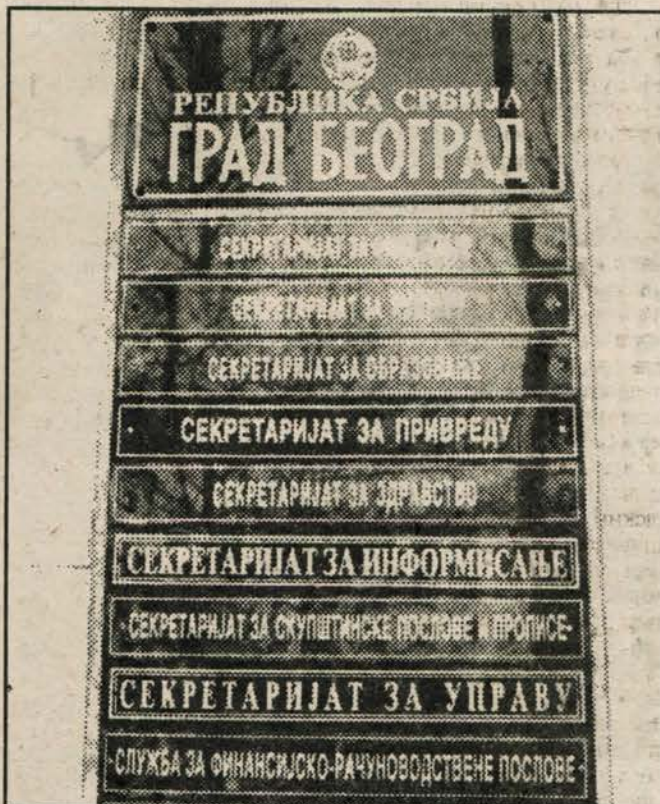
Могли би да поделе и гнушање Горана Весића који "спочитује" Божићу одсуство морала, јер, како наводи, ка-

"Тиранија већине" на делу

Што јес', јес', ни демократе се нису прославили у дисциплини. Наиме, да су сви до једног послушали свог председника и појавили се у Парламенту, а требало је да се присутни о иницијативи тајно изјашњавају, можда би почело проветравање Градске скупштине. Знао је и Божић да не може да рачуна на све "своје". Боривоје Боровић је један од оних из редова одборника власти који је, приликом изјашњавања о уврштењу иницијативе за смену потпредседника, био "за", потпуно свестан да су радикали и демократе у праву. Да ли би гласао за смену или оста-

Трг Николе Пашића 6 – тиранијом већине усвојен буџет

партија Србије увек су биле врло сличне и блиске, а сада се препознају и утврђују сродство", прокоментарисаће већ дуже време важећи однос снага у градској кући, др Војислав Шешел.

Како је Божић сачувао себе

Халабука око иницијативе за смену Божића, артикулисала је сво дуго таложено незадовољство одборника због кршења правила скупштинског одлучивања. Уместо да се предлог Одлуке за разрешење потпредседника Скупштине града, оверен са двадесет одборничких потписа умножи и подели присутнима, и по аутоматизму уврсти у дневни ред, чувајући функцију као да спасава главу, Божић упорно прозива Скупштину да одлучи о судбини ове иницијативе, хоће ли се она уопште на овом заседању разматрати. И, наравно, карте се отварају. Да је ко-

да се на листи предлога за дневни ред "нелегалне" седнице, нашао захтев за смену др Зорана Ђинђића (тадашњи градоначелник је и смењен на истој седници), овај је то без размишљања уврстио у дневни ред, захтевајући да питање његовог поверења буде решено под првом тачком!

Могли би да чују и остале демократе док председавајућег пореде са озлоглашеним самовољником Радоном Божовићем, док од лидера српских радикала траже да их сада подсети како се са таквима излази на крај.

Шибану посрнућа коме нема равнот, придружиће се и др Војислав Шешел, покушавајући да уљудно и аргументовано Божића утера у ред "Иницијатива је ту, не можемо чекати да Божић кроз пола године умножи наше потписе да би се о њој изјаснили", раскринкаће безаконе председавајућег лидер српских радикала.

нак Божића, није хтео да се изјасни, али је демантовао да има икакве везе са "СПО-Заједно". Ја сам се давно учланио у антикомунистичку странку", изјавиће с огорчењем новинарима у скупштинском холу Боровић.

Док су радикали и демократе напуштали салу, у којој се одржавала седница, буџет се већ нашао "на тапету". Пребројавање руку је ионако болна тачка ове Скупштине, јер свака одборничка група, при провери, има другу бројку, али остаје чињеница да је приликом изгласавања ове одлуке кворум био и те како споран. То није засметало владајућој коалицији да преко својих канала исте вечери објави како је на "12. седници скупштине града Београда усвојена Одлука о буџету за 1998. годину"! И амин.

Страсти су се разбуктале тек сутрадан, на наставку седнице. Радикали и демократе, који су поднели сво-

јих четрдесетак амандмана на ову Одлуку, залуд су опомињали, позивали на савест, упозоравали на флагрантно кршење Пословника и процедуре зато што су њихови предлози за измене и корекције буџета игнорисани, прећутани, Божић, Путниковић, "демократска власт" поново је тражила да се они исти сведоци, који су изгласали буџет, изјасне јесу ли разматрани амандмани. И ово окретање у рђавом кругу је потрајало. Једни траже одговор, други се позивају на "своје" право већине.

"Историја модерног европског парламентаризма, њена теоријска елаборација, пре свега, заснивају се на тра-

Подсећам вас, на пример, Француске буржоаске револуције. Успостављен је савез Јакобинаца и Монтањара. Био је ту Робеспјер, Дантон, Мара. Они су успоставили тиранију већине. За најмању ситницу изрицали су смртну казну и онда су јавно, пред народом, погубљивали кривце. Руља увек аплаудира када се извршава смртна казна, то знате. Увек они који убијају, у таквим случајевима, имају подршку руље. Међутим, шта се после десило? Када су поубијали све своје противнике, већина која је успоставила тиранију, почела је елиминацију у сопственим редовима. Један по један су погубљени.

Избегао смену – Александар Чотрић председник Управног одбора "Студија Б"

гању за најбољим моделима елиминација тираније већине. Увек је тиранија већине највише угрожавала демократију парламентаризма. Шта је тиранија већине? Када нека објективна већина, а ви сте објективна већина, себи дозволи да руши опште правне норме и, још горе, опште правне принципе.

У модерним демократијама постоји Устав који се доноси да би власт била ограничена власт већине. Оно што је за Републику Устав, за нас је Статут. Ако тамо пише да се не може изгласати ниједна формално-правна норма, што је за Скупштину Закон, то је за нас Одлука о буџету, док се претходно скупштинско тело не изјасни појединачно о сваком амандману. Овде се десило да је ваша већина изгласала буџет, а да се нисмо изјаснили ни о једном амандману. Ви сте погазили опште правне принципе, ви сте погазили норму, а нисте спремни да их исправите. Дакле, успоставили сте тиранију већине. Мислите да све може да се гласа, повредите Пословник, и идете даље. Не може!

Ви сте овде успоставили тиранију већине. Пред том тиранијом опозиција ће се, можда, и повући из Градске скупштине, остаћете сами. А онда, када останете сами, почећете са обрачуном у сопственим редовима. То је, једноставно, закон тираније већине, то је кључна последица тираније већине. Јуче је овде био сличан случај тираније већине, када смо испунили норму по којој се на дневни ред питање поверења скупштинском функционеру, овога пута највишем, са 20 потписа, обезбеђује. Већина је, дакле, одлучила да то питање не дође на дневни ред. То је тиранија већина, која ће бити почетак хаоса, потреса у овој Скупштини. Она никада није добра донела ни онима који су је примењивали, ни који су је упражњавали, а камоли онима над којима се спроводила. Овога пута тиранија већине је очигледна, неприкосновена, непоречива, она делује, то што имамо додајемо нашим љубавницима, немојте да се љутите, духовито додајемо", једну од својих најбриљантнијих лекција за скупштинс-

ком говорником одржао је др Војислав Шешељ.

Дијагнозу смрти демократије у београдском парламенту потврдиће срамна позивница одборницима и одабраним, провереним перима за пријем, који Градска скупштина приређује у част годишњице победе на локалним изборима у главном граду. У опозицији је ова карта изазвала револт и огорчење.

"Земун, пример за углед"

Демократе нису одустале од прозивке Земуна за "незаконитости у раду" и за "случај Баровић". Владајућој коалицији није било до губљења времена, а можда се и прерачунала да у овој ствари не могу ништа да ураде, већина се осула, а било је хитније усвојити регулационе планове. Поред демократа само је шеф српских радикала, инсистирао да се та фамозна девета селица ипак одржи:

"Одборничка група Српске радикалне странке захтева да се прво доврши девета, па тек онда 11. седница. Друго, ми предлажемо да се мало преформулише дневни ред, па да се јасно издвоји случај Николе Баровића од овог другог случаја. Па да се каже – случај Никола Баровић, прва фаза, јер тек следи друга фаза, француска обрада, ово је била енглеска обрада. Па нема у ратама, што ви упорније будете расправљати, то ће он редовније примати порцију.

А што се тиче другог дела, знате, водите мало рачуна о законитости. Ви кажете већ у дневном реду "Незаконитости у Општини Земун". Преформулишите дневни ред "Земун, пример за углед", то би била једна општа формулација. Или, да нешто преуземемо од Кинеза. Кинези су својевремено имали паролу "Учити од Тачаја". Тачај је било неко њихово Потемкиново село и екскурзије су из свих делова Кине биле организоване, људи су довођени да разгледају Тачај. И ви бисте могли преформулисати дневни ред: "Учити од земунске радикалске власти". Па, онда, лепо организујете експедиције, аутобусима да довозите људе, да нешто науче, организујете семинаре. Мораћете мало и да платите, знате, нема знања без пара", духовито је провоцирао др Војислав Шешељ, али је овај предлог да се седница одржи, био прегласан.

Јасно је, чак и темпо одржавања седница Градске скупштине диктира она "права" власт. "Заједно" и Српски покрет обнове су под чизмом свог новог коалиционог ортака. О ортакљацима – све најгоре, каже народ. "То што гласамо за исте предлоге, значи само да су нам интереси у овом часу подударни", тврди др Радоје Прица. Овакву слогу не демантују ни радикали, свесни девизе да је једино исправно, свуда и на сваком месту: "У се и у своје кљусе".

Жана Живаљевић

"КУРТА И МУРТА" - НАЈЈАЧИ!

Нови коалициони партнери, Српски покрет обнове и леви блок, ових дана све више демонстрирају самовољу, тиранију и безвлашће. Први јавни и отворени приказ самовоље и тираније обзнањен је на заседању дванаесте седнице Градске скупштине. Милан Божић није хтео ни да саслуша предлоге одборника, а камоли да их стави на дневни ред. У позадини таквог понашања крије се његов страх. Шта нас све чека са оваквом градском влашћу – показаће време!?

Прошло је нешто више од годину дана како су Београђани свакодневним протестним шетњама "обезбедили" нову градску власт. Многи шетачи су веровали тадашњој коалицији "Заједно", веровали су обећањима и будућим променама. Олако датих обећања било је много. Искрено речено, Вук Драшковић је највише обећавао, наравно, у име Српског покрета обнове. Те будућа градска власт ће бити оваква, па онака, у сваком случају, боља и успешнија од оне лоповске, претходне, а зна се да је мислио на социјалисте. Коалиција "Заједно" требало је да осветла образ и част свих незадовољних шетача Београда. Али, време је показало право лице, а што је још горе и наличје дојучерашњих коалиционих партнера... Наиме, није прошло много времена, Демократска странка и Српски покрет обнове, објавили су једни другима прави медијски рат. Дошло је до раскида коалиције, а то је донело неке промене.

Српски радикали предвидели дешавања у Градској скупштини

Српски радикали су, у време протесних шетњи, говорили како ће се коалиционо партнерство између демократа и СПО-ваца завршити на ружан начин: као борба око власти. Наравно, српски радикали су сматрали да је изборна крађа извела многе незадовољнике на улицу, а самим тим одговорност коалиције "Заједно" морала је да буде већа. Међутим, Српска радикална странка, која је такође била покрадена на спорним локалним и савезним изборима, није позивала своје гласаче на улицу и евентуално крвопролиће, већ је инсистирала да се сви проблеми решавају на демократски и цивилизовани начин, преко оних државних органа који су за то задужени.

Др Војислав Шешељ је јавно говорио о томе шта ће се десити Београђанима ако на власт дође коалиција "Заједно", па да се подсетимо...

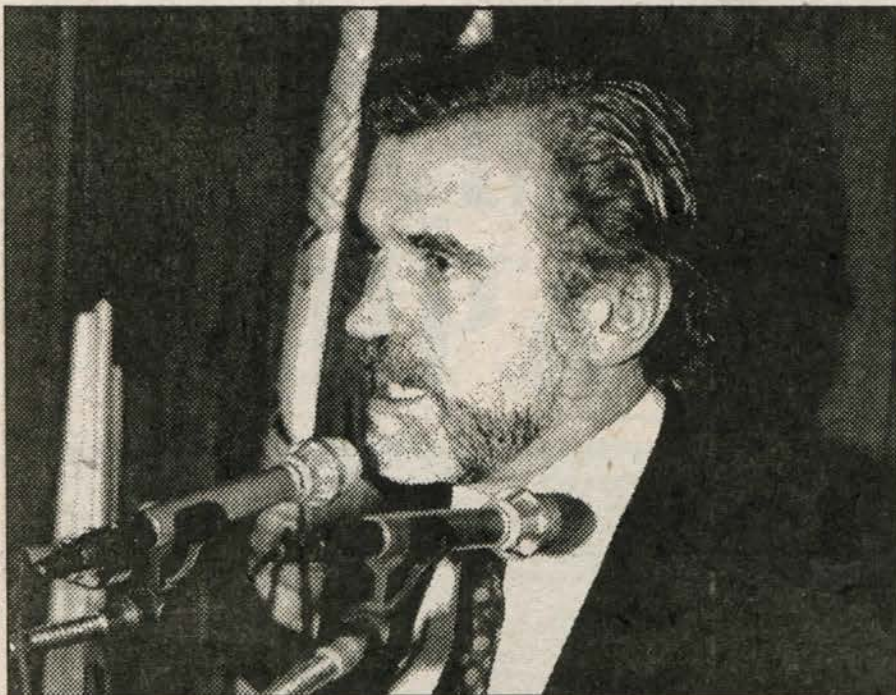
"Српска радикална странка има за свој основни циљ да што пре сруши владајући режим Слободана Милошевића! А, самим тим, и да сруши режим свих странака левог блока! Али, наш други значајан циљ је да спречимо коалицију "Заједно" да дође на власт" Коалиција "Заједно" за нас је још гора варијанта од садашњег владајућег режима у Србији. Ми сматрамо, и то понављамо на свим нашим конференцијама за штампу, да је народни протест оправдан! Ми смо га очекивали! Народни протест изазван је неспособношћу режима, великим криминалним аферама, издајом српских националних интереса и идеологијом која је завлада-

ла на нашој политичкој сцени. Жао нам је што је до тог спонтаног јавног бунта дошло оног момента када су вође коалиције "Заједно" изашле на улицу, а поводом непризнатих резултата на локалним изборима од 17. новембра 1986. године.

Српска радикална странка сматра да сви политички фактори имају право да своје политичко мишљење изразе уличним демонстрацијама. Али, ми смо искључиво за мирне демонстрације, без насиља, без крвопролића, без разбијања. Тако смо се већ у старту определили када је дошло до овог бунта. Залажемо се да се изборни резултати врате, али на законит, а не колеричан начин. Желимо да се сви проблеми решавају на дипломатски и законит начин, а не на улицама".

Милан Божић, кршећи Пословник ескивирао расправу о поверењу

Навозао Београђане – Спасоје Крунић председник градске владе

И, тако су српски радикали предвиђали шта све чека Београђане са новом, будућом градском влашћу. Неким Београђанима сметао је овакав објективни став српских радикала. Јер, сматрали су да је довољно променити и скинути социјалисте, а после, ако ови нови из коалиције "Заједно" не ваљају, лако ће их сменити... Али, није баш све тако лако и једноставно како се ентузијастима, Београђанима, тада чинило.

Прве свађе коалиционих партнера

Од прве конститутивне седнице није још прошло ни пуних годину дана (21. фебруар 1997. године), а коалициони партнери су се већ кошкали око поделе власти, а нарочито око појединих значајних функција (оних које доносе материјалну добит). Било је тада и срамног, јавног препуцавања преко свих доступних медијских средстава. Прозивали су се Драшковић и Ђинђић, толико да су се грађани Београда безброј пута замислили: кога су то својом протестном шетњом довели на власт. Али, ништа – ни апели шетача, ни различити колапси који су претили Београду, па самим тим и Београђанима, нису успевали да смире узавреле страсти оних који су се борили за привилегије градске власти.

А време је неумољиво цурило, најалост, највише за Београђане... Градско саобраћајно предузеће је све више посртало, ту и тамо појављивао се по неки аутобус препун путника, а нико од градских моћника није реаговао. Обехани аутобуси требало је да стигну сваког момента, али тај моменат је имао трајну амплитуду од неколико месеци. Градом су владали они људи који за то нису довољно политички зрели, а испаштао је народ Београда. Очи свега и даље су биле упрте у Београђане...

"За изборни крах СПО – крив је Ђинђић"

Крај љубави између лидера коалиције "Заједно" ескалирао је пред саме изборе, и то када је Вук Драшковић најавио учествовање своје странке на предстојећим парламентарним и председничким изборима. Лидер демократа, Зоран Ђинђић, сматрао је да изборе треба бојкотовати, и тако су се два дојучерашња коалициона партнера раздвојила.

А онда је уследио Драшковићев фијаско на изборима, па је, не размишљајући много, Вук напао Зорана Ђинђића, набедивши га да је он главни кривац за политички неуспех Српског покрета обнове. И тако је, само неколико дана после парламентарних и председничких избора, портпарол Српског покрета обнове најавио да ће одборничка група Српског покрета обнове у Градској скупштини тражити смену градоначелника Београда, Зорана Ђинђића!

Тридесетог септембра прошле године, Зоран Ђинђић престао је да обавља функцију градоначелника. Ту седницу водио је потпредседник Градске скупштине, Милан Божић. И, од тог дана Божић је почео да се понаша све самовољније. За такво понашање имао је добру подлогу у подршци Социјалистичке партије Србије. Београдом су дефинитивно почели да управљају Милан Божић и Спасоје Крунић (председник Извршног одбора). Неко ће можда рећи "мале су ингеренције градских моћника", и у томе има истине, али су зато велики колапси које је изазвала нестручна и подмитљива политика челних људи Српског покрета обнове.

Наиме, врло брзо је враћена укинута такса од три посто, па је логично до-

шло и до пораста цена. Београђани, као једини кривци што су веровали Српском покрету обнове и њиховим обећањима, сада су морали да плаћају данак. Тако је све почело... А наставило се дефинитивним колапсом који је изазван штрајком Градског саобраћајног предузећа. Без сумње, опет је кривац била градска влада, на челу са Спасојем Крунићем.

Неколико дана узастопно, Београђани су постали пешаци. Ишли су људи са једног краја града на други. За то време, градска влада је нагваждала са разним синдикатима Градског саобраћајног предузећа, проналазећи кривце за овај нечувени и незапамћен хаос. Могле су се чути различите примедбе Београђана упућене градским моћницима, али све те оправдане примедбе као да нису узрујавале градске оце. Некако у исто време, лидер Српског покрета обнове започео је тајне преговоре са људима из републичког врха. На помолу је било стварање нове коалиције, јавне или тајне. Изиграним Београђанима било је већ сасвим свеједно, али и јасно да је Вук појео овцу. Нажалост, народ.

Нова коалиција – нова тиранија

И, како рече један Београђанин, који је сваки дан ишао на посао пешке (са Видиковца до Дорћола), "било, неповратило се"! Штрајкачи Градског саобраћајног предузећа и Градска влада некако су успели да пронађу неко компромисно решење, али Београђанима је било сасвим јасно да их не чекају лепа времена. Многи су се тада сетили свих упозорења српских радикала, али за промене је било касно. Постало је сасвим извесно да ће ново коалиционо партнерство донети и нова правила.

За то време, покренута је иницијатива о смени потпредседника Градске скупштине, Милана Божића. Шушкало се о томе, па све гласније причало, али никако да почне, односно да се закаже градска седница. А, градске седнице, познато је, заказује потпредседник Градске скупштине. Причало се и о променама које би та седница требало да донесе о другим битним сегментима Београда, о променама у Управном одбору Студија Б, причало се...

Седамнаестог фебруара заказана је дванаеста седница Градске скупштине. Главна тема требало је да буде усвајање буџета за наступајућу годину. Али, демократе и српски радикали имали су један предлог, једну иницијативу. Наиме, на основу двадесет потписа одборника Градске скупштине, захтевали су да се у дневни ред, претходне једанаесте седнице, уврсти и предлог о смени в.д. градоначелника Београда, Милана Божића, и да се прво расправља о томе.

Мада је Пословником о раду прописано да се иницијатива за смену функционера и избор нових, који потпише двадесет одборника, аутоматски став-

ља на дневни ред, о захтеву за разрешење Божића са ове функције – није се гласало!

А, седница је врло често имала циркузантску форму и облик. Коментар већине присутних новинара на сам ток седнице, гласио би: "Да не зависим од ове градске владе и оваквих градских моћника, смејао бих се!"

На почетку заседања ове градске седнице пребројано је деведесет осам одборника, а касније, по потреби очувања функције Милана Божића, било их је и више. Само дан раније склопљен је тајно-јавни договор између левог блока и Српског покрета обнове, и то се јасно видело на овој Градској седници, али...

"Сумњиво лице" броји гласове

Такође, гласове на овој седници пребројавало је неко непознато лице, које је лидер српских радикала једног момента прозвао "сумњивим лицем", што је изазвало смех одборника, али не код свих. Милан Божић је био видно узнемирен и нервозан, тако да овог пута, његова духовитост ниједног момента није могла да дође до изражаја.

Жива расправа повела се око повреде Пословника, а започео је Срђа Поповић из Демократске странке, који је неколико пута нагласио како Божићу ништа не верује, "па чак ни да је данас уторак". После Поповића, за говорнициом Градске скупштине појавио се шеф одборничке групе српских радикала, Стева Драгишић, који је рекао следеће:

"Господине Божићу, ваше образложење је нетачно. Ви нисте одложили седницу за одређен дан и сат, јер сте то требали да урадите одмах. Чекали сте месец и по дана, па сте се сетили онда када је то вама одговарало, да данашњу седницу закажете за одређен дан и сат. Ви нисте поступили у складу са одредбама Пословника, него сте применили одредбе Пословника које се односе на заказивање нове седнице, а не на одредбе које се односе на наставак прекинуте седнице! Између осталог, дужни сте да ставите на гласање захтев одборника о повреди Пословника. У томе се састоји ваша друга повреда Пословника. Дакле, морамо да се изјаснимо о томе".

Како је Милан Божић покушао да изврда предложено, Стева Драгишић се поново вратио за говорницу са приредбом:

"Господине Божићу, не очекује се од онога ко води седницу да познаје баш све детаље Пословника, али онај ко седи поред вас мора да познаје Пословник (мислећи на секретара Биљану Кајганић). Седница је почела оног тренутка када сте рекли: "Отварам седницу". Ток седнице је и утврђивање дневног реда. Све је то седница. Не почиње седница оног тренутка када се утврди дневни ред, па пређемо на прву тачку. И онај простор од ваше прве реченице: "Отварам седницу", до отварања расправе о првој тачки, сматра се током седнице. Дакле, седница је почела оног тренутка када смо ушли у салу и констатовали да постоји кворум, и када сте дали одборницима реч!"

Да се гласа о повреди Пословника

Покушавајући да одговори Драгишићу на адекватан, па и препотентан начин, Божић је констатовао како је Драгишић несумњиво у праву што се тиче дванаесте седнице, али и то како је он окривљен за кршење Пословника што се тиче једанаесте седнице. На то је Драгишић рекао да је окривио Милана Божића зато што није дозволио да се гласа о повреди Пословника. Како се ни Милан Божић није лако дао омести, јер му је очито мила функција коју обавља, Драгишић му је предложио:

"Ставите ви то на гласање, па ћу вам ја касније објаснити".

"Ја не видим начина да ставим ово на гласање, из простог разлога, јер је ово друга седница", сметено је покушавао да се оправда Божић.

На овакав одговор сметеног и видно збуњеног Милана Божића, са места где седе српски радикали чуо се шаљиви предлог др Шешеља: "Хајде да се гласа о томе да ли је то ова, или друга седница!"

Салом се разлегао смех.

Говорници је поново пришао Срђа Поповић из Демократске странке, који је, уз цинични коментар, нагласио како има потпуно разумевање за Божићево понашање и привидну одсутност, јер су вероватно, јуче СПО-овци имали славље због постигнутих договора са левим блоком. Али, зато, демократа Поповић није имао разумевања за сасвим јасне ствари, које Божић очигледно намерно није желео да

Одборничка група Српске радикалне странке – како сменити потпредседника Божића

схвати. Зато је Поповић прочитао пар чланова из Пословника, не би ли подсетио Божића о чему се овде заправо ради, али...

По примедби, Поповића, Божић није реаговао, па је Поповић потпредседнику Градске скупштине покљонио Пословник, уз инсистирање да Божић добро проучи чланове овог Пословника.

Покљонени Пословник Божић је збуњено прихватио, док су се остали одборници смејали и подгуркивали. Испоставило се да је овај поклон све време у наставку седнице Божић проучавао, али само онако како је њему одговарало.

СПО и СПС тиранишу остале одборнике

После неколико коментара који су долазили са различитих страна сале, говорници је пришао шеф одборничке групе Демократске странке, Радивоје Прица и рекао да у име свих Београђана тражи допуњу дневног реда...

Смисао ових предлога био је да Скупштина Града добије четири потпредседника и то из четири највеће одборничке групе, и наравно, смена садашњег потпредседника Милана Божића. Међу осталим предлозима, на којима су инсистирали Демократска странка (који су и подносиоци ових предлога) и Српска радикална странка, нашао се и предлог о разрешењу Борислава Михајловића са функције члана административне комисије, као и предлог за разрешење дужности председника и члана Управног одбора Студија Б, Александра Чотрића.

Онда су настављени проблеми око пребројавања одборника, односно њихових гласова. Наиме, секретар Градске скупштине, госпођа Кајганић је приликом бројања одборничких гласова стално добијала другачију цифру.

На то је пре свих указао шеф одборничке групе српских радикала, Стево Драгишић. Предлози су стављени на гласање, после различитих убеђивања, али проблеми са пребројавањем гласова су се понављали.

"Реч је о моралу"

"Није овде реч о Пословнику", приметио је Горан Весић из Демократске странке, "овде је реч о моралу. Кад поднесете захтев за нечије разрешење, свако ко је моралан ставиће тај предлог на дневни ред". На овај коментар потпредседник Градске скупштине само се захвалио.

Затим је Стево Драгишић покушао да објасни, наравно за скупштинском говорницом, Милану Божићу, како се потпредседник Градске скупштине бира и разрешава функције:

"Потпредседник Скупштине се бира и разрешава дужности, односно функције, на исти начин као и председник. Председник се разрешава функције на исти начин на који се и бира. А бира се тако што на конститутивној седници двадесет одборника (најмање) под-

несе предлог или иницијативу за његов избор. Како су одборницима верификовани мандати, пре избора председника Градске скупштине, Скупштина је формирана.

А, следећи ваш данашњи пример, могло би да се деси на следећој конститутивној седници да изађе неки одборник и да каже: "Тражим да се сад дневног реда скине избор председника"! И, Скупштина, већином гласова скине са дневног реда бирање председника. То је аналогја која би следила из оваквог вашег поступка. Дакле, када се поднесе Предлог за избор, или разрешење функционера који се бирају већином одборничких гласова, онда то мора да се уврсти у дневни ред. И, уопште се Скупштина не пита да ли то хоће или неће? Јер, је Пословник обавезује а да то уврсти у дневни ред. Оваквим вашим поступцима бисмо дошли у ситуацију да никада не можемо да предузмемо иницијативу ни за разрешење, ни за избор новог функционера".

Иницијатива која је уплашила Милана Божића

После Драгишића, за реч се јавило неколико одборника, а онда је др Војислав Шешељ пришао говорници и рекао:

"Даме и господо, по овом питању Пословник је сасвим јасан. Јасан је и Милану Божићу. Али га је ова иницијатива мало уплашила. А ја се одмах питам: "Зашто га је уплашила када лепо теку коалициони преговори, када се већ говори о њему као будућем министру". Ми га овде сменимо, а он само аванзује после тога. Иницијатива дозвољава ово што је као услов прописано по Пословнику: двадесет потписа непосредно пред седницу је прослеђено. То је услов да предлог одмах уђе у дневни ред. Пре гласања писмена иницијатива мора да буде умножена и достављена одборницима. То може да се уради у току седнице. И ви сте, господине Шешлија, то знали, али требало је да будете прецизни до краја, а не да кажете како тај материјал нисте добили! Шта то значи нисте добили? Шта морате да добијете? Они којима је циљ да то буде у дневном реду, урадили су све што је до њих. А сада Божић може да одбије у наредних шест месеци умножавање тог предлога, па да то никада и не дође на дневни ред, када би важила та логика овде. Он може само да каже: "Нећу да умножим", и готово је. Не може његово одбијање умножавања ове иницијативе да буде разлог што се та иницијатива не налази на дневном реду! То његово одбијање да умножи иницијативу, која овде представља материјал, требало би само да убрза његову смену. А о иницијативи се мора расправљати".

Из клупе, у којој седе одборници Социјалистичке партије Србије, чуло се добацавање Бранислава Ивковића, везано за "Земунске новине", на шта је др Шешељ одговорио да ће "Земунске новине", као и телевизија, бити на дневном реду неке од наредних седница.

"Лоша препорука за владу Србије"

"Друго, пошто су ови ваши коалициони преговори довели до извесних резултата", наставио је др Шешељ да се обраћа Божићу, "немојте овде у Градској скупштини да остављате лош утисак, па да вас тај лош утисак прати и на републичком нивоу. Останите нам овде у лепој успомени, као демократа, као човек широких видика, као човек који се држи прописа, па чак и када је то у корист његове штете. Толико сте деловали збуњено када смо вас ухватили у непознавању Пословника да ће вам то бити лоша препорука у влади Србије! И то без обзира које вам министарство повере. Можда ће вам понудити ово Ивковићемо министарство, јер је он тамо већ птица селица, звезда падалица, и зато водите рачуна да не правите такве гафове".

Реч по реч, текла је данашња седница. Натезање је настављено, али без успешних резултата за покретаће данашње иницијативе о смени Милана Божића.

Одборници Демократске странке и Српске радикалне странке узалуд су инсистирали да се гласа о поверењу, рекламирајући повреду Пословника, јер је Милан Божић инсистирао да Скупштина одлучи да ли ће се ово питање уопште наћи на дневном реду. Јавним гласањем, већина одборника одбила је да се расправља о овоме. Наравно, већину су чинили одборници Српског покрета обнове, Социјалистичке партије Србије и Југословенске удружене левице. Тако је нова коалициона дружина успела да надгласа и надјача оне који су заступали интерес Београђана. Коментари су били различити, али свакако је остао један, кога је, не тако давно, изговорио Вук Драшковић, коментаришући режимску власт Слободана Милошевића, а он гласи: "Сјаши Курта, да узјаши Мурта". Ето, данас смо дошли у ситуацију да вукови следбеници Београђанима дескриптивно објасне на шта је мислио Вук Драшковић. А, шта ће се све изродити из ове нове љубави "вечитог председничког кандидата", Вука Драшковића и левог блока, ускоро ће сазнати не само Београђани, већ и остали широм ове земаљске кугле.

У сваком случају, овакво самовољно понашање највише штете наноси народу Србије, јер се грађани тек сада питају: "Шта се десило са онима који су своја предизборна обећања заснивали на монархији, на враћању краља. Да ли то значи да се, можда, припрема усталичење неког новог краља? Са овако, новоформираном коалицијом, све је могуће!

Јасна Олујић

ПАЛА УРЕДБА

Уместо "финансијске дисциплине" – услови за продужење рока плаћања пореза и других јавних прихода

За две недеље важења завладао мук на тржишту некретнина

Напрасно услишен захтев председника Србије упућен Влади да се преиспитају "спорне одлуке овог акта"

Влада Србије, на седници одржаној 2. фебруара једногласно је усвојила, под тачком "разно", касније се испоставило исхитрену Уредбу о мерама финансијске дисциплине у извршавању обавеза у 1998. години, а после двонедељног важења, под притиском јавности, захтева председника Србије да се овај акт преиспита и у договору са Савезном владом и Народном банком Југославије – укинула и преиначила сопствени декрет.

Уредба о финансијској дисциплини узбунила је духове, узнемирила за послене с платама вишим од 1.000 динара, коју су, према новим прописима морали да подижу само преко текућих рачуна, власнике моторних возила који нису могли да их продају нити региструју без потврде о измиренем обавезама по основу јавних прихода (у супротном је изнађен механизам по коме не могу добити путну исправу), све учеснике у промету некретнинама... Управо ови "ударни" чланови Владиног декрета избрисани су из основног текста, чиме је фактички поништена озлоглашена Уредба, која завређује нашу пажњу и простор управо због огромног узнемирења које је изазвала у јавности.

"Посивео" промет

Акт који је потписао потпредседник Српске владе, Слободан Радуловић, већ пре ступања на снагу (7.11) увелико је огорчио власнике агенција за промет некретнина. Наиме, најкритикованији, члан 11. Уредбе прописивао је да "пренос стварних права на непокретностима и моторних возила која подлежу годишњој регистрацији може да се обавља само уз доказ да је исплата обављена преко жиро или текућег рачуна, штедне књижице или другог облика безготовинског плаћања, најмање у висини проценене тржишне вредности".

До Уредбе је Законом било уређено да је промет непокретности на којима постоји право својине слободан, а овим "млађим" актом по правној снази сада се регулише купопродаја на

тај начин што купац мора да уплати динарски износ на име цене за стан или кућу на жиро-рачун продавца. Преходна дужност власника да некретнину по праву прече куповине понуди Општини и да прибави сагласност Министарства, остаје, али уз потврду Службе платног промета о обављеној уплати, ради овере у суду.

Практично, Уредба би означила крај легалне купопродаје станова, кућа, локала, њива. Јер, у условима сумњиве

ликвидности банака, у којима је остала заробљена штедња грађана, бојазан и узнемирење унела је већ и мера о примању месечних припадности преко текућег рачуна, због несигурности да ће банке имати готовог новца за исплату, а немоли тако крупних трансакција као што су куповина или продаја непокретности. Да би се испоштовали прописи, купац би морао да девизе размени или у банци по неповољном званичном курсу од 3,27

Рекао па порекао – под притиском јавности укинуо и преиначио декрет своје Владе

динара, или, пак, на улици, па да потом готовину преда Служби платног промета, а тек на основу потврде о уплати овери уговор у суду. У улози државне агенције за промет некретности, јер би процењивала тржишну вредност непокретности, према слову ове Уредбе, нашла би се Управа прихода!

Беспотребно закомпликована процедура огорчила је власнике бројних агенција за промет некретности, који су благовремено упутили апел да се ова врста купопродаје не гура у илегалу, пошто другог излаза неће бити. Наиме, адвокати задужени за правни део посла, већ су сачињавали дуге листе заобилазних начина да се посао обави, да се не повреди Уредба, али да државна каса остане закинута чак и за оних обавезних три посто на име преза на промет.

Могућност спекулације путем уговора о поклону или заменом непокре-

влачење из опција, безготовинско плаћање, не би ли се стабилизовао динар и избегла девалвација у условима раста црног курса марке за готово два апоена за две недеље важења није ни начет. Једна политичка одлука, међутим, није могла да пропише немогуће у монетарној сфери, без неопходних предуслова: јачања поверења у домаћу валуту, банке, стабилизацију тржишта.

На адресу Уставног суда Србије запљуштале су иницијативе за оцену уставности Владине Уредбе са свих страна, у највећем броју из агенција за промет некретности, али и из Адвокатске коморе Србије.

И економисти су прописе којима су, како су они разумели смисао Уредбе, грађани присиљени да примања или имовину предају банкама, у којима им је заробљена штелња, укратко жигосали као "циничне".

не оваквог декрета кроз продубљивање постојеће рецесије, и замирање многих привредних активности.

Уредбом на Уредбу

На контраефекте које ће Владина Уредба изазвати у пракси, гурајући грађане беспоговорније у избегавање прописа и "сиву" економију, упозорили су и политичари свих боја. Да је којим случајем овај правни акт у форми Закона предложен Скупштини на усвајање, како је то и ред и обичај, тешко да би освануо у "Службеном гласнику". Да ли је ђаво дошао по своје, да ли је декрет био цена скупих избора у којима је пресушила инфузија од продаје "Телекома", да ли је Влада хтела и хоће да направи миље у којем ће даља приватизација великих друштвених фирми постати нужност, или је направила маневар да од "новог састава" (договори о кабинету су били при крају) начини "спасиоца", или све уједно—било је јасно већ у петак, 20. фебруара. Нова Влада са истим мандатом на челу, одмах по именовању, поништава озлоглашену Уредбу, како се у званичном саопштењу за јавност каже "прихватајући захтев председника Србије, Милана Милутиновића да се спорне одлуке овог акта преиспитају".

Брисањем чланова који су најдубље огорчили грађане, пре свега оне који се односе на промет некретности, пословање преко текућих рачуна, издавање путних исправа, стари Марјановићев кабинет признао је снагу притиска јавности и поднео, како се оцењује, својеврстан политички пораз. С обзиром да је и он у функцији будућности оних који долазе, "бившим" није тако тешко пао.

Утолико пре што је и Савезна влада покренута из мртвила, те је у међувремену, у периоду од доношења до укидања Уредбе, прописала мере којима се ближе уређује начин и поступак обављања платног промета и услови и начин отварања и укидања рачуна код Народне банке, као и друга питања из области контроле финансијског пословања. Уместо Уредбе о мерама финансијске дисциплине у извршавању обавеза у 1998. години Влада је донела нову — о условима за продавање рока плаћања пореза и других јавних прихода у текућој години. Додатним мерама за успешивање финансијске дисциплине регулисани су услови за плаћање доспелих неизмиренних обавеза по основу јавних прихода, које треба да омогуће привредним субјектима да намире заостала дуговања држави, без блокаде у пословању.

СТИПАЛА се бука, још само да преживимо "реформисте" Мирка Марјановића који ће нас у наредном четворогодишћу повести у дуго обећавану лепшу будућност.

Жана Живљевић

Слободан Радловић — потписник Уредбе о финансијској дисциплини

ности за покретне ствари у току двонедељног важења Уредбе није ни стављена на пробу, о чему сведочи податак да је у судовима у овом периоду наплаћено 90 одсто мање такси, него иначе. То истовремено значи да нових купопродаја није ни било, већ да су реализовани само већ започети послови. И овај застој је државној администрацији морао бити сигнал да од овог начина планирања "финансијске дисциплине" једноставно нема ништа.

Рецесија као последица

У пракси је изостала и Владина гаранција да ће банке и друге готовинске институције, јер нису потписани међубанкарски споразуми, а и да јесу, да се претпоставити да би остали само мртво слово на папиру. Циљ Уредбе — увођење контроле над готовим новцем, његово по-

Стручњаци за привредне прописе протумачили су намеру Владе Србије да спречи подизање готовине из банака и куповином девиза на улици на начин који диктира Уредба—контрапродуктивном. Оштре замерке упутили су и усложњавању администрацијског поступка неопходног за обављање промета роба и услуга. Све прописано, упозоравали су они, пре би одвраћало грађане од легалног поступка, него што би утеривало дисциплину.

Да је Уредба тешко спроводљива у живот, доказивали су и банкарски, оптужујући Владу да је интервенисала двоструко погрешно: уместо да девизну понуду повећа из девизних, Влада се определила да то уради из резерви осиромашеног грађанства, путем принуде, у оним областима промета власништва које су иначе најосетљивије, и прогнозирали последице приме-

БИЗНИСМЕН ИЗА РЕШЕТАКА

Једном од најбогатијих Југословена, чија је империја никла у кризним деведесетим, на терет се ставља да је Фонд здравства оштетио за неколико милиона марака. У немилости министарке здравља. Здравствени динар за изборну кампању, а ЈУЛ-овци перу руке

Ових дана, некако баш у време договора око састава нове српске владе, "догодила су нам се" барем два спектакларна хапшења. Наиме, најпре је "пао" велики дувански "бос" из Ниша, Смиљко Костић, а недуго за њим и други бизнисмен, чије се богатство помињало са страхопоштовањем, др Ненад Ђорђевић. Да ли су ови новокомпоновани милионери својом моћи, коју им је давао лебелито и имовина, претили да се отргну контроли Југословенске левнице, у чијем су окриљу и направили послове, којима су, између осталог, учествовали и у њиховом финансирању, прекршили меру "доброг укуса", или су, као први међу првима, послужили као опомена сличнима да власт, ипак, све конше држи у рукама, можемо само да нагађамо. Овако крупне афере, чији су актери, узгред, и високи функционери владајуће коалиције у Србији, редовно наводе и на сумњу да су "пострадали" управо они људи који су се на неки начин замерили хијерархијски моћнијој политичкој елити.

У сваком случају, ако је Министарству унутрашњих послова требало да поправи свој рејтинг, можда је било упутније решити пар нерасветљених убистава или свакодневних криминала који се дешава на асфалту. Али, овај потез је, осим ефикасности, показао и другу ствар – да је власт одлучна да се ратосиља и криминалаца у својим редовима. А то пали.

"Концепцијски разлаз" с министарком

Јавна је тајна да последњих година Југословенска левница кадровски "пали и жари" у здравству, да су на свим руководећим функцијама, почев од министарке здравља, др Лепосаве Милићевић, па до већине здравствених установа прве категорије, какве су Клинички центар Србије (др Миливоје Стаматовић), Универзитетска дечја клиника у Тиршовој (др Душан Штепановић), Института за кардиоваскуларне

Ненад Ђорђевић

болести "Дедиње" (др Милован Бојић), Клиничко-болничког центра "Бежанијска коса" (др Момчило Бабић), Онколошког института (проф. др Никола Митровић), и тако даље и тако даље, све сами "јуловци" или ЈУЛ-у блиски социјалисти.

Још је јавнија тајна да су управо ове установе, у периоду најтежем које здравство памти, релативно лако и уз протекцију с врха, долазиле до здравственог динара, те се изадаптирале, прошириле, реновирале, увезле најсавременију опрему, увеле светске методе лечења и запослиле најпознатије светске стручњаке. Партијски кључ је

очитије него у другим делатностима, у здравству неке подигао на ноге, од других направио пуке сиромаше. Ову тезу врло речито илуструје стање у двама установама истог нивоа, у непосредном суседству. Док је Клиничко-болнички центар "Бежанијска коса" последњих година реновиран, поновљен опремом и добио раскошне мерцијалне апартмане у поткровљу, Клиничко-болнички центар "Земун" нема ни минимум дијагностике. Први води бивши градски секретар за здравство и председник Савета београдског универзитета, др Момчило Бабић, други ситни еспесовски апартчик, проф. др Радослав Нинковић!

Да полуга – Министарство здравља (у проширеном саставу) – Комитет за здравство Дирекције Југословенске левнице, неометано функционише, показао је и пролетошњи избор Ненада Ђорђевића за директора Републичког завода за здравствено осигурање.

Први председник Дирекције, један од њених поузданих финансијера свих ових година, који је поклонио партијској централни и здање у Буре Ђаковића 35 за седиште, са осам година стажа у служби државне безбедности на пословима заштите система и 17 на месту редовног професора Више школе за унутрашње послове у Земуну, а од 1989. бизнисмен у успону, са капиталом који се процењује на више стотина милиона, везе са новом функцијом имао је само утолико што се доказао као вешт с новцем, а осигурање и јесте главна каса здравства.

Међутим, промућурни Ђорђевић је већ у септембру обелоданио узроке свог "концепцијског разлаза" са министарком здравља: "Немогућност да се лично богате и брига о сваком динару, учинила је да ме директори здравствених установа мрзе". Комуникације на релацији Завод за здравствено осигурање – Министарство здравља, већ тада су биле замрзнуте. Ова истина Ђорђевића није спасила, 7. новембра 1997. године смењен је са функције. Да домаћа интернационала није имуна од типично српске бољке "ко ће коме, ако не

свој своме", потврђују зли језици из стручних кругова. Наиме, протур се прича да је сумраку Ђорђевићеве каријере добро помогао и његов кум, др Драгољуб Ђокић, председник Комитета за здравство ЈУЛ-а, који се намерачио на кумову функцију, а, будући близак министрки...

Уговори за директоров цеп

Ђорђевић није крио сопствену девизу успеха: "Дали су ми неке услове и ја их максимално користим", није се либио да јавно изјави. Тврдио је и да "данас могу да просперирају само они који се баве спекулацијама на рачун државе". Успешна пословна каријера, започета 1989. године, оснивањем "Београдског трговачког центра" ("БПЦ"), са ланцем продајних објеката широм Београда, заједничком фирмом са предузећем "Комет" и небројеним регистрованим у иностранству (Кипар, Швајцарска), крунисана изградњом луксу-

зговору, наиме, не стоји ни назив произвођача, ни ознака модела, те се не зна квалитет ове папрене робе. Као и у другим пословима које је "тврдио", за спорове су били надлежни инострани судови, што мајстору за ескивирање домаћег законодавства, какав је био Ђорђевић, није ни узимати за зло. Посебно када то и сам призна.

Заборављене заслуге

"Довођење здравства у ред, значи да се мора увести контрола прилива средстава и да се мора обезбедити да осигураници редовно плаћају доприносе. То се може постићи увођењем информационог система", говорио је овај расни трговац, желећи да запуши главни вентил неплаћених здравствених услуга.

Хвалећи се да "пети систем те врсте у свету" овај који је почео да инсталира са свега 10 купљених магнетних картица, "омогућава контролу сва-

тим понуђачем, који је био и најскупљи, Управни одбор договора испоруку, сада по цени за 3.000 марака нижој, што значи да је директору била намењена разлика од готово два милиона марака!

Директор се истакао и у јесењој предизборној кампањи, када је повериоцима нудио да у корист Фонда отписују по 20 одсто дуга, а где је у то време могао завршити овај "донаторски" народни динар, сем на промоцију коалиционих кандидата за Парламент или председника, тешко је прогнозировать.

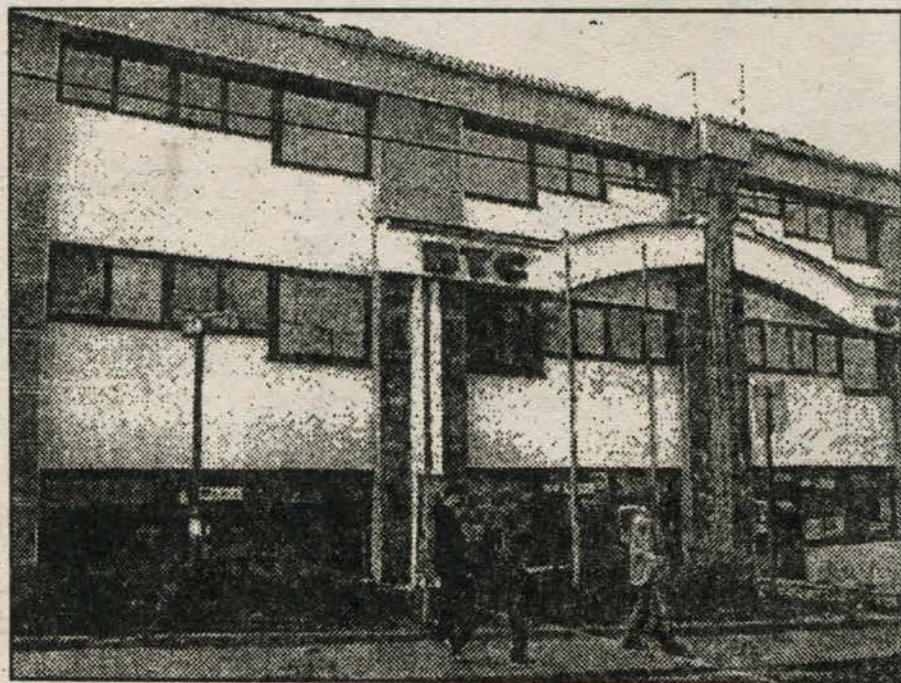
У сваком случају, "заслуге" се на овим просторима не памте дуго. Дали су Ђорђевићеве малверзације обављане неделикатно, а овај се бизнисмен, који у пословном свету важи за ретког естету, на осетљивој функцији понео као "слон у порцуланској радњи" или отказао послушности, тек, партијске колеге су о њега опрале руке. Сви значајнији функционери ЈУЛ-а једнодушно су, као по директиви, изразили веру да "партијска књижица ма које странке не сме бити заветрина ни уточиште од евентуалне одговорности за учешће у криминалним пословима". Еурека!

Више него симптоматично је што се истог дана, када је објављен текст о спектакуларном хапшењу једног од потпредседника ЈУЛ-а и бившег директора Републичког завода за здравствено осигурање, др Ненада Ђорђевића, на страницама исте "Јулитике", појавила и подужа информација о "иницијативи за реформу здравственог система", иза које стоји – кум, доцент, др Драгољуб Ђокић!

Потом и "Блиц" открива неуобичајену интервенцију Владе Србије, која је на оној истој седници, на којој је усвојена несрећна Уредба о финансијској дисциплини у 1998. години, дала и сагласност, на захтев Министарства здравља, да Републички завод за здравствено осигурање да гаранције "Беобанци АД Београд за кредитно задуживање Института за кардиоваскуларне болести "Дедиње". Овом одлуком је Влада фактички амниовала кредитирање ове здравствене установе са 33 милиона марака за увоз врхунске медицинске опреме. Својевремено је овај аранжман управо директор Ђорђевић ставио на лед. Више је него јасно да је једна ЈУЛ-овска струја у унутарпартијској номенклатури однела превагу. Кардиолог Милован Бојић, управник Института, у међувремену је сео у клубу Републичког парламента, можда управо захваљујући финансијској подршци бившег директора фонда здравства.

А према последњим сазнањима, после тродневног притвора и саслушања пред истражним судијом, Ненад Ђорђевић је пуштен на слободу, али је након три сата поново ухапшен.

Жана Живаљевић

Пословна зграда "БПЦ" у Кумодрашкој број 178

зног хотела "Адмирал" у Будви и заку-пом црногорских "Хаваја", међутим, што је симптоматично, дуго на себе није скренула пажњу истражних органа. Повод за хапшење Ненада Ђорђевића, 19. фебруара ове године, биле су, како је саопштено јавности, "малверзације са Информационим системом Фонда за здравствено осигурање", процене на неколико тричавих милиона!

Тек сада је Управни одбор Републичког завода за здравствено осигурање "пријавио" да је директор Ђорђевић, августа 1997. године, склопио уговор о испоруци 10 милиона идентификационих картица за осигуранике са фирмом "И.Ц.И.Т" из Лихтенштајна, вредан 39 милиона долара. Роба је требало да се преузме "на слепо". У

ке ставке у потрошњи", Ђорђевић је, чини се, поново испољио свој вансеријски "пословни" таленат, јер, док картица коју он пазари за 2,7 долара по комаду, а иначе кошта према тврђењу стручњака 45 центи, прибавља себи фантастичну разлику. Није му замерити, имао је и времена и прилике да изучи овакву трговину на којој су, иначе, њему слични новокомпоновани бизнисмени, последњих година саградили права царства у опустошеној земљи.

Није ово једина "заслуга" која се ставља на душу директору Ђорђевићу. Ништа мање уносно не би прошао ни да му се посрећно уговорени посао са 600 санитарских возила, које је требало да увезе по цени од 42.000 марака. Штетни уговор је раскинут, а са ис-

ЦАРЕ ДАЈ ПАРЕ

Црна хроника малолетничке криминализације све више узима маха, али и невиних живота. Свакодневно се сусрећемо са разним пиштољским и бомбашким нападима по школским учионицама, а нико ни не покушава овај проблем да реши на прави начин. Слабе су речи утехе мајци која сахрани шеснаестогодишњака, због обести малолетног преступника. Докле ће се режим правити да не види дешавања у друштву и докле ће политички моћници да "перу руке" преко народа?

Економски колапси, као и инфлаторни удари који су се неколико година (од рата наопамо) дешавали свакодневно у Србији, очито су оставили траг на психу људи који су почели да се боре и сналазе за голи живот како су знали и умели. Безвољност зато што се из овог тамног вилајета не види неки излаз на многе је деловала крајње поражавајуће и, углавном, такво депресивно понашање одразило се кроз различите видове емоционалних стресова. Наравно, гледајући ситуацију у друштву, па, самим тим, посматрајући и породицу као јединку друштва, примећени су неки поремећаји који прете да разбију све људске вредности у које смо се до јуче заклињали.

Кога је још брига за малолетне пиштољције?

Ипак најгоре од свега што може да се догоди једном цивилизованом друштву је занемаривање деце. Зато никога посебно не чуди што се од 1991. године дешавају разноврне пиштољске и бомбашке акције у школским двориштима и клупама. Али, алармантна ситуација, коју је наговестила ова "бомбашка" година у средњим школама, требало би најзад да пробуди све оне који су могли, и још увек могу да ураде нешто по том питању.

Изгледа да су деца изгубила појам о вредностима и неким другим елементарним стварима у животу, па су се окренула пиштољима и бомбама као једином средству (брзом) којим решавају све проблеме у животу. Наравно, проблем друштва као и небрига породице одражава се сваки даном све више кроз црне малолетничке хронике ситуација постаје комплекснија а самим тим друштво бива све болесније.

Оно што забрињава и што би требало алармантно да зазвони у главама оних који би то могли да реше, је чињеница да се криминализација друштва опасно проширила на малолетнички узраст. Тим младим људима у адолесцентној доби идоли су постали људи лаки на орозу, обијачи сефова и слично. А поседовање оружја средњошколаца, који понети новим опасностима и узбуђењима, али не као на фил-

му – без последица, већ са реалним страдањима, лако улази у црну хронику једног оболелог друштва.

И, подсећања ради, навешћемо како је све почело као бледа сенка америчких трилера...

Хроника црног дешавања

У октобру 1991. године поприште баратања ножем било је школско двориште Електротехничке школе "Раде Кончар" у Београду. Инцидент се завршио умирањем убоденог малолетника, кога је у свађи убио школски друг.

Те исте године, али у децембру, у средњој школи у Крагујевцу експлодирала је тромблонска мина. Епиглотом трагичног догађаја завршио се читуљом која је везана за име професора Душана Јовановића. Овом приликом неколико ученика је теже и лакше повређено.

Наредне године (1992. год.) у фебруару хол VI београдске гимназије остао је умрљан крвљу једног малолетника. Наиме, Предраг Тасић, ученик, другом малолетном ученику секиром је скоро одсекао руку.

У Сомбору, 1993. године, остаће забележено да је у браварској радионици Техничке школе убијен један малолетник. Наиме, малолетник који је починио убиство свог школског друга, разгледајући пиштољ који се случајно затекао у њачким рукама, случајно је опадио, не знајући да је метак у цеви. Овај црни догађај завршио се сахрањом још једног малолетника.

На кошаркашком игралишту зајечарске средње школе, те исте године (1993. год.) од експлозије бомбе погинуо је још један малолетник, а неколико њих је теже и лакше рањено.

На улазу архитектонске школе у Београду, неколико обесних младића, напало је ученика ове школе. Разлог

Несигурност у школама – да ли је Јово Тодоровић ковертирао оставку

њиховог обесног дивљања је непознат, али зато је нападнути малолетник остао без половине уха, јер му је један од нападача одгризао другу половину. Било је то у септембру 1994. године.

Исте године, у истом месецу, у новобеоградској Машинској школи "1. мај" један ученик је бацно кашикару. Рањени су један ученик и спремачица.

У марту 1996. године, у дворишту основне школе "Буро Стругар", убијен је петнаестогодишњи ученик.

Ове године, у фебруару, забележен је још један (нехотични) бомбашки процес, и то у Другој економској школи. Том приликом пет ученика је теже, а дванаест лакше повређено.

Болест друштва и небрига породице

Такође, још један епизод неартикулисаног и криминалистичког малолетничког понашања забележен је у фебруару, и то у Краљеву. Наиме, малолетни ученик, који за собом има већ подебели полицијски досије, упуцао је директора Електротехничке школе. Директор је погинуо зато што је покушао својим телом да заштити једног ученика са којим је овај млади криминалац имао неку препирку...

Црни досије малолетничке деликвенције упозорава и наговештава неке црне дане које чекају малтене све ђаке у средњим, па чак и основним школама. Болест друштва и небрига породице доводе до тешких последица, а нико од режимских моћника не реагује.

Нормално би било да министар просвете, Јово Тодоровић, покуша макар нешто да одговори овом јадном народу који не зна више хоће ли се деца вратити из школе превозом, или можда у таксију на коме пише "последњи такси".

Неки познаваоци тврде како је криминал одраслих у паду у нашој земљи, али зато нам малолетници заводе ред где стигну и како стигну: хладним или ватреним оружјем. Наравно, насиља малолетника била су бележена и ранијих година, или не у оваквој мери. Играње оружјем постала је главна атракција у школским двориштима и клупама. А, због такве неодговорности, па и бахатости, страдају, углавном, невини. Многи стручњаци покушали су овакве ватрене игрице средњошколаца да образложе као "појаву која је разумљива за тај узраст". Међутим, да ли је баш тако?! Да ли је нормално да ђак понесе у школу пиштољ, нож, или бомбу, уместо свеске, читанке, или калкулатора? Наравно да није! И не може се једно, или више девијантних понашања правдати као "нормална појава за тај узраст". У нашој земљи завладала је клима насиља, вероватно изазвана економским колапсом земље и значајним вредновањем негативних појава у друштву. Млади су почели да се идентификују са

ситним и крупним криминалцима наше земље, опонашајући их тако што сваки сукоб са својом околином разрешавају потезањем обарача. Очито је клима насиља почела да се шири нашим улицама, школама, али и по разним установама. Претње и свађе завршавају се на најгори могући начин. И, нико не реагује, па се поставља питање да ли је то морално понашање друштва у целини? Наоружавање грађана више није само модни тренд већ сува реалност која, како показују црне хронике, сваки дан доноси нове жртве.

Министар просвете не хаје због школских обрачуна

О појави насиља у школама сви причају као некој опасности, али још нико није реаговао на прави начин. Многи се позивају на чињеницу да већина малолетних пиштољџија живи у несрећеним породицама, али друштво, ништа не чини како би се помогло и таквим породицама, и адолесцентима. Појаву насиља, нарочито у школама, требало би сасећи у корену, али поставља се питање: како? Извесно је да је безбедност ученика угрожена, професора такође, али како све те проблеме решити, када министар просвете тврди да су краљевачки просветари могли да спрече последње крвопролиће у школском дворишту? А, његов арогантни став и понашање као да много више говоре о понашању режимских моћника по питању овог проблема, а не о њему самом. Појаву насиља, нарочито, малолетничког, нема право ниједно цивилизовано друштво да занемарује, нарочито не они који су на власти! Јер, они су ти који су овом народу обећавали све оно што нису до сада могли да испуне и остваре. Председнички кандидат левице у својој предизборној кампањи обећао је заустављање криминала, али шта је урађено по том питању? Још увек ништа, а вероватно никада ни неће! Тај исти председнички кандидат у свом предизборном, медијском представљању обасипао је гледаоце својим рукавањима са светским моћницима, или обиласцима појединих губиташа ("Гоша" из Смедеревске Паланке), али зато грађани ове Србије ниједног тренутка нису могли да виде председничког кандидата социјалиста у обиласку неких школа, социјалних установа и слично.

Ученици-преступници прете да завладају школским зборницама

То је још један доказ о жмуркама које режим игра са народом. Жмурке, или не, овог тренутка то није ни важно. Много је битније стати несрећни на пут. А, несрећа јесте пораст малолетне криминализације. И хоће ли кроз годину, родитељи смети безбрижно да пусте своју децу у школу, или ће

то чинити са стрепњом, још већом него што је данас?

Очигледно да су нам нови системи вредновања најјаче упориште пронашли у главама малолетника жељних доказивања. Али, куда нас такво понашање одводи? Можда у неке нове окршаје у којима ће ученици-преступници, слабијих живаца заводити праву тиранију у школским учионицама. Има ли некога ко се, осим родитеља, брине због повећане криминализације адолесцената, или ће то бити категоризовано само као негативна појава једног осиромашеног друштва?

Речи и само празне речи, и још празнија обећања не воде нас путевима успеха, чак ни путем стагнације, већ нас гурају назад. Декадентно понашање малолетника свакодневно прети невиним жртвама, али то је само сува констатација која не носи собом решења. Нема речи саучешћа које могу да утеше оне мајке и очеве који су изгубили своју децу у пиштољским окршајима који су се десила у школским клупама, учионицама и дворишту. Да ли једној мајци може да буде утеха ако јој неко каже: "Жао нам је, ваш син је био добар ђак, развијао се у честитог и поштеног човека"? Наравно, да не може, јер та унесрећена мајка нема више своје дете, а могла је да га има да се друштво побринуло да заштити невинне дечке и девојчице. Али, коме се жалити? Можда министру просвета, или моћницима Министарства унутрашњих послова који још увек нису расветлили ни убиства својих најближих колега и сарадника?

Толико питања, а нигде одговора као да плаши све поштене људе под овом српском небеском капом. Извесно је да нас социјална подрхтавања воде тамним вилајетима непознатих малолетничких злочина, али како и докле? Да ли то значи да морамо да издржимо баш све недаће овог света како би политички моћници мирно седели у својим функционерским фотелијама и евентуално, нас обавештавали како нам земља излази из кризе, и то у сваком погледу. С оне реалне стране гледано, када би ти исти политички моћници само кроз прозор својих бесних кућа, вила и аутомобила, бацили поглед, видели би како живе обични смртници. Сазнали би да су радници-металци, одавно на рубу глади, да нам пензионери брљају по контејнерима, деца обијају станове и аутомобиле, сазнали би трагичну хронику једног друштва које су они обогатили. Можда режимски моћници све то и виде и знају, али их не занима декадентност и пропаст једног народа, јер је њима добро, а по свој прилици, како наговештавају све будуће продаје, биће им још боље. Има у овој земљи још много тога што треба продати и покрасти, а народ ће се задовољити хлебом и развољеним млеком, а понеко убиство у школској клупи неће оставити неки дубљи траг у систему накарадног вредновања.

Јасминка Олујић

ПУТ ШАМПИОНА

Откад је Бане Вакић постао председник клуба, који је прошле године прославио 50 година постојања, много тога је покренуто из летаргије. Отац четворо деце, цео свој живот поклонио боксу. "Падали" су: Пајковић, Дончев, Дорук, Харченко, Брандалек, Пузовић!... Неразумевање и тотална неспособност нишке градске власти: "И спорт су довели до дна", тврди Вакић. Нишки клуб у последњих 20 година – стварно "живео" десет месеци!

"Пријатељу, крагујевачки Раднички постао је екипни првак државе ове године, али – нема ниједног крагујевачког боксера у саставу. Ма, не ради се то тако... Није то бокс, кад старе боксерске средине не праве асове; публика нема за кога да навија, кога да воли, кога да бодри. Боксерски свет је одувек волео – "домаће" хероје ринга. Е, таквог "шампиона" у Нишу – не желимо.

Мој почетак? То вас занима. Постао сам члан сениорске екипе нишког Радничког далеке 1970. године, имао сам деветнаест и по година...", с теме на тему, боксерска енциклопедија, живот пребогат успоменама, каријера – за три књиге, а не један интервју.

Бранислав Вакић (47) данас тако збори; исправније речено – тако се обратио новинару нашег листа и присутном колеги из "Политике експрес", Браниславу-Таби Поповићу (некадашњем хокејашком "тигру" на леду Црвене звезде...). Народни посланик, јунак минулог отаџбинског рата, једна од највећих нишких спортских легенди, Бане Вакић, боксерски свет воли више од свега; истинитије, одмах после своје дивне породице и земље Србије, за коју је и на ратиштима, буквално, крварио...

Ко је, заправо, Бранислав Вакић?

"Боксом сам почео да се бавим 1968. године. Многе моје страначке колеге у Српској радикалној странци, неки су ми и шефови, нису тад били ни планирани да се роде", шеретски се смешка Вакић, онако, лежерно, рутинерски, карактеристично за боксерске великанине: "што ти је искуство", рећи ће. "Задржао сам се у јуниорском саставу "целих" годину и по дана, и против најбољих јуниора тог времена, будућих боксерских асова, имао сам скор – тридесет пет победа, два нерешена меча и само два пораза. Био сам 1969. у финалу првенства Европе", казује Вакић.

Неће рећи, али је истина: у то време, на јуниорска такмичења најбољих европских боксера, долазили су "малолетници" и са "запада" и са "истока" европског континента, а познато је да

се у већини тих земаља пунолетство стиче у двадесет првој години живота! Дакле, није то "само" европско првенство јуниора, многи актуелни сениорски олимпијски и светски прваци, непобедиви, углавном Кубанци, не мање Руси, Немци, Американци, Румуни, имају не више од осамнаест-деветнаест година, највише двадесет! Међутим, по броју мечева, и то оних најтежих, најбољи боксери већ у тим годинама спадају у ветеране, рутинере ринга. Године у врхунском спорту нису одавно примарне, важан је број проживљених великих окршаја. Нема дилеме: Бранислав Вакић – бивши вице шампион Европе, то је визит карта овог патриоте!

Вакић шири руке, а гледа право у очи саговорника, у "зеницу ока", шалимо се... Данас као да не верује у сопствену каријеру, јер, "тад је био млад" (из песме Боре-Чорбе, пр. а.), чинило му се све лако и доступно, млади лав је био.

Прво па на – Татара

"А, први сениорски меч у каријери био ми је у Истанбулу, пардон Цариграду (и опет шала нишког шерета), против великог турског шампиона – био је то Сеифи Татар!"

Татар, велико име светског ринга, петоструки првак Турске, сениорски вицешампион Европе. До дана данашњег највећи турски борац свих времена.

"Да, да.. пријатељу; Раднички био на турнеји, а моје ватрено крштење против најбољег. И тако како је почело, тако цео живот, у клинчу против оних најбољих и највећих. И у животу исто. Додуше, са не малом изменом навике. Са најбољим, др Војиславом Шешељем, против најмоћнијих и, свакако, пропорционално рећи, најгорих!" рећи ће и ово Бане, нишка легенда бокса. "Питате за резултат против Татара: равноправан меч, а, верујте, тад је био сав у мишићима, "сајлама", а ја танан, нешто преко 50 кг, перолакаш – изгубио сам на поене".

Податак вредан велике пажње: већ сутрадан, на истој турнеји, у истом

Бранислав Вакић

дресу (и једином целог живота!) – нишког Радничког, нови меч, не тежак – него опет претежак! Против другог великана турског ринга, у Анкари; победио је Вакић на поене балканског првака Дорука! Други меч у каријери, али, и то каква, прва победа.

Од тада судбина Вакићева били су двобоји против најславнијих: Јове Пајковића (велики ас са Црвеног Крста; Вакић је боксовао против Пајковића три пута – једанпут победио), Ристе Газепова (чувени фајтер крушевачког "14. октобра"), Омеровића (Каблови из Јагодине, тадашњег Светозарева, била је то велика боксерска школа...), Звездиног "громовника" – Брандалека, и другог великана Црвене звезде, Рајка Џајића... Какви мечеви, мало је написати да је – прштало, ма, врло је као у вулканском гротлу. Вакић, не сумњао, побеђивао!

Нишка публика је одувек познавала, али и волела и ценила бокс и своје боксере. Мајстори ринга, овог спортског најплеменитијег песничења, ове велике вештине, били су омиљени у граду. Бокс тог доба популарнији од фудбала. Јер, тек знатно касније, фудбалери Радничког усталили су се у врху домаћег фудбала, и заиграли до

ELEKTRON - KOSMOS

Izdavačka delatnost

BOGAVAC

Poziva Vas na pretplatu knjige

KO SU I ŠTA HOĆE ŠIPTARI

autora Mr Pavla Dželetovića IVANOVA

Knjiga koja govori o poreklu šiptara, o tome šta su stranci rekli o njima, o otimačini svete srpske zemlje sa težnjom za oцепljenjem od Srbije i zločinima nad Srbima

Cena knjige u pretplati je 45 dinara
knjiga izlazi u martu 1998. godine

Kod nas možete naručiti i sledeća izdanja

- **NOSTRADAMUSOVA PROROČANSTVA** 45 din.
- **KOSOVSKO-METONIJSKA OBELEZJA** 100 din.
(biografije 450 najuspešnijih ljudi sa Kosova i Metohije)
- **KAČACI KOSOVA I METONIJE** 50 din.
- **JEVREJI KOSOVA I METONIJE** 50 din.

Knjige možete naručiti na poštanski fah 81 11030 Beograd ili na telefone:

011/135-294 i 545-872

полуфинала европског Купа, кад се и орила чувена песма "Куде је тај Ниш". До тих звезданих фудбалских дана, бокс је био све и свја...

Славни дани нишког Радничког

"Имали смо велику екипу. Било је то време незапамћене конкуренције у нашем екипном боксу: Пула, београдски великани - Звезда, Партизан и Раднички, крагујевачки Раднички, али "најгладнији" је био наш нишки, поготово код куће, на домаћем бојишту", каже Вакић да није пристрасан - "ама, људи, бодрило нас у просеку 4-5.000 људи. Морали смо из биоскопских сала да се седимо на тврђаву, ринг би био постављен на летњој позорници. Хала "Чаир" још није постојала", у даху ће прослављени ас, и наставиће:

"Како да не споменем Топличанин из Прокушља, Каблове, Приштину, суботички Спартак, Осијек, Будућност, загребачког и ваљевског Металца, Смедерево... сачувај боже, сви јаки као гранит. У свакој екипи много шампиона, и то - светског и европског квалитета. Страшно", као из рукава, што би се рекло, сила нишки Бане ("молим те, далеко било, нисам ја онај Бата Бане, комуниста, што је чула правио у овом граду"; шампионе, ниси, наравно да ниси...).

"Нећу да се заборави, нишки Раднички, састав за сва времена, били су ту: Јане Бахтијаревић (бантам, пет пу-

та првак тадашње СФРЈ и два пута Балкана! Великан), Осман Авдић (три пута првак СФРЈ, исто два пута Балкана), Адем Асановић (два пута првак државе, али једини и - Медитерана), а ко да се не сети "Челика" Станковића... Заборавићу неког, сигурно, да се не замери", размишља, на сваки детаљ пази Вакић. О свакој ситуацији води рачуна, такав је и у животу: темељит, разборит, одлучан, храбар, правичан. Истина је.

Лична карта клуба који сад предводи као председник: Раднички Ниш - 1961. екипни првак ("био сам тад дечак"), нашем боксу подарио је нишки прволигаш 27-оригу државних првака, седам титула најбољих на Балкану, медитеранског

првака! "Мало" ... и, да не буде "мало": једног "сребрног" Европе - Бранислава Вакића, лака!

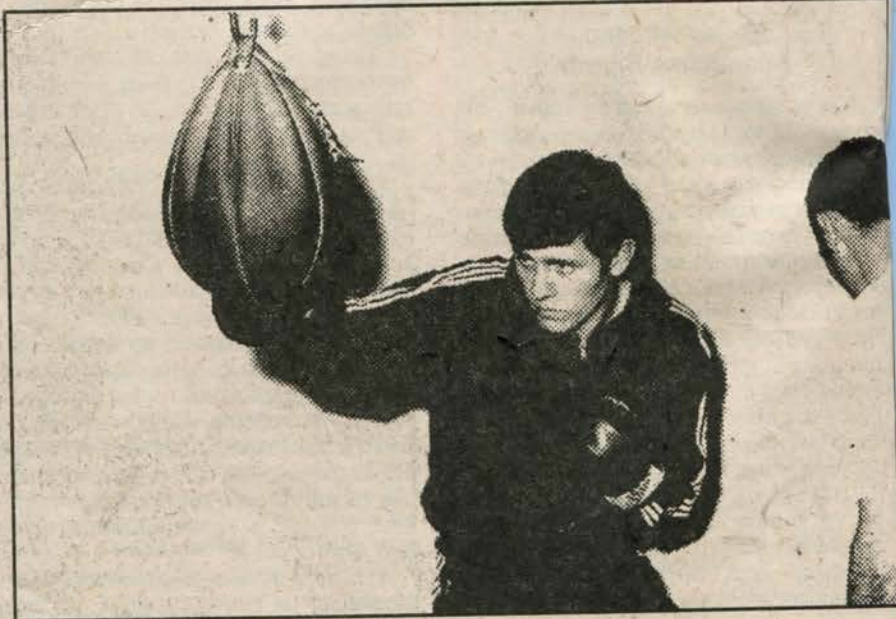
"Изгубио сам у финалу од великог румунског аса, прослављеног Семјона (неко изговара: Симиона) Куцова! Куцов је 1976. у Монреалу постао олимпијски шампион у лакој категорији. И брат, Калистер Куцов, био је легендарни ас...", говори то Вакић, тако мирним и сталоженим гласом, као да то није био дуел против правог Херкула, боксерског дива, каквог, до појаве

Ваштага и Дорофтеија, ни славна румунска боксерска школа не памти! Па, ипак, Вакићева мирноћа је привид. То је само плод спортске, шампионске, самоконтроле, спознаје истинских вредности, руке код људи који много млатарају - још више говоре о њима, о њиховој несигурности. Мала дигресија, типичан пример "несигурка", решимо, на политичкој "позорници": Вук Драшковић. Руке су му, или у цеповима (највероватније тражи нешто), или "фијучу", као и речи, кроз ваздух, па шта буде: такав тип човека - неозбиљан и несигуран, не зна превише, а спреман на све. Вакићу поглед говори. Ту све "пише". Није непознато, бар не мушкарицама, да не може свако да буде боксер, а камоли - првак. Лажни "махери" лако се, обично, откривају кад их неко упита - којим су се спортом бавили: најчешће наведу да су били ватерполисти или куглаши, и то, обавезно нагласе, давно кад су мали били, не сећајући се ни конкуренције у којој су наводно учествовали.

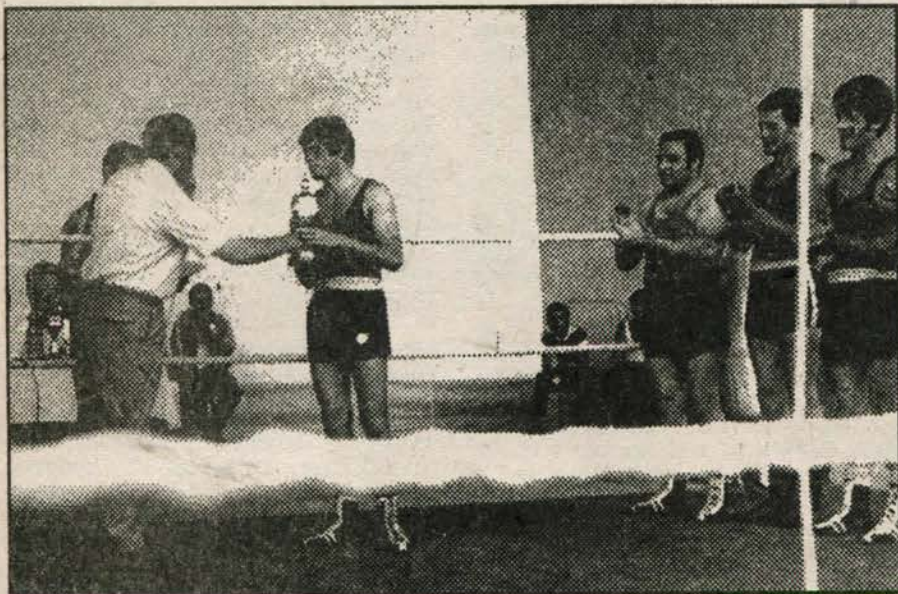
Зато људи, попут Банета Вакића, и јесу истински вредни спортски идоли.

Врхунски спорт уносна индустријска грана

Спортски асови су вредност, сами по себи, али спорт је вредност и као индустријска грана: у неким земљама развијеног света најуноснија. Врхунски спорт, данас, то је ризница блага, рудник новца. За велики број који учествује у њему и око спорта; професионални спорт данас је у свету, у цивилизацији у којој живимо, оличене моћи међу осталим индустријским гранама. У Јапану, на пример, борбу за пиједестал тржишне моћи сваке године, убедљиво испред осталих, воде равноправно - спорт и туризам. Зависи од године, али спорт, чешће, односи превагу. Мали је број "прометеја" аматеризма, који ову стварност не признају, не прихватају. У свету се, на њихову жалост, ништа скоро променити неће.

Тренинг шампиона - напоран рад и одрицање кључ успеха

Ниш, 17. јуна 1972. године – предаја награде Браниславу Вакићу за освојено друго место на Европском шампионату у Букурешту

Вишеструки репрезентативац левим директом погађа противника

Ни страшни Руси нису одолели Вакићу (десно) – побеђен је славни Харченко

Да ли ће у Србији, у Нишу? То је право питање, тема за дуже размишљање, за огромне анализе. Бранислав Вакић је и политичар модерног кола, истакнути члан најозбиљније политичке странке на овим нашим просторима – Српске радикалне.

Када је одбрана виталних државних и националних интереса у питању – ту пардона нема, наступа се конзервативно, баш као што своје виталне интересе бране – Американци, Јапанци, Кинези, Французи, Британци пре свих... Када је у питању тржиште и просперитет, борба за стандард људи у друштву на прагу трећег миленијума, и ту су ствари потпуно, али потпуно, јасне: да ли ће руководство ове странке имати слуха и за значај врхунског спорта, по доласку на власт, на макро плану? Не сумњамо; верујемо, убеђени смо: хоће. Вакић – човек спорта и врхунске, исправне и победничке, политичке опције... срећно.

Репрезентативна каријера Вакићева – занимљива. Десет пута репрезентативац, што је подвиг у ондашњој незаборавној конкуренцији. Скор: седам победа, и само три неуспеха. Старији памте, препричавају се мечеви против Карлсона, сјајног Финца Луканена (1972), ратоборног "хуна" – Мађара Шмика, и, пре свих, незабораван судар у Зрењанину 1973. године, у мечу СФРЈ – Пољска (исто боксерска велесила, одувек), против европског првака (!) – Томчика ("како је тај ударао, био је то врађи дуел, изгубио сам на поене", присећа се Вакић).

Бранислав-Бане Вакић, отац четворо деце ("тако је записано у статуту наше странке"), никад није доживео у каријери класичан нокаут! Ретко у боксерском спорту, чак и кад су они највећи у питању, јер, увек се и од јачег нађе – убитачнији...

"Био сам увек максимално физички припремљен. Има ту и доста генетике, природног... ипак, бокс је апсолутно сједињење – талента и неупоредивог рада. Многи нису издржали, бокс је једна велика селективна делатност, као ретко која, не само у спорту. Идеш на човека, јесте да је спорт", казује Бане, првак, и наставља:

"Био сам препознатљив техничар; имао сам познати контраударач – леви кроше и десни директ – то су биле моје комбинације, моја "ужа" специјалност", смешак се опет појавио на лицу великог аса нишког бокса, некад познатог југословенског репрезентативца: занимљиво, дуго Вакић није био до краја потпуно свестан, у политичком смислу, нерешеног статуса српског народа у држави, чији је репрезентативни дрес носио, за коју се, много година касније и у рату борио. Одувек истински српски родољуб у земљи идеолошке жабокрећине и индоктринације, много тога није суштински распознавао, био је то један непрозирни вео, који је знатно касније почео да се одмотава: "Ја сам, рецимо, по први пут се суочио са неким стварима 1981. године у Приштини, на свом последњем мечу у каријери, против тамошњег славног клуба. Плануле су оне чувене демонстрације, немири... а

да зло буде веће, у рингу ми је Шиптар, репрезентативац из Приштине, главом разбио аркаду. Пукло је ко стакло, али су ми се и многи видици – отворили”, у даху ће саговорник.

Недавно је постао председник Скупштине БК Раднички из Ниша, али и председник Боксерског савеза за југоисточну Србију (боксерски центри: Ниш, Крушевац, Бор, Зајечар, Алексинац...) – укупно десет клубова ту је окупљено. На седници Боксерског савеза Србије, 11. фебруара ове године – једногласно је изабран. Још прошле године организовао је у Нишу пријатељски меч СРЈ – Бугарска (светски боксерски колос, “а неки људи из врха југобокса однели су шест хиљада марака”, не чуди се бивши шампион ничем више данас.

“Вратили смо Алиће, обојица браће освајачи су “Златне рукавице”, у Ниш. Не може свако да их, побого, купи за “лепе очи”. Један од браће, за прелазак у други клуб, добио “целих” хиљаду марака. Смешно. А тек ова неспособна Скупштина града Ниша, шта нам ради. Људи немају појма, душу нам ваде, само празно обећавају. Да не причам за бившу власт, која нам је простор за рад узела још пре више од 20 година”, ко зна чега ће се још Вакић нагледати и најивети, у пионирском покушају спасавања и обнове чувеног нишког спорта.

Вакићев мачеви каријере

Вакић се предати неће. Као што није, кроз боксерску историју, једном Србобрану Марићу (“меч је био нерешен”), Миодрагу Перуновићу (највећи залагај Вакићеве дуге каријере: Мијо је био европски првак и у аматерском и у професионалном боксу! Легенда нашег и међународног не само бокса, не-

го и спорта уопште. “Судије су меч, прегласавањем, прогласиле нерешеним, и то у Нишу. Нису хтели да ја, на заласку каријере, победим надирћу звезду ринга”, хладнокрвно ће Бане, Миљенку Рубељу (“победа”), Ђури Шибешћану (осијечки разбијач – “опет победа”), Франји Брандалеку (“тај је откидао у плексус”), Сретеновићу (“тај ми није “лежао”. Кљунице, па – оде “кроз ноге”, тако је и једног Звонка Вујина победио”); нису Вакићу одолели ни Јова Пајковић (хармоникаш; “волео је да уједа”), Партизанови – Нешић и Шекуларац, велики Златко Шарар из Пуле... Одолели су само неугодни Руси. Ко машине људи. Доброходов је два пута бацао Вакића на под, прекид у првој рунди, али без класичног нокаута.

“Зато сам откинуо Дончева, 1975. у Опатији, у мечу СФРЈ – Бугарска, а 1973. био сам у војсци, доста дуго ми је требало да се “вратим”. Тај меч памтићу целог живота: Марјан Бенеш је изгубио од силног Пламена Јанкова, у велтеру!”, каква прича, сјајно...

Бане Вакић у нишком Радничком жели домаће боксере, залаже се за Лигу (“без ње нема такмичења, а они који кукају, порука је: пријатељи, стварајте паре, молим лепо”); прва екипа тренира поподне, а деца – ујутру. Прави потез, и педагошки и спортски оправдано, а не да се школарци вијају ноћу по рингу.

Некадашњи сениорски првак државе, далеке 1973. године (два пута је, у финалу, бацао на под “Дембу” Миловановића из београдског именака), препородио је клуб.

Нишку екипу тренирају Бошко Станковић (некадашњи репрезентативац Радничког) и Нинко Миленковић (такође бивши нишки ас). Нинко је шеф омладинске школе... Члан управе је бивши ас и професионалног ринга Па-

вловић (троструки освајач “Златне рукавице”)

“Фудбалски клуб је прошлу годину завршио у дубиози од 15 милиона динара. Ми смо једини нишки спортистски колектив у плусу”, подсетиће Вакић, “а питате за перспективу: она је искључиво у приватизацији и професионализацији”.

Бане Вакић је био државни репрезентативац пет година, јуниорски – две, тренирали су га, и боксерски образовали, Момчило Савић, Бруно Храстињски(!), Тома Хладни (боксерски доајен као шампион, тренер и спортско новинарско перо!)

Каријеру је, велики нишки боксер, завршио у својој тридесет првој години – 21. марта 1981. године. У Приштини, немирно... такав му је и живот. Имао је 170 мечева... боље да бројимо изгубљене – словима и бројем двадесет пет (25)!

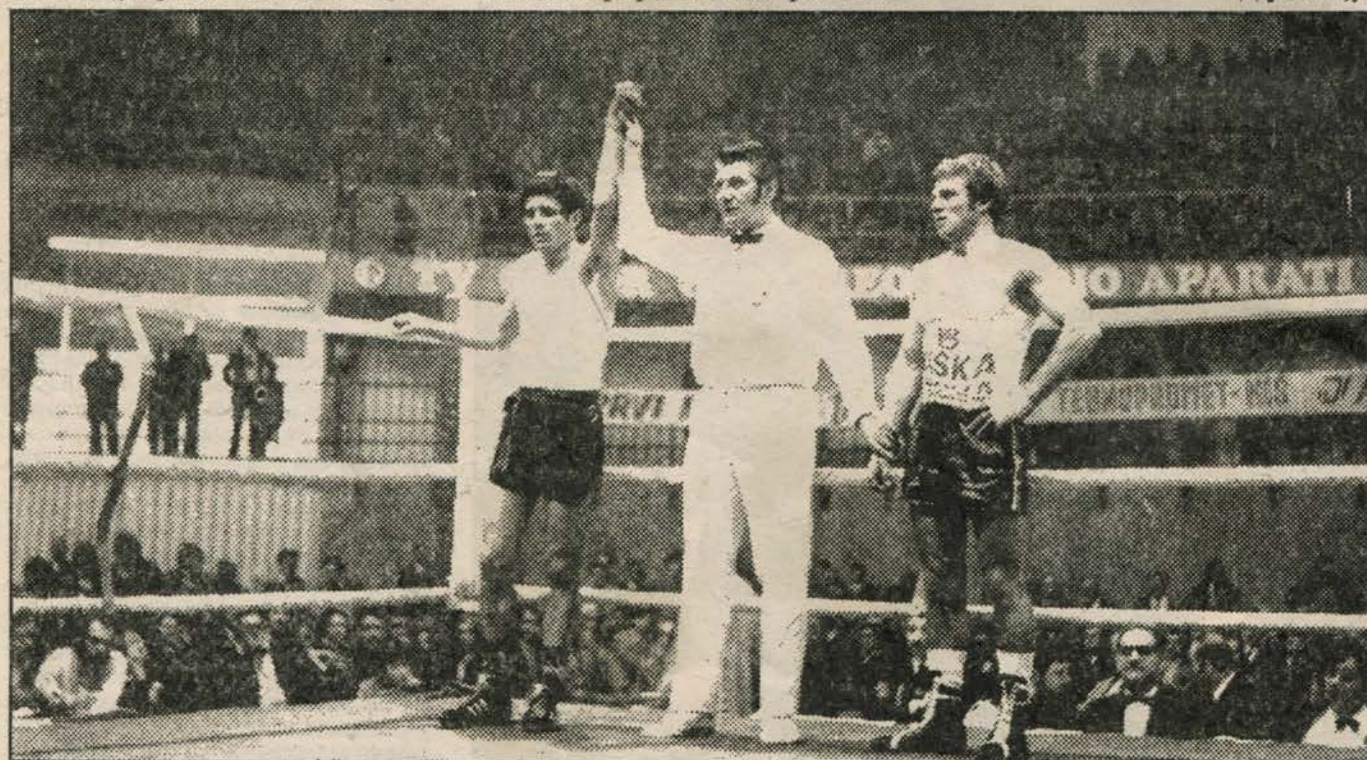
Волео је Мату Парлова (“највећи, а не посебно талентован. Скидао је три и по килограма по тренингу”), и Касијуса Клеја, ценио је свог великог пријатеља, ненадмашног великана ринга, Светомира Белића – “Белку”...

Кћерка Марија (22), инжењер, удата (Вакић је и деда!), син Љубиша (21), потпредседник СРС у Нишу, син Радојиша (14), игра фудбал у ФК Ниш (“обожава Раднички и – Пиксија Стојковића, фудбалског бога у граду на Нишави”), кћерка Катица (5,5) – рођена у ратном вихору, по повратку из Буковара, са бојишта, 1992. године.

Бане Вакић, нишко дете, великог срца, челика у грудима.

- Знак у хороскопу – борац; победник, увек... Податак за “изазивача” Радована-Раку Радовића: Вакић – омладински првак СФРЈ у перолакој 1969, шампион Србије (“српски шампион”) 1975. и 1976. године!

Дејан Анђус

Честа слика у каријери – победник Бранислав Вакић

ДА ЛИ ЗНАТЕ КО СЕ ДРЗНО ДА ОДЕРЕ ВУКУ КРЗНО?

Причаћу вам једну басну
Једну басну пуну страсти
Истиниту, басну красну
О љубави према власти
И о једном што се дрзно
Да одере Вуку крзно

Испод сенке старог храста
По тепиху слатког жира
Шетала је враголаста
С једним цветом једна Мира.
Шетала је сасвим тужно
Јер јој крзно беше нужно

Још је била хладна зима
Зима права, пуна студи
Морала је да га има
Док Дедињем ветар груди
Морала је да га нађе
Док јој не потону лађе

Имала је крзна она
Од лисице и нутрије,
Од бизама и визона
Само вучје крзно није.
Зато позва ловца Луку
Да одере крзно Вуку.

Ловац Лука рече само:
"Болестан сам ових дана,

Послаћу вам цветна дамо
Страшног ловца Мил-Милана.
Он једини зна и може
Да набави вучје коже"

Позва Милан "вучјег цара"
Обећа му пет мандата
Једну врећу пуну пара
И двадесет девет плата
Да их прима брат од стрица
И његова породица

Понуди му ко из виша
Место газде од чистоће
Десет месних заједница,
Две тезге за јужно воће
Три љиљана, једну круну
И још киоск у Земуну

Обећа му како кажу
На Бастиљи да се јави
Ал да изда чича Дражу
И да краља заборави,
Јер ће од сад па до гроба
Краљ за њега бити Слоба.

Понуди му Дејтон, НАТО
И дувански ДИН из Ниша
Вуја кликну: "Опа бато,
Ево репа, ко га шиша.

Епилог 1

Испод сенке старог храста
По тепиху слатког жира
Весела је влаголаста
С једним цветом, једна Мира
Милује јој десна рука
Мрко крзно, мрког вука.

Епилог 2

На Дедињу поред "Двора"
Весела и насмејана
Усред дипломатског кора
Шепури се једна Дана
Породична с њом је свита
Ко у време друга Тита.

Епилог 3

Месец сија, звезде жмире
Народ пати, глад се шири
Цвета Дана поред Мире
Вук иза ње тужно вири
О животу сања лепом
Док је био вук са репом.

Божидар Вучуровић

ПУКЛА ТИКВА

У овој тројци нема ни географско-културолошких разлики, јер су им како цетињско Бијенале, тако и београдски Битеф, подједнако блиски. О различитом моралу такође не може бити речи, јер су по том критеријуму, као и многи други, сви на истом калупу изливени.

Свака част "лепој Јани", али не може се чак ни о сукобу генерација говорити.

У познатим београдским новинама, већ у поднаслову интервјуа, лидер једне, у Србији ванпарламентарне странке, каже: "Ако икада победи Војислав Шешељ, Србија онда долази под принудну управу. Увешће нам свет принудну управу, потпуну блокаду". (Не, није реч о Жарку Кораћу нити о Драгољубу Мићуновићу, већ о једном демократи који се толико бави једном одређеном "пантљичаром" која му је постала чак "цивилизацијски проблем").

Срби и остатак света

Годинама лидер Грађанског савеза у Србији, госпођа Пешић, убеђује Србе да не могу "против целог света". Осму годину не моћи против "целог света" је можда заиста багатела.

Вук Драшковић је човек истанчаног укуса који тачно зна који круг избора јесте, а који није за бојкот. Формула је једноставна и лако се памти: где има мене – ту има и избора. Где ја не учествујем – седи код куће и пиши песме или романе. Што умемо Матија и ја, ваљда умеш и ти. Тај Вук каже да ће цео свет заратити против Србије ако радикали дођу на власт. Додуше, Вуку Драшковићу се не може много веровати јер је реч о човеку који је променио толико ставова, коалиција, па чак и физички "имидж". Осим пола, тај више нема шта да промени. (Наравно да нисам Њу заборавио, али Дана је непроменљива!).

Шта је чудно у оваквим изјавама?

Ништа, осим што ни Вук, ни Пешићка, ни Ђинђић (ето, излете ми и његово име!) не показују ни најмањи знак покајања. Тај најмањи знак покајања био би да распусте покрет, странку и савез и да гласно дају подршку Српској радикалној странци. То што је Војислав Шешељ, кога они, чини се, не миришу, председник те странке (бар до следећег конгреса странке) не би смело да буде препрека њиховом ангажману против онога што сами увиђају и сами истичу.

"Цео свет" хоће Србима да прописује вођу, законе, наоружање, територију, трговину, ратне злочинце, исхрану, хоби, венеричне болести, учешће на олимпијади...

Ако већ сами причају какав је "цео свет" (а каже се да су у њему Ла Па-

жани још гори од Куалалумпураца!) зашто се не стављају на страну свог народа? Ако у Србима можда и не виде свој народ, зашто не стају на страну својих најближих, тј. својих лекара, учитеља, таксиста, дилера, комшија, школских другова?... Ако их не интересују чак ни они међу којима од рођења живе, зашто не стану бар на страну правде? Ако пак не виде никакву неправду у томе да је "цео свет" (заједно са Јетијем и чудовиштем из Лох Нес) против Срба – што се онда гузе да брину о Србима!? Зар не би било "поште-но" рећи:

"Море, вама Србима ћемо и оца очинскога и мајку мајчину! Кушују Французи, Немци кушују, чак и Руси кушују, па још и трпе, само се ви нешто ђинђите!"

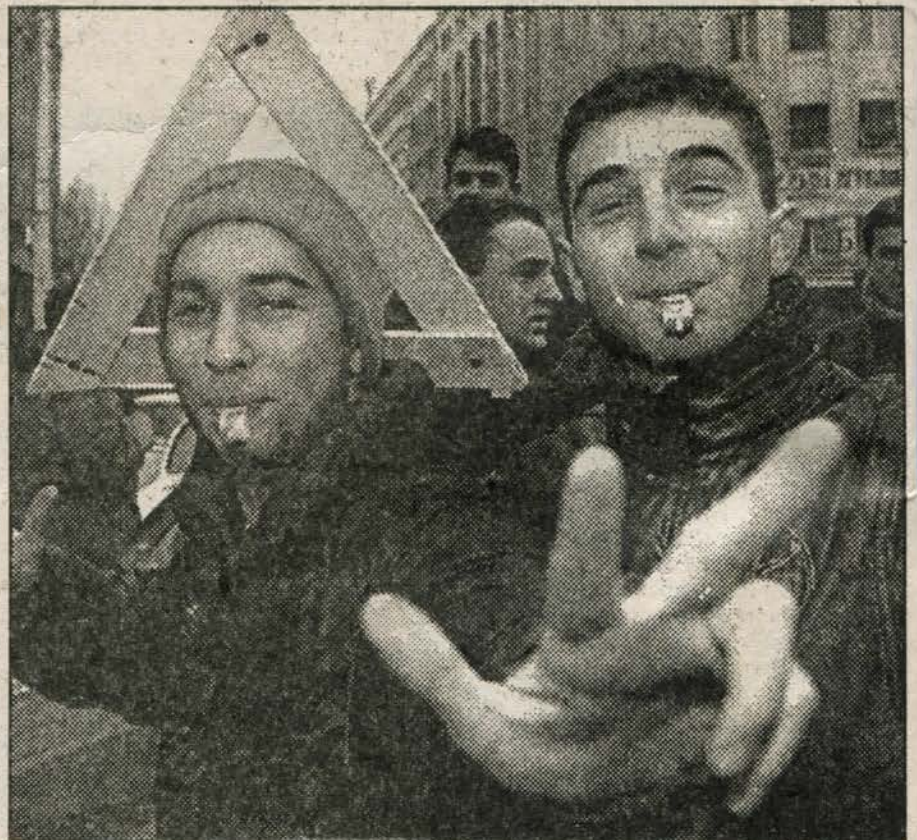
Али јок!

Уместо тога, сви су забринуте за судбину Срба. Када и у вези чега су их Срби забринули – вероватно су и сами већ заборавили. Боже мој, толико

тога се издешавало у последњих десетак година да им се и не може замерити ако су заиста заборавили повод своје забринутости. Лепо је бринути о Србима, сви ми то волимо. Та брига је у Србији већ постала традиција коју је током векова и остали свет прихватио.

Ружење народа

Међутим, чудна је брига ове тројке која је, као коалиција "Заједно", следила судбину свих досадашњих Југославија, тј. и сама је већ поодавно бивша. Слушајући их и, као што чине неки екстремисти, гледајући их, стиче се утисак да су Срби нешто попут Новозеланђана, Македонаца, Канађана, Бошњака, кенгура, пингвина и сличних "нација". За ову тројку Срби су нација без "слуштања низ уже" коју ће они, такви какви су, орочени, тј. смртни, надживети.

Изнајмљени штетачи – троугао показује ко подстиче и финансира политичке кризе у Србији

У немогућности да схвате да ће Срби (ако не баш као народ, онда бар као идеју која надраста националност) све надживети, ова господа, и та дама, сви заједно са својим екстремним интернационалистима, не схватају (није ваљда?) да је њихова повика на српске радикале, у ствари, плување на народ који би и сами да воде. Јер, ако се једном столару плује на "Столар" које је ставио изнад радње – плује се на самог столара. Може та фирма "Столар" и да се разбије, однесе, префарба... Али човек у радионици испод ње и даље је столар! Срби, свиђало се то некоме или не, изнад своје "радње" имају "Српска радикална странка", (чији је један од првих чланова и Војислав Шешељ).

У недостатку поштења и храбрости да отворено напада српски народ, држећи се за веома мудре, ова група

Жал због открића Америке

Запостављајући радикале, ова ултраинтернационалистичка тројка под фирмом "Заједно", убрзо по преузимању локалне власти у десетинама општина, показала је свој стечени карактер (тешко је веровати да су им баш све мане урођене). Сматрајући се на "општој власти", одмах се почело са међусобним обрачунавањима. Као демократа, демократа је волео тајне састанке са Милошевићем и није ништа толеришао! Грађанка се понашала као лепа Јана, рибара старог књи, која није скочила у воду, већ кренула од села до села да прича шта јој се десило и диже певу на обешчашћивача. А он, Вук, који се толико залаже за "помирење", није био у стању да се помири ни са "лепом Јаном" ни са "лепим Зо-

би Острог. И како, а пре свега зашто, Срби да живе као "нормалан свет"? Тачно и да хоће – Срби то не умеју. То што они имају Лагерфелда и Версаhea, а Срби Верину и Душку – према ло је.

Рогови у врећи

Па шта је онда? Шта им би да толико пред "целим светом" обрукају нашетани и извиждани шерпарски део грађана Србије, па и понеког Србина?

Неки подлац би се упитао: Да није можда све због тога што је "цео свет" био спреман да само једноме од њих плати са скалп Србије коју су, мислили су, имали у целу? Шта ће "целом свету" један тријумвират!? Треба ту троје плаћати, одавати признања, укаживати почаст, делити награде...

Самокритика

окомила се, наводно, на Војислава Шешеља. Иако врло добро зна: нису Срби окупљени око Шешеља, већ око програма странке која се зове Српска радикална странка. Ако би Шешељ одступио од тог програма, то би углавном био породични проблем. Војислав Шешељ би својим синовима и унуцима објашњавао "о чему се заправо радило", док би се, као председник странке, програма српских радикала неко други придржавао, све док би Срби у њему, програму, видели свој интерес. (Национални интерес, никако само грађански, јер многи Срби живе по селима и варошицама, неки и на Ратном острву, у ментално и еколошки здравим срединама).

кијем" (како га је називао Јова Каменичезац док је имао репић и минђушицу).

Откуд раздор у овој интернационалистичкој тројци?

Идеолошке или програмске природе не може бити, јер сви за програм имају исту небулду: "Да живимо као нормалан свет"! Тај "нормалан свет" имао је колоније, Срби су били турска колонија. "Нормалан свет" има Лувр и Прадо, Срби имају Вуков и Доситејев музеј на Јовановој пијаци. Од странаца је тај свет волео Броза и Карлеља, Срби Стаљина и Романове. Тај "нормалан свет" открио је Америку, Срби и данас жале због тога. "Нормалан свет" има француску револуцију, а Срби истрагу потурица. Има Дизниленд, а Ср-

Ем скупо, ем непрактично! Можда је ово дочула и ова тројка? Можда је зато њихово међусобно обрачунавање било и остало толико беспопштено и прљаво? Можда им расцеп и нису наместили никакви "комунофашисти", никаква Државна безбедност, никакви левичари, још мање радикали, понајмање комунисти. (Који комунисти, какви комунисти!? Где је међу овима неко ко би био у стању да се испне на Белу кућу и пободе совјетску заставу као својевремено онај совјетски војник на Рајхстаг у Берлину 1945? Можда онај Ача Вулин, евентуално још увек и генерал Стеван Мирковић, али Љубиша Ристић... Много фин човек!).

Мондијалистички адаптери

Ма ајте, молим вас, каква намештаљка, каква подметачина, каква идеолошка размимоилажења! Сами су се покарабасили јер тамо напољу за један посао само једног плаћају, а не тројицу. Јељцин, Хавел, Илијеску, Хорн... сви су сами. Какви бакрачи, дуети, тријумвирати или, не дај Боже, опет секстети! Уосталом, од старина је тако: Цезар се отарасио Помпеја и Краса, Октавијан Лепида и Антонија, зашто би Пешићка вечито шлеповала Вука и Ђинђића!

Тако би резоновао неки подлац који неће да види да тамо напољу, у "целом свету", свако гледа своја посла и не интересују га други народи и друге државе. Панама, Гренада, Ирак, Вијетнам, Сомалија, Албанија, Кипар... Цео свет гледа своја посла и баш га брига за некаку Србију и Црну Гору, "чланице федерације".

Па шта је онда? А ко ће га знати шта је! Погледајте их: може ли се ту нормално расуђивати?

На крају крајева, није ни важно зашто су се поцелали. Много је важније да се ови "српски" ултраинтернационалисти и мондијалистички адаптери поново спремају за изборе. По "жељи слушалаца", тј. "целог света", сада се спремају за ванредне парламентарне, ако их буде, изборе! За исте оне које треба бојкотовати по сваку цену.

Опозиција националним интересима

Разуме се, и бојкот и излазак су њихово демократско право. Јесте да је демократско, али право је право. Спремају се за изборе као да не примећују да је:

за време њиховог, скоро једнодеценијског, опозиционарења растурена претходна Југославија;

за време њиховог опозиционарења за Србе изгубљена Крајина, уз њу Славонија, Барања, западни Срем, Превлака...

за време њиховог опозиционарења стотине хиљада Срба избегло са својих огњишта;

за време њиховог опозиционарења уведена је блокада на Дрини;

за време њиховог опозиционарења основан је Хашки трибунал, а многи Срби постадоше "ратни злочинци";

за време њиховог опозиционарења настало близу две стотине странака у Србији;

за време њиховог опозиционарења дошло до санкција;

за време њиховог опозиционарења Србија добила Језду и Дафину;

за време њиховог опозиционарења...

Странке и идеје

Могло би се у бескрај овако, а на крају би опет било исто питање:

Забога, па какви сте ви то људи и чије интересе заступате када "гласачко тело" пре пристаје на све ово него да ВАМА поклати поверење и да вас из опозиције доведе на власт!?

Разуме се да су и радикали све то време били опозиција, осим у периодима када је и режим то онемогућавао тиме што би им се прикључио. Али, за разлику од свих других, радикали су једини имали идеју, док су други нудили личности. Карлобаг – Огулин – Карловац – Вировитица нису та идеја: они су само делић те идеје. То српски непријатељи добро знају и зато не пропуштају прилику да ову линију, са толико немоћног беса, истичу у први план као промашај, па уз то још и коначни! Али, тачно је да је то и једини циљ радикала, изборни резултати неумољиво показују да се све више Срба окупило око ове идеје него око личности као што су Пешићка, Вук и Ђинђић, лидери странака без идеје. Никакву идеју око које би се "грађани" окупили нема ни ЈУЛ који би волео да сви живимо лепо, здраво, богато и зими топло обучени. Идеју нема ни Нова демократија: она има само праксу (до сада ништа противзаконито није утврђено!). Све слабији изборни успеси социјалиста показују да је и њихова идеја фијаско. А, знамо, њихова идеја су ЈУЛ и Нова демократија.

Како год да обрнеш, само радикали имају визију коју нуде Србима. Разуме се, та идеја, визија, програм, ма како то називали, није идеална. Ни радикали нису идеални. Идеални су на фрескама. Али, то је једина идеја коју су Срби искристалисали као нешто што хоће! Ту ништа не мењају ни радовања ни кукњање, ни слава ни скакања с моста – то је тако. Из изборних резултата јасно се видело да је све мање оних којима се још није огадило Вуково пиљарење, Ђинђићево сликовито мудровање и Пешићкино хистеријно ландарање.

Што се мора није тешко, рече народ и оде да гласа за радикале.

Мускетари новог светског поретка

Док су се радикали постојано увек за исто залагали, па ко хоће-хоће, ко неће-неће, у овој тројци мускетара Новог светског поретка, којој је д'Артанјан, дека Аврам, збрисао још претпрошле јесени, чим их је позвао на састанак, народ никад није имао на кога да се ослони: реформисти Анта Марковића постајали су "грађани" са повременим "националистичким нападима", они који су хтели да секу "турске" руке с барјацима и оснивали "српску војску" хитали су да муслимане бране од Срба, они који су мезетили вола на Палама – хтели би да хапсе домаћина!?

И ко сада да буде сигуран да, ако дођу на власт, Пешићка неће опет постати ("реформисани") комуниста, да Вук неће заиста потегнути сабљу на руке с турским барјацима или да Ђинђић, уз братску Гајдареву помоћ (шта ли беше с тим човеком?) неће припуцати на СФОР ако овај покуша да му хапси Радована?

Немогуће?

А колико немогућих ствари је до сада ова тројка урадила или изјавила? А? Колико је пута вукла народ за

нос, а претпрошле зиме по београдским и толиким другим улицама чак и буквално?

Ето видите! Ако би се неке од њих поклонило поверење, ко може бити сигуран да не би могло уместо санкција опет доћи до санкција? Можда би на Београд и десант био извршен како би повратили поклоњене аутобусе и ко зна шта још што народ и не зна.

Шетње забудава

Поред непоузданости као једне од главних карактерних црта, ова тројка одликује се и једним онеспкојавајућим перманентним менталним стањем: увек се нешто чуди! Чуди се режиму, чуди се Кертесу, Пушину и Монарту, чуди се народу, филателистима, кокошкама, ексерима, кишобранима, трамвајским станицама... Нема тога чему се не чуде, једино им је пред огледалом све у реду. Чуди их и то да су Срби населили територију, створили државу и живели историју баш тамо где је њих троје очекивало да затекне сасвим друге услове за своје политичко деловање. А сад, уместо политичког деловања, очекују их деценије мукотрпног педагошког и психолошког рада на "денацификацији" народа који је и сам био жртва нацизма!

Ипак, и такви, непоуздани и зачуђени, спремају се за евентуалне ванредне изборе!

Надају се да ће Срби да им се извише, да увиде своју грешку и да их доведу на власт! Тек да оне шетње не испадну забудава. Злоупотребљавају несрећну чињеницу да нема Устава на свету који брани извргавање руглу сопствене расе, сопствене нације и сопствене вере. Као врли борци за "демократију" и за "људска права", плаше Србе да ће, ако им се не преда држава, бити бомбардовани, блокирани, изоловани, истребљени и ко зна шта све још. Јер, такав је тај "цео свет", веле они док Србе преклињу да му се придруже и "да живе као нормалан свет"! Хвалишу се Америком и плаше Србе Кином која је географски ближа од Америке и у коју се и пешке може стићи (а зашто ово не би могло бити важно ако је већ важно куда је, чиме и с којом књигом отпутовала Хилари Клинтон или кога су победили "Лејкерси"?), а тачно знају да у Мађарској, Албанији, Босни, Македонији, Италији, нигде нема ниједног наоружаног Кинеза који би да хапси Караџића, врши блокаду Дунава, скреће роде и ластавице, бомбардује Београд или надгледа блокаду на Дрини.

Али, као што рекосмо, све је то њихово демократско право. На какав одјек ће то "демократско право" наићи у Србији – показаће долазећи избори. За сада је само једно сигурно: народ опет неће ваљати, а они ће му се опет чудити!

А можда ће се све смирити ако се Дана и Ђинђић на крају ипак узму?

Петар Димовић

ИЗБОРИ - РЕШЕЊЕ ЗА ПОЛИТИЧКЕ СУКОБЕ

Политичка ситуација у земљи се и даље вишеструко компликује. У кризи је функционисање и савезне државе и федералних јединица. Криза је условљена, пре свега, извесним сломом наше националне политике у протеклих неколико година, економским недаћама и социјалном бедом.

Водитељ: Поштовани гледаоци добро вече. Ја сам Миодраг Вујовић, ви гледате емисију "Дијалог" ТВ Палма. Мој вечерашњи гост је др Војислав Шешељ, председник Српске радикалне странке. Господине Шешељ добро вече и добро дошли на Палму.

Добро вече и боље вас нашао.

Пат позиција у Републичкој скупштини

Водитељ: Мислим да је за почетак разговора целисходно да нам дате своју оцену политичке ситуације у Југославији.

Др Шешељ: Политичка ситуација у нашој земљи се даље вишеструко компликује. У кризи је функционисање и савезне државе и федералних јединица. Криза је условљена, пре свега, извесним сломом наше националне политике у протеклих неколико година, економским недаћама и социјалном бедом. Али, и директним сукобима с једне стране између два крила поцепане Демократске партије социјалиста Црне Горе, сукобима између Социјалистичке партије Србије и једног од та два крила ДПС-а на савезном нивоу. Резултати прошлогодишњих парламентарних избора у Србији опет су створили извесну пат позицију у републичком парламенту. Тешко иле процес формирања нове владе, и колико се те ствари даље заоштравају и компликују утолико су извесни нови парламентарни избори, претпостављам на свим нивоима.

Политичке сукобе решавати изборима

Водитељ: У овој анализи, да кренемо како сте и ви почели. Црна Гора. Шта се тамо заправо дешава?

Др Шешељ: У Црној Гори се десило нешто што ствака опозициона партија само пожелети може, да се поцепала владајућа странка. И поцепала се Демократска партија социјалиста Црне Горе. Ми би желели да се и овде поце-

Желимо да се сви озбиљни политички сукоби решавају кроз парламентарне процесе

ла владајућа странка, Социјалистичка партија решимо. Да падне са власти.

То је оно што је позитивна ствар са аспекта једне опозиционе партије каква је Српска радикална странка. Негативно је што је тај расцеп у себи акумулисао огромну мржњу, нетрпељивост и што је запретила опасност да се оружјем сукоб решава на улицама. Е, то је оно у чему радикали не желе да учествују и што бисмо желели по сваку цену да се спречи.

Ми желимо да се сви озбиљни политички сукоби решавају кроз изборе и кроз парламентарне процесе. Тако смо се поставили у погледу кризе

сте се изјашњавали и давали подршку програму Момира Булатовића.

Др Шешељ: Да. Ми смо отворено подржали Момира Булатовића, због тога нисмо истицали кандидата Српске радикалне странке. Јер, када се десио тај расцеп ми смо били у сукобу са комплетном Демократском партијом социјалиста Црне Горе. Дакле, док је она била јединствена, док су Булатовић, Ђукановић и Маровић представљали компактно руководство једне владајуће странке.

Када се расцеп десио ми смо процењивали програмску оријентацију и једне и друге фракције, и нама је програмска оријентација Булатовићеве стра-

ни никаквих међусобних сусрета на озбиљнијем страначком нивоу није било.

Међутим, сада се у Црној Гори спремају парламентарни избори. На парламентарним изборима ми нећемо подржати ни Булатовића ни било кога другог.

Водитељ: Идете самостално.

Др Шешељ: Ми идемо као самостална политичка партија на те парламентарне изборе у Црној Гори. Инсистирамо, пре свега, на нашем страначком индивидуалитету. Сада су нама, у извесној мери, подједнако конкуренција Булатовићева странка и Ђукановићева странка и либерали итд.

Подгорица, дан после – радикали су против решавања политичких сукоба на овакав начин

у Црној Гори. Ако се криза разреши кроз парламентарни процес, без обзира ко буде победник, и заједничка држава има шансу да буде очувана избећи ће се и грађански рат. Уколико се прибегне неким другим методама онда нас чека крвави грађански рат, са неизвесним исходом. Нема те политичке функције, нема те политичке позиције и нема тог облика власти који заслужује да ми Срби међусобно крваримо у политичким сукобима у борби за власт.

Ни савез ни коалиција

Водитељ: Ви сте, као странка и ви лично, били ангажовани у председничким изборима у Црној Гори тако што

нке била ближа од програмске оријентације Ђукановићеве странке. То је злог што смо ми подржали Булатовића. Али, то што смо га подржали не значи да смо постали његови политички следбеници.

Ми смо га подржали јер смо сматрали да његова победа води у оном правцу у ком су концентрисани циљеви Српске радикалне странке, али он то није у стању да реализује. Наравно, он је неупоредиво блажа варијанта једне политичке концепције коју бисмо ми евентуално прихватили.

Ми смо у оба круга избора отворено ставили до знања да подржавамо Булатовића, практично нашим јавним наступима учествовали у његовој предизборној кампањи, ту није било никаквих савеза, никаквих коалиција, чак

Незадовољство народа

Водитељ: Били сте за време демонстрација у Подгорици, били сте на лицу места. Можете ли да нам кажете своје виђење?

Др Шешељ: Десиле су се неке ствари које Подгорица раније није искусила, које смо ми у Београду имали у неколико наврата. Дошло је до великог незадовољства у народу.

Водитељ: Оправданог, неоправданог по вашем мишљењу?

Др Шешељ: И наша странка је имала озбиљне примедбе на регуларност избора у Црној Гори и на ток изборног процеса. И ми смо оспоравали...

Водитељ: Имате ли дефинитиван закључак, јесу ли регуларни...

Др Шешељ: Има много елемената нерегуларности. Шта је то? Није било

централизоване компјутерске обраде бирачких спискова, избори су на неким изборним местима трајали до четири сата ујутру, и дешавало се да су неки људи на више места уписани у бирачке спискове. И оно што је наша кључна примедба, не може се између два изборна круга вршити упис, негде око 10.000, мислим да је било 10.000 нових гласача уписано у бирачке спискове.

То су елементи нерегуларности. Али, ти елементи нерегуларности нису разлог да дође до крвопролића. То питање је требало расправљати на други начин. Овде у Србији на председничким изборима имали смо неупоредиво више нерегуларности, директних фалсификата, на Косову и Метохији су нам хаписли посланике и тукли људе које смо послали да буду контролори на бирачким местима. У 7 сати ујутру су бирачке кутије већ биле пуне, иако нико још није приступио гласању. Али то није био разлог ни да изађемо на улицу а камо ли да изазовемо крвопролиће, сукобе са полицијом итд. Дакле, оспоравање регуларности изборног процеса није довољан разлог да се изазове крвопролиће.

Крвопролиће нема оправдања

Водитељ: Значи ли то да су демонстранти изазвали крвопролиће?

Др Шешељ: Изазвао је крвопролиће онај ко је први потегнуо оружје. А ви видите, и према броју повређених и према броју тешко рањених, неупоредиво је више повређено полицајаца него демонстраната.

Друго, на телевизијским снимцима сте могли да видите демонстранта како држи аутоматску пушку, калашњиков, у рукама. Знате, и ја мислим да је Ђукановић веома вешто наступио тако што је полиција практично жртвована, полиција је било забрањено коришћење оружја да би одијум јавности, да би кривица пала на организаторе демонстрација због огромног броја рањених.

А ви када судите ко је рањен, знате рањен је човек. Могао је да погине било да је демонстрант било да је полицајац. Не смемо се са људским животима тако поигравати. На исти начин на који смо се постављали 1991, 1992, 1993. и 1996. на 1997. годину у Србији, ми смо се поставили и у Црној Гори. Дакле, тамо где су захтеви политичких партија оправдани, захтеви демонстраната оправдани, ми их не негирамо, ми их не нигодаштавамо. Ми смо и у Србији говорили да су демонстрације изазване реалним незадовољством народа, да је режим отимао одборничке мандате на локалним нивоима власти опозиционим странкама. Па и радикалима је отимао, али смо онда били против рушења по Београду. Против изазивања сукоба са полицијом, против марширања под немачким и америчким заставама итд. Дакле,

увек смо јасно рекли шта подржавамо, где се слажемо и јасно смо рекли против чега смо.

Гест добре воље

Водитељ: Били сте на полагању заклетве новоизабраног председника Црне Горе и неки вам то замерају различитим коментарима, с обзиром да сте у време избора били за његовог противника

Др Шешељ: Да ја вама одговорим једним противпитањем. Јесте ли чули иког озбиљног да ми то замера? Никог озбиљног.

Водитељ: Знате, није моје, нисам вечерас у функцији да вам одговорим на то питање. Не бих хтео да ја сугеришем гледалишту...

Др Шешељ: Водимо један...

Водитељ: О озбиљности људи који су то изrekli из једноставног разлога што се ми трудимо да будемо свима добри домаћини.

Др Шешељ: Не, али ја мислим да би ви требало мало да појасните питање. Кажете многи ми замерају. Мени би било разумљиво да сте ви рекли да ми замерате, или да сте рекли да сте тражили од мене да објасним тај одлазак итд. Али, када кажете многи ми замерају онда мене највише копка ко су ти многи, ко су ти који ми замерају. Јер ја лично нисам чуо ниједног озбиљног човека да то замера.

Мислим да је Српска радикална странка тиме веома, веома много добила.

Водитељ: Преформулисаћу питање, многи...

Др Шешељ: Значи бежите од овог изјашњавања.

Водитељ: Многи, вероватно неозбиљни, вам замерају, али вам јавно замерају

Др Шешељ: Да, неозбиљни јавно замерају, е то је већ друга ствар.

Водитељ: Да. Дозвољавам ту могућност, то прихватам, вашу дефиницију, али ме интересује одговор. Реч је о контрадикторности, били сте за Ђукановићевог противника на председничким изборима, истовремено господин Ђукановић се у тв дуелу, који је ТВ Палма преносила, о вама и вашој партији и подршци господину Булатовићу изражавао јако пежоративно, бирам речи, стављано му је на терет то што га ви подржавате, а ви сте отишли на полагање заклетве.

При томе, ја сам већ чуо ваше изјашњење да је то акт добре воље од стране новоизабраног председника а и са ваше стране прихватање и исказивање добре воље. Али ме интересује ваша реакција на реакције, дозволимо, и неозбиљних коментатора.

Српски војвода на Цетињу

Др Шешељ: Видите, прошлог лета Слободан Милошевић је изабран за председника Савезне Републике Југославије. Ја сам гласао против и сви посланици Српске радикалне странке су гла-

сали против. Али када је, на следећој седници, Милошевић приступио полагању заклетве, када је инаугурисан и када је организован свечани пријем у здању Савезне скупштине поводом његове инаугурације, ја сам такође приступио и честитао Слободану Милошевићу тај избор. Без обзира што сам гласао против, без обзира што су сви посланици наше странке гласали против. Ми смо политички противници, и нормално је да гласамо против. Али ми радикали нисмо људи мржње, и зашто бисмо мрзели?

Друго, што се тиче мог одласка на Цетиње, он има и комплексне узроке и комплексне последице. Па да пођемо прво од људи који замерају. Ја сам чуо овде само Вук Драшковић да ми то замера. Вук Драшковић који је такође био. Каже да сам ја ишао на поклоњење. Ја сам ишао тријумфално на Цетиње, прво тамо сам изузетно срдљиво дочекан, громогласним аплаузом. Био је и по неки звиждук, није страшно у демократији се и звижди, али пријем је био заиста фантастичан.

Зашто сам дошао тријумфално? Зато што сам три и по године раније био протеран из Црне Горе, на рукама изнешен до аеродрома. Зато што ми је две године био забрањиван улазак у Црну Гору. Што је Српска радикална странка тамо прошла још већу голготу него у Србији. Сви наши посланици су брутално избачени из Народне скупштине. Тадашњи наш председник за Црну Гору пет месеци у затвору је одлежао. Нема шта нам се није дешавало. И после свега тога ја тријумфално долазим на Цетиње.

То је један политичку успех за Српску радикалну странку.

Друго, ми радикали заиста мислимо да треба показати добру вољу. Ствари су се даље искомпликовале у нашој земљи, криза се продубила. Лако је заоптрити ову кризу, али је веома тешко показати зрелост, показати промишљеност, сталоженост а ми управо то показујемо. Свесни како се народ може извести из кризе, како се држава може спасти. А, додавањем мржње може само заједничка кућа да нам изгори. Због тога је било то показивање добре воље.

Још један од веома важних разлога је тај што смо ми радикали смирујуће деловали на тензије у Црној Гори. Смањили смо својим наступом интензитет мржње. Саопштили смо народу да ми и даље остајемо опозиција, ја сам на државној телевизији Црне Горе и на две приватне телевизије рекао да на Цетиње долазим као политички противник.

Ја сам дан пре инаугурације имао наступ на државној телевизији и тамо то саопштио. Ја сам заиста био као политички противник. Али, не политички противник који жели да се свети, који жели да продубљује мржњу, него који жели да победи на регуларан начин народном вољом. Али, то што ћемо сутра и да победимо своје

политичке противнике и у Србији и у Црној Гори не значи да ћемо их одмах ликвидирати, да ћемо их мучити, да ћемо их малтретирати, да ћемо их прогонити.

Нови немири мало вероватни

Водитељ: Него касније.

Др Шешел: Нећемо ни касније. Ми не прогонимо наше политичке противнике јер их и не мрзимо.

Водитељ: Ово појашњење речи касније, сматрао сам да би се могло схватити да ће касније стварно доћи до реваншизма, а видим...

Др Шешел: А са чије стране до реваншизма?

Водитељ: Могло се закључити, рекао сам, макар они који размишљају као ја, али видим да се залажете за добру вољу и један политички бон-тон. Културно је доћи на промоцију, заклетву ако се већ бавите политиком. С обзиром да сте у претходном одговору такође помињали узвреле страсти у Црној Гори, које прете да дестабилизују целу Југославију, и с обзиром да сте једно извесно време провели на лицу места када је било најузаврелије, тако да кажем, имате ли суд, јесте ли га формирали, јесте ли оптимиста. Хоће ли се страсти смирити, хоће ли се демократским путем, значи изборима, изаћи се из кризе?

Др Шешел: Ја мислим да су се страсти већ поприлично смириле, и ствари су већ попримиле неки уобичајени, пре свега, парламентарни ток. Политички проблеми се ипак разматрају тамо где и треба да се разматрају.

Наравно не треба потценити могућност избијања нових немира, жестоких сукоба и слично. Они су сада, како ствари стоје, мало вероватни. Мислим да је Народна скупштина приступила изради неких правних норми, измена важећих изборних закона, и да ће то поправити опште услове опозиционим странкама на следећим изборима. Опште услове њиховог учешћа.

То смиривање страсти, наравно, има извесан ток са доста елемената подгревања нових инцидената, нових сукоба итд. Мислим да је то присутно на обе стране.

Победити противника стрпљењем

Водитељ: А незадовољство у народу о коме сте говорили?

Др Шешел: Незадовољство и даље постоји у народу, само мислим да народ сада трезвеније приступа разматрању свих тих проблема и узрока незадовољства. У народу сада страсти нису у првом плану и када смо незадовољни не смемо да постанемо робови страсти. Тада губимо сигурно. Не смемо да се руководимо мржњом, јер и тада губимо.

Дакле, морамо рационално решавати проблем који је пред нама. Ако желимо да победимо противника мора-

мо бити мирни, сталожени, стабилни. Не смемо падати у ватру. Многи су ме питали овде, после тако флагрантног кршења изборне процедуре, фалсификовања изборних резултата на председничким изборима, што не реагујете? Што не изађете на улицу? Што не правите гужву? Што ово? Што оно? Не, то би било погрешно.

Ми сопственом стабилношћу, сталоженошћу, стрпљењем, показујемо да смо јачи од политичког противника кога ћемо савладати за месец дана, за годину дана.

Допринос демократији

Водитељ: Можете ли конкретну у Црној Гори допринети таквим ставом да се дође до демократског излаза из кризе?

Др Шешел: Мислим да смо већ допринели. Да ће, највероватније, криза у Црној Гори бити разрешена на демократски начин. Да ће изборни услови бити неупоредиво повољнији него што су били прошли пут за опозиционе странке.

Водитељ: Да вас питам господине Шешел, евидентно је из свих дискусија да је у питању само датум одржавања парламентарних избора. Какав је ваш став, да ли је толико битан датум.

Др Шешел: Битан је. Ако се избори буду пролонгирани, онда ће се појачати опасност од нових немира. Појавиће се нова нервоза. Мислим да ником озбиљном у Црној Гори није у интересу да се избори пролонгирају, да се не смеју играти са ватром, поготово чиниоци власти у Црној Гори, владајућа партија са неким својим савезницима у Народној скупштини, управо ова коалициона влада која је сада формирана.

Избори треба да се одрже у мају месецу, и било би погрешно да садашњи режим прогони политичке противнике и да се свети због демонстрација. То смо рекли и тамо на лицу места.

Наравно, за онога за кога се докаже да је користио ватрено оружје, да је пуцао, да је бацао бомбу, њему треба судити. Али само уз чврсте доказе да је заиста тај појединац то учинио. Погрешно је прогонити политичке противнике, чак и онда када им се демонстрације отму контроли. Мислим да је немогуће доказати да су они који су организовали демонстрације заиста желели крвопролиће. А поготово људи који немају много искуства са демонстрацијама нису у стању у критичним моментима да се понесу како треба, да контролишу масу и да спрече инциденте.

Народ има право да демонстрира

Водитељ: Говорили смо, односно чули смо ваше мишљење, виђење и извесни оптимизам када је Црна Гора у питању. Интересује ме, просто не могу а да вас не питам, сматрате ли да

има контрадикторности у ставу организатора и учесника демонстрација у Србији у односу на оно што се догађало у Црној Гори?

Др Шешел: Има, али са обе стране. **Водитељ:** Добро.

Др Шешел: Социјалисти и ЈУЛ, једним аргументима су нападали демонстрације у Србији а другим аргументима подржавају демонстрације у Црној Гори, и нападају тамошњи режим. Неке опозиционе странке једним аргументима су се залагале за демонстрације у Србији, учествовале саме у тим демонстрацијама, а другим аргументима нападају демонстрације у Црној Гори.

Узроци демонстрација су били исти. Узроци народног незадовољства су такође били исти или веома слични. А овде је потребно изнаћи јединствено мерило и за један и за други политички процес принципијелан став.

У принципу, нисмо против демонстрација, нисмо били ни против демонстрација у Београду. Рекли смо, народ има право да протестује. Народ има право да демонстрира. Незадовољство је реално, изражавање незадовољства је оправдано. Десила се отимачина одборничких мандата. Економска криза и социјална беда итд. То су суштински узроци, ово је био само повод да се изађе на улицу.

Али се не слажемо да се разбија по Београду. Многе зграде су разбијене, државна телевизија, компанија "Политика", итд. Сукоби су избијали по многим деловима Београда. Против смо тога, против смо туче са полицијом. Некада је полиција прекорачила овлашћења и лоше реаговала итд.

Али је било и организатора демонстрација који су налагали, на када је контрамитинг заказиван тачно су давали стриктна упутства опколите са оне стране, опколите са ове стране, опколите овако, опколите онако. Значи то је управо ишло ка стварању инцидентата. Нешто слично се дешавало у Црној Гори.

ОЕБС води антисрпску политику

Водитељ: Интересује ме, по вашем мишљењу, има ли контрадикторности у ставу ОЕБС-а и опште светске заједнице у односу на демонстрације у Београду и демонстрације у Подгорици?

Др Шешел: Прво, ОЕБС никада није имао принципијелни став према балканској кризи. ОЕБС води антисрпску политику, ОЕБС жели да растури нашу државу.

Водитељ: Шта би то значило конкретно у случају демонстрација у Подгорици?

Др Шешел: У случају демонстрација у Подгорици ОЕБС је био против организатора демонстрација и подржава режим у Црној Гори.

Водитељ: Је ли то антисрпска политика?

Борба прса у прса – српски радикали против остатка Скупштине

Др Шешел: Јесте. Зашто? ОЕБС жели да продуби кризу у односима између две федералне јединице, између режима у Београду и режима у Подгорици. ОЕБС жели да створи услове да се Црна Гора отцепи. И тражи своју шансу у садашњим процесима у садашњим сукобима.

Али ми не смемо ићи на руку ОЕБС-у. Не смемо ићи на руку тако што ћемо подгрејавати уличне сукобе, што ћемо подгрејавати немире, што ћемо створити услове за страну интервенцију. За директно страном мешање. И не смемо пружати шансу ОЕБС-у тако што ћемо подизањем тензија између различитих политичких групација буквално неке натерати да иду у сепаратизам, иако они искрено то не желе.

Има извесних сигнала са стране Мила Ђукановића и његове странке да заиста не желе сепаратизам. Видите када је паљен бадњак пред цетињским манастиром, Мило Ђукановић је био са митрополитом Српске православне цркве, господином Анфилохијем. Није пристајао уз ове сепаратисте око наводне црногорске православне цркве, која је отворено сепаратистичка. Има читав низ других неких ствари које говоре да они ипак нису за отцепљење.

Сада не смемо дозволити српским непријатељима да у овој мутној кризи утичу на некога ко иначе не би био за отцепљење да крене тим путем. А, то се може постићи ако се по-

већа ова мржња, ако се повећа нетрпељивост. Смиривањем страсти, отварањем једног нормалног дијалога мржња спашава и такве тенденције једноставно онда немају могућности да се размашу, да дођу до пуног изражаја.

Радикали не прогоне политичке противнике

Водитељ: Када је у питању Црна Гора, имао бих још једно питање. Говорили сте и о реваншизму. О томе да га никако не би смело бити. Ваш коментар данашње најаве покретање кривичних поступака против господина Момира Булатовића, Зорана Жижича, и још двојице посланика Савезне скупштине као организатора демонстрација.

Др Шешел: Ја мислим да је то погрешно из два разлога, два кључна разлога.

Прво, погрешно је судски гонити политичке противнике. Тиме се опет ствара нова доза нетрпељивости, заострава се криза и прете нови немири.

И друго, увек када режим прогони политичке противнике то користи политичким противницима, а штети режиму. Ево ми радикали смо...

Водитељ: Сада сте, испале, за режим.

Др Шешел: Не испада да сам за режим него дајем једну политичку анализу, подучавам режим који евентуално не зна како треба да се постави у одређеним ситуацијама. Рекао сам вам већ, на почетку емисије, да ми ради-

кали никако немамо намеру да прогонимо политичке противнике. Ако их прогонимо, ако се светимо они постају јачи. Мене су више пута хапсили режими у Србији, у Црној Гори, итд. Прогонили. Увек сам после сваког хапшења био јачи, јер сам издржао сву ону тортуру и то им је било контрапродуктивно.

У овом случају, ако режим прибегава кривично-правним санкцијама према својим политичким противницима, он их јача. Из тактичких разлога то је погрешно. А суштински, страшенки је погрешно јер се продубљује опет политичка криза и ствара се нова доза мржње, а она може некада да се отме контроли.

У Подгорици се у једном тренутку отела контроли, на сву срећу нико главу није изгубио, није дакле, имала катастрофалне последице. Ко зна како то може бити следећи пут.

Нови светски поредак

Водитељ: Надам се да ћете се сложити да направимо једну малу паузу, и да заједни погледамо најновије светске вести ТВ Палма.

Господине Шешел, после ове мале паузе и, надам се, угодне ево нас поново у програму. Предлажем да разговор наставимо вашим виђењем проблема Косово.

Др Шешел: Успостављањем новог светског поретка погажене су многе норме међународног јавног права. До

тада веома чврсте, прихваћене као основни принципи међународних односа.

Водитељ: Јесам ли ја радикалнији од вас, мислим да су бачене под ноге.

Др Шешељ: Добро, то вам је сада једна флоскула, једна стилска фигура, да ли су погажене или бачене под ноге, то вам је исто. Знате, не можете некога погазити ако га не баците под ноге. Не можете га газити ако је на плафону. Ја мислим да је то...

Водитељ: Добро, ја знам да сте ви предавали Увод у право, саставни део је и тумачење норми, али ипак има ту неке разлике.

Др Шешељ: Значи, суштина је та. И

распад завођењем принципа о непроменљивости унутрашњих граница међу федералним јединицама. Они су то убацили као забрану за погажени принцип о непроменљивости граница међу европским државама. Како је дошло до уједињења Немачке? Једноставно Источна Немачка се расула као држава. А, ако ћемо даље, реално, то је одговарало вољи немачког народа, Немци су хтели јединствену државу. Није то нешто што нас по природи ствари угрожава па да будемо против тога. Рецимо да је уједињење Немачке ипак био један демократски процес.

Распад Совјетског Савеза опет је проведен вољом свих федералних једини-

Југославија могла нормално раздвојити по тим границама.

Велике силе су диктирале да нове границе иду бап! онако како је Југославија била подељена федералним, то је изазвало грађански рат. Те исте велике силе, које би хтеле да се Косово отцепи од Србије и од Савезне Републике Југославије, свесне су да не могу ни по овим новим принципима које су увеле у међународно јавно право да проведу такво отцепљење. Чак да се деси оружана побуна, чак да дође до директног страног мешања, не може се створити правни основ за отцепљење Косова и Метохије.

Велике силе су успоставиле, реци-

Срдачно дочекан на Цетињу – др Војислав Шешељ на инаугурацији председника републике Црне Горе Мила Ђукановића

творци новог светског поретка ипак воде рачуна да у том гажењу досадашњих важећих норми међународног јавног права не претерају. Јер ако претерају створиће тотално незаконје у међународним односима, па на том незаконју може и да им пропадне нови светски поредак. Гажењем једних норми почели су да изграђују нове норми. И не смеју у кратком времену превелике залогаше да прогутају. Погазили су основну поставку Конференција о европској безбедности и сарадњи ОБЕС-а дакле, о непроменљивости европских граница. Тај принцип је пао уједињењем Немачке, а онда распадом СФРЈ, Чехословачке и Совјетског Савеза.

Креатори новог светског поретка су, у извесној мери, вешто креирали

и нико озбиљнији отпор није пружио. Ако су народи који су живели на простору бившег Совјетског Савеза хтели да границе међу њиховим федералним јединицама прерасту у међународне границе није то нешто страшно. Такав је исто био случај и са Чехословачком. Чеси и Словаци одлучили да више не живе заједно, поделили се, никаквих ту посебних проблема није било.

Отцепљење Косова и Метохије у фазама

Али, у Југославији није био такав случај. Овде су унутрашње границе међу федералним јединицама биле вештачке, сасвим вештачке. И није се

мо, једну целу територију, једну целу област у Ираку која је под њиховом контролом, где ирачка авијација ни данас не сме да шаље своје борбене авионе. Па онда Турска интервенише у северним деловима Ирака насељеним Курдима уз подршку Американаца, уз подршку западних сила. Али нема могућности стварања основа да се неки део ирачке територије отцепи.

Зато су се Западне силе досетиле да се отцепљење Косова и Метохије проводи фазно. Да се врши притисак на режим у Београду да прихвати да Косово постане федерална јединица Савезне Републике Југославије. То је суштина садашњих њихових намера.

Кажу, Косово треба да остане у саставу Савезне Републике Југославије, више не говоре Србије. Чак и аме-

рички политичари, иако америчка званична администрација још није признала Савезну Републику Југославију, него непрекидно говори о Србији и Црној Гори, и Американац који шаље писмо у Београд не може на писму да напише Југославија него пише Србија и Црна Гора, јер само на тај начин америчка пошта дешифрује дестинацију тога писма, и америчка дипломатија тражи да Косово буде федерална јединица у саставу Савезне Републике Југославије. Ми то морамо по сваку цену избећи.

Садашњи режим у Београду није у стању да реши косовско-метохијско питање из више разлога. Прво, због тога што не разуме процес усклађивања политичких циљева западних сила и њихове крајње намере на Балкану. Никада то овај режим није разумео. Не би тако олако наседао 1990, 1991, 1992. године западњачким намерама на Балкану да је разумео који су њихови крајњи циљеви и методе њиховог деловања.

Друго, овај режим нема јасну концепцију како да сам разреши косовско-метохијски проблем.

Криминалце у затвор па велико спремање

И треће, овај режим на Косову и Метохији има најгоре могуће кадрове. Чисте криминалце, Војислава Живковића, Миладина Ивановића, људе који су огрезали у сарадњи са шиптарском мафијом, који су умешани у прљавање радње, малверзације, махинације, плачке, проневере, нема шта не раде тамо. Ипак, суштинско питање је питање метода решавања косовско-метохијског проблема. Ми радикали смо за то да се тај проблем разреши на миран начин. Али, тај миран начин подразумева поштовање основних принципа правног поретка. Да би се основни принципи правног поретка могли поштовати ми га прво морамо успоставити. Он још не постоји код нас.

Шта значи треба урадити? Треба средити државну администрацију на Косову и Метохији. Уништити мито, корупцију завести ред и дисциплину. Треба средити матичне књиге, пре свега матичне књиге држављана, али и матичне књиге рођених, умрлих итд. Треба средити катастарске и друге земљишне књиге. Без тога нема сређивања стања на Косову и Метохији.

Четврто, треба укинути аутономије у Србији. Оне су бесмислене. Кроз ову уставну реформу која нам иначе следи, која је морала одавно да се деси у Србији, јер још србијански Устав није прилагођен савезном Уставу, то питање се може разрешити као и питање химне, грба итд.

Затим, ми не одустајемо од принципа потпуне грађанске равноправности. Али, да би неко био равноправан у грађанском смислу, потпуно равноправан, он мора бити држављанин. Мора да докаже да је држављанин. Др-

жављанство се доказује уписом у књиге држављана, односно изводом из књиге држављана. Или отаџбинским листом како бисмо ми назвали.

Сређивање ових књига држављана практично би било извођење новог пописа становништва. Бесмислено је сада држати ове класичне пописе становништва, они су веома скупи и прилично непоуздани. У време развијених компјутерских система то се једноставно може провести сређивањем матичних књига. И у сваком тренутку да знате кад је ко рођен, у ком месту, какву школску квалификацију има, све се убације у компјутер и база података се свакодневно богати, а ти компјутери последње генерације имају огроман капацитет тако да државна управа може да буде много једноставнија, много јефтинија, а функционалнија, озбиљнија.

Када се среди питање држављанства, Шиптар који је држављанин наше земље, уверењем о држављанству, односно отаџбинским листом стиче право на пасош, стиче право на поседовање некретнина, стиче и друга грађанска права.

Водитељ: Сва?

Др Шешел: Сва друга.

Водитељ: Добро.

Режим не зна шта је Република

Др Шешел: То не значи да они који немају држављанство неће имати никаква грађанска права, имаће и они али немају сва. Немају ни пасивно, ни активно бирачко право рецимо на крају крајева.

Али људска права им се не доводе у питање. Елементарна људска права, то сви странци имају у нашој земљи, и страни држављани и лица без држављанства, апатриди. Не значи да ћемо им ускраћивати сада та људска права. Али се зна шта они не могу и како се морају понашати.

Знате наш држављанин када доводи у питање државни суверенитет, територијални интегритет, можемо га казнити ако то прерасте у кривично дело, ако не прерасте не можемо му ништа. И не треба ништа да му радимо. Али, када то ради страни држављанин или лице без држављанства њему одмах следује прогон. Свака би га држава протерала. Отиђите у Немачку, изјавите нешто против немачког територијалног интегритета бићете одмах протерани. Урадите то у Америци бићете протерани. Дакле, морамо државу сређивати на тим општим правним принципима који су у целом свету прихваћени. Којима се не може ни опелелити.

Не могу они нас прозивати да смо укинули Устав из 1974. године, нека нам прво докажу да је постојао тај Устав. Овај режим из Београда је још идеолошки и никада се није послужио тим аргументом. Овај режим још увек мисли да је постојао неки Устав из 1974.

године. То је наша трагедија. Овај режим мисли да је код нас уведена република 1946. године, односно 1945. године је проглашена, 31. јануара 1946. године је проглашен комунистички устав. Устав ФНРЈ.

Овај режим мисли да је тада створена Република, јер овај режим не разуме шта је то република. Овај режим мисли да се комунистичка диктатура у политичком, правном и теоријском смислу може сматрати републиком.

Е то је наш озбиљан проблем данас. Јер овај режим не зна да се користи веома јаким аргументима који нама стоје на располагању. Не межо се сматрати Уставом нешто против чега се нисмо смели изјаснити 1974. године. Они који су се изјаснили ишли су у затвор. Проф. Михајло Ђурић, професор Правног факултета, један од најугледнијих професора, осам месеци је провео у затвору јер је критиковао на научном скупу уставне амандмане 1971. године који су претходили Уставу из 1974. године.

То је што се тиче овог режима који то не разуме и није у стању да користи веома јаке аргументе.

Даље, шта треба да радимо на Косову и Метохији.

Шиптари и школство

На Косову и Метохији треба да проведемо приватизацију, али нисмо у стању под овим режимом провести ни у остатку Србије. Овај режим бежи од те приватизације, он је избегава и зато је оволико компликује.

Овај режим сматра да мора да има под контролом све школе, да је важно да школе буду државне. То је страшна грешка. Што ми да терам Шиптаре да иду у државне школе? Не морају. У државним школама се програм прописује у Београду, имате право да се школујете на албанском језику, али по програму које одреди министарство у Београду. Нехете, па не морате господо. Ево формирајте ви своје приватне школе, ми ћемо их регистровати. Шта не сме? Не сме у називу те школе да се негира Србија и Југославија. Не сме у печату те школе да се негира. Дакле, то мора бити саображено општим законским прописима.

Водитељ: Програм?

Др Шешел: А какав ће бити програм, шта нас то интересује. У време сателитске телевизије да ми размишљамо шта ће писати у уџбенику албанског студента у Приштини. Шта ме брига. Хоће он да велича своју националну историју, хоће ли кроз ту књигу остваривати претензије неке...

Водитељ: А је ли вам свеједно и да ли ће кроз елементарно образовање спознати да је грађанин Југославије, да је држављанин Југославије...

Др Шешел: Слушајте, ми ћемо нека озбиљним функционисањем правног поретка у то убедити. А то о чему ће он маштати, за чим ће чезнути, ка-

ко ће се интимно осећати, то је његова ствар.

Знаете, и Мексиканац који живи у Калифорнији може да жели да Калифорнија опет буде мексичка, или да буде самостална, или оваква или онаква. То шта он интимно прижељкује, о чему он размишља, то је његова приватна ствар. Американци га не би спречавали, ако је држављанин рецимо Америке, ни да пише о томе.

Водитељ: Да.

Компарације – кодекс понашања

Др Шешел: У Америци можете да објавите какву год хоћете књигу. Али, он мора да поштује важеће правне норме, не сме да их гази, не сме да их крши. То исто тражимо од Шиптара, наших држављана на Косову и Метохији. Ово су правне норме оне не смеју да се газе. А то шта ви желите, шта ви мислите, о чему ћете ви разговарати, о чему ћете писати, то је ваша ствар. То је дакле, питање школства.

Не свиђају вам се наше државне болнице и амбуланте.

Водитељ: Правите приватне.

Др Шешел: Формирајте своје. Они већ то раде, али зашто би то радили илегално? Да им дозволимо, да прилагодимо законодавство. И не само њима него било коме другоме.

Даље, информисање. Што не би они могли да имају приватне телевизије на свом језику? Кодекс ће се направити, не сме на телевизији да се позива на убиства, на сакаћење тела, не сме се позивати на мржњу, не сме се позивати на рат рецимо, не сме се позивати на насилно рушење уставног поретка. Значи, направи се кодекс који може да важи и у Америци, и у Енглеској, и у Француској, и у Немачкој, и у Русији, у свим цивилизованим земљама.

Водитељ: Кодекс само за њих или мислите...

Др Шешел: Кодекс за све. Не сме ништа посебно бити за њих, кодекс за све. И када се тај кодекс установи, ето вам ограничења за телевизију. Али оно што, дакле, свуда у свету може да прође и код нас.

А онда нека фомирају какве год хоће телевизије. Какав ће програм пуштају? Нека пуштају стално албански програм ако треба, па и овако долази тај албански програм.

Не може са овако савременом технологијом власт да се понаша као да је власт XIX или XVIII века. Ствари су се промениле. Некада је власт отворала писма да види да ли неко пише против режима. Цариници су ми запленили, 1989. године, када сам се вратио из Лондона пун кофер емигрантских књига. Па су ми после шест месеци вратили јер сам се ја борио за то, па су били запрепашћени што се ја уопште борим. Они су били запрепашћени што се ја нисам на аеродрому смртно преплашио па само гледао да спасем жи-

ву главу. Не дам те књиге, то су емигрантске књиге против режима. Ја хоћу да их читам. А онај ко спаљује књиге сам сумња у озбиљност свога режима у веродостојност своје идеологије, у неке основне моралне принципе итд.

Дакле, то су методе којима морамо срећивати то стање. Све оно што желе што је на некој цивилизацијској равни могу да имају, али да сами финансирају, ако нису спремни да прихвате оно што држава нуди на том плану. А држава треба да нуди подједнако у свим деловима Србије.

Ми им дакле, ништа не оспоравамо. Али морају да поштују законе. Морају да буду лојални држављани. А ова држава то није у стању. Овај режим није довољно озбиљан да то проведе. Овај режим, рецимо, на изборима манипулише наводним шиптарским гласовима. Као 350.000 Шиптара сада изашло да гласа за Милана Милутиновића. И Шиптари се смеју.

Генеа косовско–метохијске кризе

Водитељ: Шта је узрок по вама кризе на Косову?

Др Шешел: Узрок кризе на Косову је полувековна комунистичка диктатура у нашој земљи. Ту кризу су пројектовали комунисти, наравно, настављајући фашистичку политику. Јер, под италијанском фашистичком окупацијом режим Велике Албаније је прогонио Србе. Нису сви Срби терани са Косова, него само они које је краљевина Југославија колонизовала између Првог и Другог светског рата. Они су систематски отерани. А онда је комунистички режим забранио њихов повратак. Дакле, санкционисао је последице фашистичке окупације.

Комунисти су после Другог светског рата форсирали усељавање Албанаца из Албаније на Косово и Метохију, давали им имања и то српска имања, црквена имања и форсирао је одлазак Срба са Косова и Метохије. То је деценијама била систематска политика. Та политика је довела до данашње кризе.

Затим, комунистички режим је разбијао Југославију, разбијао српске земље. Тако је стварао косовско–метохијску аутономију, она нема никакво историјско ни правни утемељење из ранијег неког историјског периода.

Водитељ: Дозволите да вас прекинем, морам признати изненађен сам мало оваквим одговором на питање о проблему Косова.

Др Шешел: Због чега?

Водитељ: Из простог разлога што сте углавном поновили оно што смо чули у предизборној кампањи, а мало су се околности измениле. Да би појаснили, односно да бих добио одговор на питање које ме стварно интересује, како тумачите то да се у нашим медијима у говорима политичких лидера или чланова странака једна класична

терористичка организација назива ослободилачком војском Косова. Наравно питам вас то са позиције истакнутог српског националисте.

СОРОС мути воду

Др Шешел: Прво, мене интересује шта је вас изненадило? Ми смо радикали увек имали овакав став. Принципијелан став о Косову и Метохији, ми од тога не одустајемо.

Друго, ви знате да у нашој земљи постоје медији који су изразито на антисрпским позицијама, које финансира СОРОС, које финансирају стране обавештајне службе, стране обавештајне фондације, али то су све непрофитне организације које се финансирају из буџета, све оне делују у својеврсној шпиритној мисији. Циљ им је унутрашње разарање, субверзивна делатност унутар Савезне Републике Југославије.

Водитељ: Одакле то, намерно...

Др Шешел: Намерно. Друго, видите шта се десило. Наша борба је доделила своју годишњу награду за толеранцију шиптарским студентима демонстрантима, који негирају нашу државу. И Србију и Савезну Републику Југославију.

Водитељ: Е, ово је шлагворт...

Др Шешел: Видите сада, шта значи, ко је овде требао да добије награду за толеранцију ако уопште неко заслужује. Требало је да добије режим. Зашто? Зато што је режим био сувише толерантан. Млитава је поступио. Покушајте да неко организује демонстрације у Њујорку а да их претходно не пријави полицији, да не поштује све законске форме које у Америци важе кала се организују демонстрације.

Водитељ: Чекајте мало, Срби су демонстрирали без најаве демонстрација и правили велике, стодневне демонстрације...

Др Шешел: Али, ми смо критиковали те демонстрације, једна од наших критика демонстрантима је била, поготово онда када су биле студентске демонстрације, што не пријаве демонстрације.

Водитељ: У реду је. Да се вратимо Косову

Др Шешел: Да ли се ви сећате да смо јавно о томе говорили?

Водитељ: Да, ја се сећам, ви сте принципијелни и ја то признајем.

Др Шешел: Значи, ако постоји закон...

Наградно питање: колико има Шиптара?

Водитељ: Да се вратимо овој мојој изненађености. Ви сте изнели шта треба урадити да би се решило питање Косова. Рекли сте средити књиге, дати им медије, приватизацију...

Др Шешел: Ово срећивање књига је важно и због тога што су раније фалсификовани потписи становништва, што нико жив не зна колико заиста Шиптара тамо живи.

Водитељ: Јесте, да не понављамо господине Шешел, добро је да мало жустрије разговарамо, али да не понављамо.

Др Шешел: Ништа жустро.

Водитељ: При томе сте у свом пледојау највише говорили о промашајима и неспособности режима, што смо, што је поставка о којој сам говорио из предизборне кампање, тако да сам, с обзиром на измене околности, стекао утисак да је режим искључиво крив за стање на Косову.

Питам вас, да ви средите матичне књиге држављана, да средите матичне књиге рођених, да средите земљишне књиге, да уведете приватизацију на начин по светским стандардима, да дозволите, дакле, и информисање и све ово о чему сте говорили, шта радити у ситуацији када они кажу оно што сада кажу, и ви сте поменули. Негирамо Србију, и нас интересује једино отцепљење од Србије, односно Република Косово, што нам косовски политички прваци нон-стоп говоре. Они демократским путем јавно кажу, ми демократским путем желимо да се отцепимо.

Др Шешел: Шта нас брига шта ће они да кажу, нама је сада важно да западним силама избијемо из руку све аргументе које потежу према Србији и српском народу по питању Косова и Метохије. Они потежу исте оне аргументе који могу да им прођу по питању укупне ситуације у Србији.

Је ли у Србији медијска блокада - јесте. Нема слободе медија.

Је ли у Србији извршена приватизација - није. Постоје још комунистички облици својине.

Постоји фалсификовање изборних резултата.

Водитељ: Ја говорим сада само...

Др Шешел: Молим вас, они ту сада имају једну чврсту аргументацију којој овај режим некада не зна да парира, а некада не може да парира.

Водитељ: Да вас одмах и ту питам, да поставим потпитање.

Др Шешел: Да.

Замешатељство у књигама

Водитељ: Је ли наш проблем то што не спроводимо то што од нас траже или не спроводимо на начин на који они то траже?

Др Шешел: Не. Ми уопште не треба да проводимо ништа што они траже. Ми треба своју државу да уредимо према елементарним правним принципима који су опште признати у цивилизованом свету.

Водитељ: Добро. Колико траје, по вашој процени, сређивање матичних књига, земљишних књига.

Др Шешел: Слушајте, не може овај режим то да среди јер он не жели модеран правни поредак.

Водитељ: Под условом да је режим који ви сматрате способним. Колико уопште треба?

Др Шешел: Може за годину дана да среди матичне и земљишне књиге. За годину дана интензивног рада.

Водитељ: Господине Шешел исти смо факултет завршили...

Др Шешел: Ја не знам који сте ви факултет завршили.

Водитељ: Правни у Београду, господине Шешел и дуго, сваки пут се одазвао пружању бесплатне помоћи Србима на Косову и радио баш те спорове имовинске, и баш око земље, и вратио 10,5 хектара свом клијенту на Косову и врло добро знам да тамо сређивање земљишних књига, ако поштујемо људска права о чему сте ви говорили, не може да се заврши ни за 50 година.

Др Шешел: То није истина једноставно.

Водитељ: Истина је

Др Шешел: Откуд вам то?

Водитељ: Због тога, што сам ја управо, практично радећи на терену, спознао да су Шиптари свих 50 година после рата пословали на бесу. Ви знате шта је беса? Ви знате када ја платим ливаду коју сте ми ви продали да ви више не можете да кажете да је та ливада ваша а не моја.

Др Шешел: Прво, постоји основа у земљишним књигама, постоји нешто од чега се полази. И то још није уништено. И ако се од тога полази...

Водитељ: Али је врло могуће да је фалсификовано, господине Шешел.

Др Шешел: Молим вас, онда снимате стање на терену. То што ви кажете да треба 50 година...

Водитељ: Треба.

Др Шешел: Треба ако остане садашња власт.

Водитељ: Не.

Демократско начело - народ има право да протестује а не да руши и ломи

Др Шешел: Која је неспособна.
Водитељ: Не, то треба врхунским професионалцима да ураде.

Др Шешел: Није тачно да треба 50 година.

Водитељ: Сигурно.

Др Шешел: То вам је бесмислено. Прво, то је и релативно ограничена смањена територија, ја ћу вам рећи у Србији то све може да се уради за годину дана.

Водитељ: Ја не спорим да се у Србији може урадити.

Др Шешел: Молим вас, постоји основа у катастарским књигама, постоји снимање чињеничког стања.

Водитељ: Постоје фалсификати...

Др Шешел: Молим вас, и то снимање је и снимање на терену, дакле, утврђивање ко практично држи одређену земљу, одређену имовину, одређене некретности, и постоји распоред...

Корумпирана власт

Водитељ: Господине Шешел залажете се за правну државу, за поштовање права.

Др Шешел: Молим вас па шта ви подразумевате под правном државом? Подразумевате ову гломазну администрацију која ради...

Водитељ: Не, него подразумевам када се један посао ради да се уради поштујући прво, прописе и начело поштења и савесности.

Др Шешел: Прво, прописи морају да се промене јер су лоши. Ако ви мислите тај посао да завршите под садашњим прописима онда грешите. Ако мислите под садашњом булуменом која влада на Косову и Метохији онда грешите, јер они ништа нису у стању, они ће опет све то да замуте на терену за 100, 200 за 1000 марака, јер су навикли да се тако понашају. Јер њима не одговара да се среди катастарске књиге.

Водитељ: Господине Шешел, да се не претвори наш...

Др Шешел: Као што не одговара ни овде режиму у Србији да се среди катастарске књиге. Када погледате у једној катастарској општини да ли је сређено то стање. Није сређено, намерно је направљен хаос јер ловци у мутном најлакше лове када је тај хаос присутан.

Прозивање полиције и војске

Водитељ: Ја дозвољавам, да се не претвори у полемику, дозвољавам то да се за годину дана може решити, али ми проблем имамо сада. Сада се пуца, сада се постављају бомбе

Др Шешел: Ово што се пуца и што се бацају бомбе то треба да реши репресивна сила државе. Шта ради полиција? Шта ради војска? Што не угуше то?

Водитељ: Није ли то контрадикторно вашој основној поставци

Др Шешел: Којој?

Водитељ: Да ми не смео изазивати Запад и ићи му на руку да...

Др Шешел: Шта изазивамо? Ко то може да нам замери што смо угушили оружану побуну?

Водитељ: Па, господине Шешел, Американци дан данас одбијају да ту исту ослободилачку војску...

Др Шешел: Није тачно.

Водитељ: Уврсте на списак, како је зову...

Др Шешел: Није тачно да одбијају.

Водитељ: Па нису је још уврстили на списак терористичких организација.

Др Шешел: Молим вас, чекајте, полако. Шта нас брига шта су они уврстили шта нису, није тачно да одбијају него су претили Шиптарима да ће им ту организацију уврстити на листу терористичких организација. Шта то нас брига хоће ли Американци уврстити или не. Нама је битно овде што ниједна земља на свету не сме јавно да пружи подршку шиптарским терористима, ниједна земља на свету. И они им то стављају до знања. Тајно, неке Запад-

на? Је ли било супротстављања? Није.

Актуелни режим размазио Запад

Водитељ: Господине Шешел, рекли сте, између осталог, да нам постојећа правна регулатива није добра, није добра подлога за решавање косовског проблема. У Уставу Србије пише да је Србија држава свих грађана. Значи да је у основна грађанска права дошло и национално, национално је значи једно од грађанских права.

Пошто се овде тражи територијални уступак, односно отцепљење територије од државе Србије, и то се везује управо за шиптарски ентитет, који по нашем Уставу није могућ, немамо ли ми управо у постојећој регулативи правни основ да том свету објаснимо да они као грађани Југославије не могу по основу етничке припадности ни по-

Миладин Ивановић – режим се на Косову и Метохији ослања на криминалце огрезле у сарадњи са шиптарском мафијом

не силе их подржавају, чак шаљу своје људе да их обучавају, да их припремају, финансирају их, али јавно не сме ниједна то да уради. Када дође до оружане побуне немају подршку. Зашто овај режим није то урадио?

Водитељ: Добро.

Др Шешел: Ко се супротставио овом режиму у акцији да се угуши та побу-

мислити на отцепљење неког дела територије?

Др Шешел: Молим вас, свет сада не инсистира директно и отворено на отцепљењу баш зато што је свестан да нема правног основа. Западне силе желе притиском на режим у Београду да створе правни основ. Створиће га ако режим капитулира пред њиховим при-

тисцима и сложи се да Косово и Метохија буду посебна федерална јединица у саставу Југославије. Оног тренутка када постану федерална јединица ствара се правни основ за неко наредно отцепљење. То је суштина.

Водитељ: Рецимо да сте и у праву, а није ли управо то разлог што то траже, ја вероватно у дипломатским...

Др Шешел: Они могу да траже све оно што рачунају да је могуће добити од овог режима. А овај режим је навикао Западне силе да могу да постигну од њега све што траже. Овај режим се у почетку супротставља после попусти.

Полемика око Милошевића

Водитељ: Требаће нам додатна емисија да то и рашичланимо.

Др Шешел: Ево, да рашичланимо по питању Српске Крајине, по питању Републике Српске, овај режим се супротстављао, супротстављао после је све прихватио.

Водитељ: Ајде да рашичланимо по питању, врло радо, по цену и да пројужимо емисију, да направимо, али да идемо полако без жучи, обојица смо изгледа полемичари...

Др Шешел: Ја не знам каква је жуч овде у питању. Ја не видим никакву жуч.

Водитељ: Наравно, ви врхунски а ја ето уђох у то коло...

Др Шешел: Ви стално о некој жучи говорите.

Водитељ: Да кренемо од појаве Слободана Милошевића.

Др Шешел: Да.

Водитељ: Ја сам један од људи који сматрам да је то једини човек на овим просторима који нас води у демократско друштво. И човек који тврди да је то човек који нас је одбранио од свих зала које нам је наменио нови светски поредак, односно његови творци.

Ја бих кренуо прво, од Социјалистичке Федеративне Југославије, његовом појавом спречена је даља узурпација права и Србије и српског народа у целини. Слажетели се или не?

Др Шешел: Е, полако сада.

Водитељ: Полако, наравно.

Др Шешел: Прво, не слажем се да икада иједан човек појединац може имати такву историјску улогу. То је немогуће.

Водитељ: Наравно, ја да...

Др Шешел: Ви сте рекли да сте правник, подразумева се да сте читали неку литературу из друштвених наука. Прво, нема теорије нема ниједне озбиљне теорије која ће приписати појединим личностима такву улогу у историји какву ви приписујете Милошевићу.

Водитељ: Управо сам хтео да појасним и вама и...

Др Шешел: Шта сте ми појаснили, нисте ми ништа појаснили.

Водитељ: Само да вам кажем...

Др Шешел: Нисте ни себи успели да појасните ништа, да нас он води у демократску будућност.

Водитељ: Не, врло, па договорили смо се, хоћемо ли се надгласавати или да појасним. Када кажем од појаве Слободана Милошевића и да је он тај, ја полазим са позиције, знате, члана социјалистичке партије који врло добро зна, на личном искуству, од осам година, да је на два избора за председника Социјалистичкој партији на сваком гласању добити више гласова него сви ми остали заједно. И са искуства грађанина ове земље, који врло добро намти, да је на два избора за председника Србије добио у првом кругу, наравно, више гласова него сви противкандидати заједно. Зато, ми смо мало навикнути, ми га признајемо да је он сви ми. Немојте само да ми...

Др Шешел: Сви ви социјалисти?

Водитељ: Тако је. Ја говорим...

Др Шешел: То какви су односи у вашој странци, знате то је ствар ваше странке.

Водитељ: Ја као социјалиста и водитељ ове емисије, не могу се сада подвојити, не могу бити само водитељ а не и социјалиста, и мислим да би то било ружно када би то било непримерено и госту и медију на коме се налазимо. Дакле, ја сам у том смислу, али да и то преформулишемо и то ћу вам учинити, од појаве његове политике стојим при овим тврдњама. Дакле, дошли смо до тога да је у Социјалистичкој Федеративној Југославији појавом политике Слободана Милошевића спречена узурпација српских интереса. Слажете ли се или не?

Др Шешел: Немојте молим вас, да таква питања постављате, да ли се слажем ли не.

Водитељ: Или ваше мишљење.

Др Шешел: Е, сада ћу вам рећи моје мишљење, пошто ја овде нисам дошао ни на какав квиз...

Водитељ: Одмах повлачим...

Др Шешел: Молим вас, прво, шта је ваша погрешна поставка.

Водитељ: Добро.

Др Шешел: Лоше је што је ваша партија идеолошки заснована на тако...

Водитељ: Не, ја нисам представник партије...

Др Шешел: Није битно.

Водитељ: Добро.

Др Шешел: Ви сте рекли један политички став, и нисте овде ни дошли да полемисете са мном као представник Социјалистичке партије.

Водитељ: Тачно, било је непримено.

Др Шешел: Ваш став као члана те партије...

Водитељ: Е, то је одлично.

Др Шешел: Да је Слободан Милошевић окосница укупног нашег партијског деловања.

Водитељ: Апсолутно.

Др Шешел: Да он материјализује идеологију наше партије.

Водитељ: И ви то знате.

Др Шешел: Молим вас, али то је оно што је погрешно у вашој партији. У Српској радикалној странци није такав случај. Ниједан човек појединац у

Српској радикалној странци нема такву улогу. И улога ниједног појединца у Српској радикалној странци не би била легитимна на тај начин.

Водитељ: Знате, вероватно због тога што ви не можете да постигнете резултате као Слободан Милошевић.

Др Шешел: Полако, молим вас. Полако.

Водитељ: Ни у странци ни на изборима.

Др Шешел: Чекајте мало, полако.

Водитељ: Хоћу.

Подршка националној фази Слободана Милошевића

Др Шешел: Ја полазим од тога да ниједан човек није апсолутно ни добар ни апсолутно лош.

Водитељ: Јесте.

Др Шешел: Постоје читаве фазе у политичкој активности Слободана Милошевића у којима сам га ја лично подржавао.

Водитељ: Апсолутно. Тачно.

Др Шешел: 1987, 1988, 1989. године баш зато што сам сматрао његова политичка настојања позитивним у оном времену.

Водитељ: Добро.

Др Шешел: Није он мени одговарао по многим стварима, што је још у то време био комуниста, што је прибегавао комунистичкој реторици итд. Али основни политички процес који је водио, по мојој процени, у те три године био је позитиван зато сам га подржавао. Српска радикална странка га је подржавала 1991, 1992, 1993. године, док смо сматрали да му је политика позитивна, да је саображена српским националним интересима. Онда када није била ми смо му се супротстављали ми смо га нападали.

Водитељ: То је 1993. године.

Др Шешел: То је од краја 1993. године. Онда када је он...

Водитељ: Мало пре сте рекли...

Др Шешел: Молим вас...

Водитељ: Да је правио грешке 1991, 1992, 1993. године, то ме је испроводило да направимо један скенер политичких збивања.

Др Шешел: Молим вас, што се тиче тих збивања 1991, 1992 и 1993. године грешака је било,

Водитељ: Наравно.

Др Шешел: Али основни генерални правац је био позитиван и ми смо га подржавали. А могу вам одмах грешке сада набрајати. Прво је била грешка 1990. године што није убрзао процес увођења вишепартијског система у Србији.

Водитељ: Имамо...

Др Шешел: 1989. године већ је имао шансу да то уради, 1989. године на последњим комунистичким изборима он је такође победио, имао је противкандидате, није било партија. Он је имао толику подршку и поверење српског народа да је Србија могла да предначи у увођењу вишепартијског система, и да у старту има пропагандну пред-

ност у односу на Словенце и Хрвате. То је могао, пропуштено је, није урађено. Знате целе 1990. године ми смо се преганјали овде да ли ћемо уопште уводити вишепартијски систем или нећемо.

О вишепартијском систему

Водитељ: А је ли то разлог што после осам година вишепартијског система маса политичких лидера каже да ми уопште немамо вишепартијски систем.

Др Шешел: Ми имамо вишепартијски систем. Ја нисам чуо те који кажу да немамо.

Водитељ: Рецимо, господин Мићуновић, и у овој емисији је говорио о томе да не знамо ни суштину...

Др Шешел: Ми имамо вишепартијски систем...

Водитељ: Не познајемо ни демократију...

Др Шешел: Знате шта, то да нам је демократија још неразвијена то је такође тачно, али ми имамо вишепартијски систем. Ми имамо посебне партије.

Водитељ: Јасно, сигурно.

Др Шешел: Имамо веома моћне опозиционе партије. Е, сада што се тиче избора. Да је Милошевић у стању да увек победи на унутарпартијским изборима у Социјалистичкој партији то није спорно. 1992. године на изборима је победио све своје противкандидате, тада је имао и подршку Српске радикалне странке, која није била занемарљива, је ли тако? Јер је он имао...

Водитељ: Није тако господине Шешел...

Др Шешел: Сачекајте мало.

Водитељ прекорачио овлашћења

Водитељ: Није тако.

Др Шешел: Сачекајте, али ипак треба да се понашате као водитељ, знате. Мало пристојније.

Прво, 1992. године Милошевић је имао гласова на изборима као Социјалистичка партија и Српска радикална странка заједно. Је ли тако?

Водитељ: Да.

Др Шешел: А Социјалистичка партија је имала 1,500.000 гласова или 1,600.000 а Српска радикална странка 1,100.000, а он је имао као те две партије заједно. Значи да му је подршка Српске радикалне странке била веома важна на тим изборима. То су чињенице. А што ви интимно мислите, то није било важно, или морате да бисте се додатно додворили својој партији и њеном руковођству, да кажете да то није било важно. Најважније...

Водитељ: И сада као водитељу ми је дозвољено да кажем да ја...

Др Шешел: Али, дозволите да ја сада завршим.

Водитељ: Изволите.

Др Шешел: Знате, ипак треба да се понашате овде као водитељ а не као по-

лемичар. Ја нисам дошао на телевизијски дуел са вама, не бих ја бежао ни од тога знате, али ипак би морали да имате извесну политичку тежину да бих се упуштао и у дуел те врсте.

Водитељ: Ја сам перо лака, ја признајем.

Др Шешел: Е молим вас.

Водитељ: Ја сам ту перо лака...

Др Шешел: Што се тиче избора у Србији и Савезној Републици Југославији, ови избори су показали прошле године да Социјалистичка партија Србије и левица уопште, у целини, нису у стању да демократским средствима, законским средствима добију изборе. Јер да су у стању да добију изборе законским средствима не би се служили оним незаконитим радњама, не би се служили фалсификатима.

Ми имамо читав низ доказа да су председнички избори прошле године фалсификовани а делимично су фалсификовани и парламентарни избори, поготово на Косову и Метохији. Тим нашим доказима нико не може опепелити. Је ли то истина? Хоћете ви да кажете да нису фалсификовани председнички избори?

Водитељ: Ја сам сада водитељ, немојте молим вас.

Др Шешел: Чекајте дајте одговор, изјасните се.

Водитељ: Ја свог госта поштујем...

Др Шешел: Чекајте ви сте сада дошли у другу улогу, улогу полемичара. Ја сам прихватио полемику са вама.

Водитељ: Господине Шешел, хајде да се договоримо: или ћу да пољемим, а да ме не опомињете да треба да будем водитељ, или ћу да будем водитељ а да ме не опомињете да пољемим.

Др Шешел: Молим вас, ја ћу вас опомињати и у једном и у другом слушају.

Водитељ: Добро.

Др Шешел: Јер, тиме постижем још једну предност у односу на вас. Моја је позиција таква овде.

Водитељ: Од мене имате све предности. Господине Шешел...

Др Шешел: И тражим слабе тачке, и тражим слабу тачку у вашој позицији и нашо сам и то је једна од слабих тачака у вашој позицији.

Водитељ: Која на пример? Ја је нешто, мислим...

Др Шешел: Па то да сте дошли у ситуацију да по сваку цену браните политику социјалистичке партије која је небрањива. Небрањива по питању Косова и Метохије, небрањива по питању правног поретка, изборне процедуре итд.

Водитељ: Не, господине Шешел, ако је такав утисак код вас створен да се вратимо ми на ово, не интересује мене моја слаба тачка у овој емисији мене интересује ваше виђење.

Др Шешел: Мене не интересује ваша слаба тачка, али су ми важне слабе тачке ваше партије.

Водитељ: Ви сте лидер, одлично али сложили смо се да сам ја перо лака у политичком смислу, према томе...

Др Шешел: То сте ви рекли ја нисам.

Водитељ: То са високим функционерима моје странка расправите, мене је интересовало ваше мишљење по питању решавања косовског проблема, јер то је проблем који као грађанин осећам. Такође ме интересује, продужићемо емисију јер вероватно сам ја крив што сам полемиком изазвао код вас такву реакцију, не вероватно него сигурно.

Др Шешел: Какву реакцију? Није била никаква чудна реакција, сасвим нормална.

Нова Влада или нови избори

Водитељ: Такву нормалну реакцију, ништа друго нисам ни рекао. Сада ме интересује, ви сте лидер, код мене уживате респект друге по снази странке, имате 82 посланика у српском парламенту, Србија треба да добије председника владе, медији су сваки дан пуни изјава свих компетентних и релевантних субјеката политичких који треба да формирају ту владу, интересује ме ваша прогноза за ову емисију? Хоће ли се формирати влада, ваш став?

Др Шешел: Ја не знам да ли ће се формирати нова Влада Србије или ћемо ићи на нове изборе. Осећам да су све прилике да ћемо имати врло брзо нове парламентарне изборе. И то у ситуацији у којој Српска радикална странка уопште није била актер, ми ни у каквим преговорима нисмо учествовали. Хтели смо. Нудили смо преговоре другим озбиљним парламентарним странкама, писмено.

Одмах после септембарских парламентарних избора упутили смо писмо Социјалистичкој партији, Српском покрету обнове и Југословенској левици и понудили да разговарамо о стварању концентрационе владе националног јединства. Куртоазно је ЈУЛ одговорио да је начелно спреман на разговоре, али до разговора никада није дошло, социјалисти су ћутали, а СПО се обрушио дрвљем и камењем на Српску радикалну странку.

Пошто са нама нису хтели о томе да разговарају, ми једноставно ишчекујемо како ће се окончати процес преговарања између социјалиста и Српског покрета обнове. Чули смо, пре неколико дана, да су ти преговори упали у кризу, да се нису могли договорити и све су прилике, уколико заиста не постигну никакав договор да ћемо имати ускоро ванредне изборе.

Могуће су овде три варијанте. То је сада реално. Да Српски покрет обнове уђе у владу са социјалистима. Да Српски покрет обнове подржи мањинску владу социјалиста или да изађемо на нове изборе. Четврту варијанту ја једноставно не видим.

Отпор кратког даха – режим је навикао западне силе да од њега могу да извуку све што траже

Водитељ: Са позиције ваше, с обзиром да сте говорили у претходним одговорима о проблемима и наводили проблеме које имамо као народ и држава, они су неспорни и бременити, ваша проена, ваш став шта је за Србију боље од тих варијанти?

Др Шешелј: За Србију би било најбоље да је постигнут договор о концентрационој влади националног јединства. А пошто није, и пошто друге странке то нису хтеле, онда је најбоље да идемо на ванредне парламентарне изборе. Знате, неке су се ствари десиле од септембра наовамо које су доста утицале на опредељење бирачког тела, на опредељење грађана. И онда зашто да то не проверимо, да се успостави нови однос снага у скупштини.

Ја верујем и очигледно је, ове странке које су прошле године бојкотовале изборе да би сада изашле на изборе, то је одмах аргумент за нашу тезу да би однос снага у Народној скупштини био другачији. Затим, чланство неких других странака је схватило какву политику води њихово руководство, разочарано је, сада би се определило за неког другог на изборима. То је очигледно. Ми желимо што пре нове парламентарне изборе.

Милутиновић се не меша у свој посао

Водитељ: Ако би то била опција по вама, шта је оптимално у погледу рока одржавања тих избора?

Др Шешелј: Знате, може да се деси већ у мају да имамо те ванредне парламентарне изборе, можда тек на јесен. Јер по овој усталејој парламентарној процедури већ одавно је требало да Милан Милутиновић повери мандат за састав владе неком страначком представнику. Па ако он не успе да формира владу у одређеном року да се 15 дана, рецимо, врати мандат па се повери новом, па то три четири пута да се проба, док се све то тако испроба, прође опет три четири месеца, и када се види да заиста никако није могуће конституисати парламентарну већину и формирати нову владу, онда се иде на расписивање нових избора. Међутим, иако је Народна скупштина конституисана још у новембру месецу, Милан Милутиновић није одредио мандатара за састав владе.

Он се очигледно не меша у свој посао, Милутиновић.

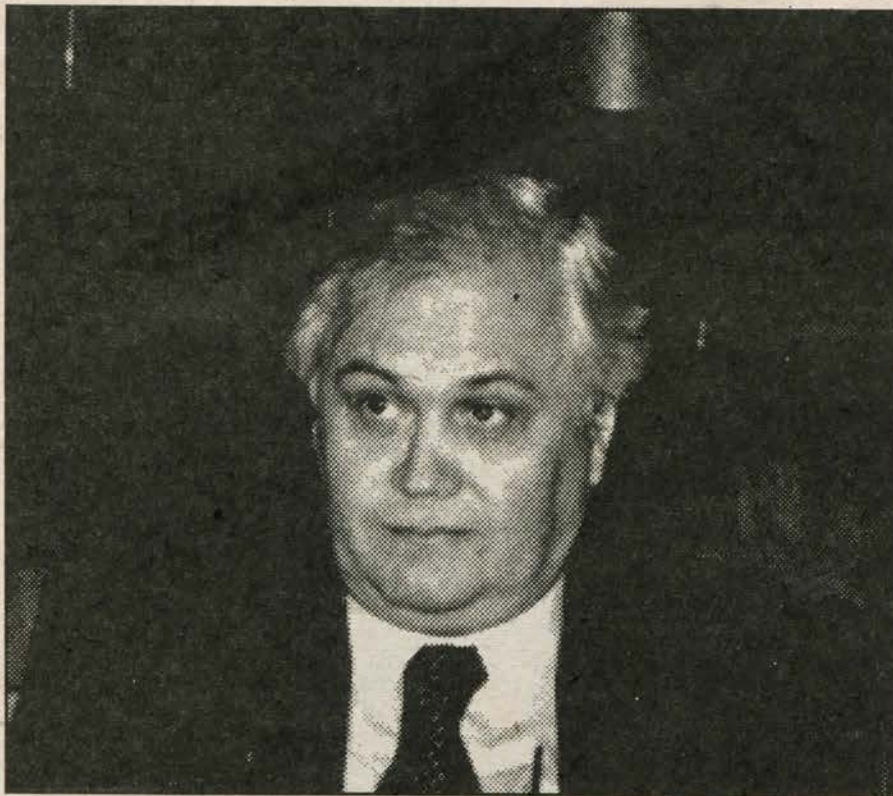
Комбинације и парламентарни принципи

Водитељ: За случај да добијемо мандатара, дакле, да се постигне договор на један од начина који сте мало пре рекли, да добијемо мандатара, да ли би се Српска радикална странка опредељивала према мандатару и новој влади, новом саставу владе према програму који је дужан да изнесе у скупштини, или према начину на основу којег је дошло до предлагања мандатара?

Др Шешелј: Не. Ми бисмо се прво опредељивали по основним парламентарним принципима. И онај ко обавља функцију председника Републике, без обзира што ми Милана Милутиновића и даље оспоравамо због начина на који је изабран, он је сада практично на тој функцији, и то је једна реална чињеница која је пред нама. А шта то значи?

Ако није обавештен да је већ успостављена парламентарна већина, значи ако неке странке формирају коалицију, сложе се о коалицији, обавештавају председника Републике да имају већину. Рецимо социјалисти и Српски покрет обнове, ако се договоре обавештавају Милана Милутиновића да су постигли парламентарну већину, и да њиховом заједничком представнику треба поверити мандат. То би било нормално. Ако није, онда Милан Милутиновић треба највећој појединачној странци да понуди састав владе. Ако тај мандатар не успе онда другој по реду, трећој по реду, четвртој и то би већ било довољно, све остало би било неозбиљно.

Е, пошто ми имамо ситуацију у којој ниједна странка и страначка групација нема скупштинску већину, па је неопходна коалиција ако се жели нова влада, постоји још један парламентаран принцип који се овде мора поштовати. Ако две, скоро подједнако снажне политичке партије желе озбиљну коалицију, онда оне морају направити равнотежу у расподели кљу-

Приучени председник – Милутиновић се не меша у свој посао

чних државних функција. У овом случају, у претходном међустраначком договору Социјалистичка партија Србије је добила место председника Народне скупштине, у том договору су учествовали радикали, социјалисти и Српски покрет обнове, па су се сутрадан попишманили, па су као били уздржани на седници Народне скупштине, али договор је био чврст. Него су они хтели, пошто је то било пред нове председничке изборе, да представе у јавности као радикали нешто шурују са социјалистима, а СПО је као по страни. То је била једна провидна игра која им није прошла у народу.

Ако су социјалисти добили место председника у Народној скупштини, по природи ствари радикали би требало да добију место председника владе. Јер социјалисти имају 86 посланика, да занемаримо на тренутак то како су на Косову дошли до посланичких мандата, а радикали 82. Председник Народне скупштине је по државном протоколу изнад председника владе. Значи формално је значајнија политичка функција. А у време док још није био изабран нови председник Републике то је социјалистима било нарочито важно. Нама радикалима нија та функција била толико интересантна. Нама је неупоредиво интересантнија функција председника владе. Ми једноставно у владу не бисмо ушли уколико није наш мандатар, ако није председник владе српски радикал. Све другачије би било гажење основних парламентарних принципа.

Водитељ: Кажете да договор и конкретан договор који сте рекли је погажен, сведоци смо...

Др Шешељ: Који договор је погажен?

Водитељ: Рекли сте око избора да СПО вас оптужује...

Др Шешељ: Да што се тиче Српског покрета обнове.

Проклетства ових простора

Водитељ: Сведоци смо да и коалиције које се формирају нису дугог века, имате ли објашњење о чему се ради, је ли то проклетство овог простора, или нешто...

Др Шешељ: Не, није то проклетство овог простора. Проклетство овог простора су многе историјске стихије које су нам се дешавале, својевремено од Хуна па наовамо. Па петовековна турска окупација, па две немачке најезде у Првом и Другом светском рату, па комунистичка диктатура полувековна, то је била она наша зла судбина.

А то какво је стање у којој политичкој партији то је остављено слободној промени чланова тих партија, њиховим симпатизерима. Ако чланови Социјалистичке партије желе управо такву партију какву ви имате, то је онда ваша ствар. Што би то нама сметало. Ако гласачи ваше партије, ваше социјалистичке партије, желе да гласају управо за такву партију каква је ваша партија што би то нама сметало и што би ми то сматрали проклетством овога простора?

Ако чланови Српског покрета обнове желе управо таквог председника странке какав је Вук Драшковић, то је њихова ствар. Ако гласачи Српског покрета обнове желе управо такву странку какав је Српски покрет обнове, и

то је њихова ствар. Што би ми то сматрали проклетством?

Наше је да вас нападамо као политичке противнике, вас социјалисте. Наше је да нападамо Драшковића и СПО као политичке противнике, да евентуално нападамо демократе као политичке противнике. Значи није наш циљ да наша конкуренција успе, наш је циљ да наша конкуренција пропадне, а да ми успемо.

Водитељ: Дозвољавате ли...

Коалиције као врбов клин

Др Шешељ: Е, сада, што се тиче коалиција, многи политичари су се показали веома неозбиљним и незрелим олако ступајући у разноразне коалиције, а после доводили те коалиције до распада пред очима народа, чупали косе, шта им би, где им би памет да улазе у тако нешто.

Ми, радикали смо у таквим стварима увек били веома, веома опрезни. Никада нисмо лакомислено улазили ни у какву коалицију, имали смо разне облике међустраначке сарадње увек водећи рачуна какве могу бити консеквенце. И нисмо се покајали.

Наше искуство из сарадње са другим странкама је поприлично лоше. Ми смо увек поштовали до краја све договорено, али други нису. Други су се понашали као пиљари на пијаци, па може и овако, може и онако, па ко ће кога преварити, ко ће кога обманути. На дугу стазу је то погрешно.

Сада, рецимо, по Београду су демократе, Демократска странка, излепили неки проглас где позивају Драшковића и нас радикале да уђемо у коалицију.

Водитељ: Мора да сте осетили моје следеће питање...

Др Шешељ: Као ми смо то обећали. Нисмо ми то обећали. Кома смо ми обећали коалицију са Српским покретом обнове? Никома. Нисмо ми на политичкој сцени да би испуњавали жеље других странака, да би испунили жељу Демократске странке да уђемо са Драшковићем у коалицију, да себе упропастимо, а њима створимо услове да процветају. Што бисмо ми то урадили?

И оно што је најважније, управо политичке партије које су до сада више пута улазиле у коалицију са Српским покретом обнове, и јели са њима оно што нормални људи не једу, па им се огадило, траже сада од нас радикала, да и ми почнемо то да једемо. Е, нећемо. Чак и да смо хтели да уђемо у коалицију са Српским покретом обнове нама је довољно искуство Демократске странке да нам тако нешто никада не падне на памет.

Уредба о финансијском пословању

Водитељ: У последње време, односно у задњих неколико дана јавности је врућа тема уредба владе Републике

Србије о финансијском пословању. Ваш коментар?

Др Шешел: Та уредба је лоша и са правног и са политичког аспекта. Са правног аспекта је неодржива из више разлога.

Прво зато што онај ко је донео ту уредбу није компетентан да је донесе. Ми још немамо Владу Србије. Били су парламентарни избори, конституисан је нови однос скупштинских снага и тек треба да се формира влада. Садашњи кабинет је у статусу вршиоца дужности, отправника послова, као влада под оставком. Та влада не може доносити опште правне акте, може само појединачне. Отправља дневне послове.

И други правни разлог неодрживости ове уредбе је што се њоме мењају закони. Уредба је подзаконски општи правни акт, не могу се уредбом мењати закони.

А у политичком и економском смислу уредба има катастрофалне последице. Уместо да се подстиче промет роба и некретнина паметном пореском политиком, влада је сада обуставила промет некретнина или га пребацила у нелегалне токове. Оно што сте ви говорили да се на Косову трговина одвија на бесу, и овде ће још мало почети на бесу. Дакле, на реч, или на неформални уговор, нерегистровани уговор. Али ће се трговина одвијати. Трговина је јача од било какве уредбе. Од било каквог режима. Од било как-

вих норми. Не може се укинути трговина у једном друштву.

Водитељ: Чули смо у том делу објашњења господина министра финансија који је ствари појаснио да само жели да региструје промет, значи може маркама да се тргује, банке ће то, начин је већ познат.

Др Шешел: То су они додатно убацили као неку исправку. Нису они то првобитно...

Водитељ: Најављена су упутства за спровођење. Ви сте их већ рекли.

Др Шешел: После великог одијума у јавности, они су као неку исправку убацили да онај ко продаје кућу може да купи оне девизе за које је кућа купљена само да плати неку провизију банци.

За реформисање прописа

Водитељ: Разлику између...

Др Шешел: Бесмислено, то само компликује промет. Видите, оно што је једино држави важно то је да се плати порез на промет, колики је да је, али да се плати. Држава је могла да каже, овај уговор ће се регистровати када се плати порез на промет. То би била једна логична одлука. Сада, колико ја знам, прво се региструје уговор, па се онда подноси пореској управи за обрачун пореза. Па онда после долази до кашњења у плаћању, до јурења итд.

Могла се измена направити, да се каже, е овај уговор се региструје када се плати порез. То би било логично.

Водитељ: То сам управо хтео да вас питам.

Др Шешел: Међутим, они овде терају људе...

Водитељ: Не о тумачењу уредбе, него сам хтео да вас питам, чини ли вам се после овог иступања господина министра финансија да уопште, ваш утисак сада о уредби, да ли је то сада материјал око кога би, рецимо, парламентарне странке расправљале преко својих представника, да ли је то уопште добар штоф да се донесе измена прописа али тако да имамо и тржиште и пореску дисциплину?

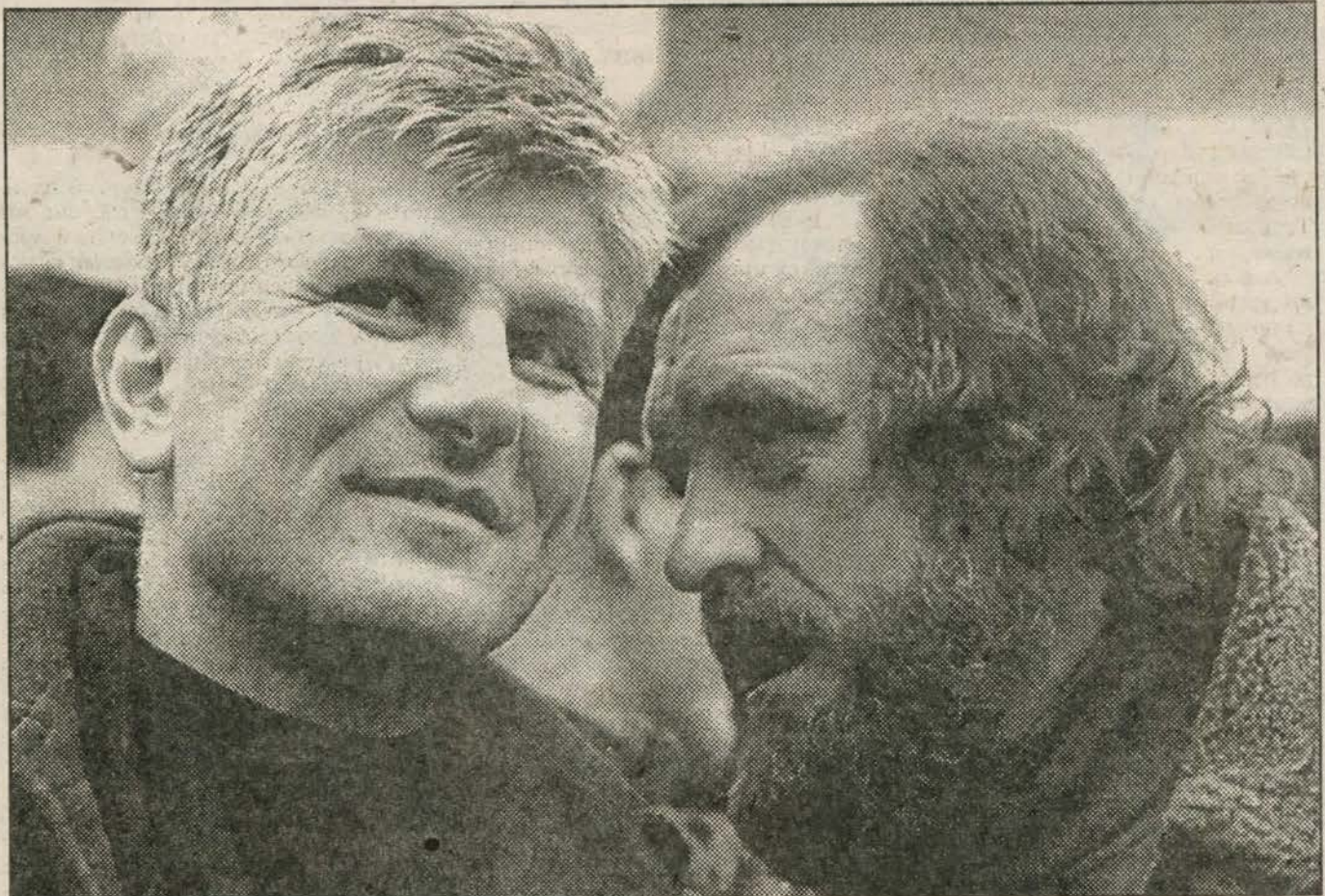
Др Шешел: На првој седници Народне скупштине посланичка група Српске радикалне странке ће поднети предлог да се ове уредбе ставе ван снаге. Да ли ће други посланици за то гласати или не, видећемо у Народној скупштини.

Водитељ: А да ли ви сматрате да треба мењати уопште прописе у тој области?

Др Шешел: Треба их мењати. Треба их потпуно реформисати.

Водитељ: Хоће ли иницијатива имати и контрапредлог или само поништавате овај, а...

Др Шешел: Знате, у овом случају треба само да се поништи ово. А за контрапредлог треба прво формирати владу, треба једну ширу концепцију раз-

Пример који опомиње – радикали никада нису лакомислено улазили ни у какву коалицију

вити, знате не можете док владу не формирате. Ви сада тражите да се усвајају неки закони, ко ће их сутра проводити?

Праве банке не постоје...

Водитељ: Видите господине Шешел, ја сам један од оних који се управо тога боји. Док се ви, док се политичке странке бирају и води се борба за власт, дотле неки неодложни послови се не раде, а ми грађани то трпимо.

Др Шешел: Ово што сада, ово што ове уредбе третирају је регулисано на одређен начин законима. Не баш тако добро, не солидно али регулисано тако да функционише. Ова уредба је направила хаос. Ова уредба је изазвала шок и пореметила неке елементарне односе у друштву. Друго, ми би били за то да се сви новчани токови одвијају кроз банке. Али ми још немамо банке. Немамо банке у правом смислу речи.

Водитељ: Како до њих?

Др Шешел: Приватизацијом и решавањем досадашњих нагомиланих проблема и старе девизне штедње.

Водитељ: А спољни зид санкција?

Спољни зид санкција и економски односи

Др Шешел: Спољни зид санкција нама не ремети много економске односе. Као што ни оне потпуне санкције нису изазвале нашу економску кризу и социјалну беду. Него неспособан режим и неадекватна економска политика. Најбољи доказ вам је чињеница када су укинуте те санкције овде се практично ништа битно није променило, само је олакшано снабдевање горивом, не морамо више у канистерима да купујемо гориво код уличних шверцера, него купујемо на пумпама.

Водитељ: И цена је мало различита.

Др Шешел: Добро и цена, али цена је већ пала у оним последњим фазама и код уличних продаваца није била као у оним ударним месецима 1992, 1993. године када је до 3,5 марке било.

Водитељ: Заступате дакле, тезу да прво банке треба санирати па онда...

Др Шешел: Газите, ја не дозвољавам да ме држава тера да свој новац држим у банци све до оног момента када не могу у једном тренутку све што имам у банци да подигнем, ако пожелим да подигнем. Извините, мени је заробљена стара девизна штедња, нисам имао много али сам имао значајан износ. Све док ми не врате ту стару девизну штедњу ја банкама ништа не верујем. И то је моја полазна позиција. Мислим сваког нормалног грађанина ове земље. Не може се на силу вратити поверење грађана у банке. Него промишљеном пословном политиком тих банака.

Али, прво да банке постану банке у правом смислу речи. Оне се сада само зову банке, оне су сервис режима, сервис владајуће партије за манипулисање новцем. Нису банке у правом смислу речи. Да ми имамо банке не би ниједна друштвена фирма могла да до-

бије кредит, јер је бесмислено да кредит добијају друштвене фирме. Како ћете друштвену фирму обавезати да врати кредит? Нема начина.

Водитељ: Време нам је...

Др Шешел: Кредит може да добије само приватна фирма или грађанин појединач.

Non-stop предизборне кампање

Водитељ: Већ смо пробили термин време нам истиче, за крај, у ствари, претпоследње питање, непосредне активности ваше странке за излазак из политичке и животне кризе?

Др Шешел: Ми смо имали пуних годину и по дана непрекидне предизборне кампање, од маја 1996. године, од нашег IV оташбинског конгреса ми нисмо стали са кампањом. 1996. године смо били апсолутно медијски блокирани, па смо кампању водили кроз одржавање више стотина јавних трибина и страначких митинга. 1997. године јепустила та медијска блокада и било је шансе да се појавимо на великом броју локалних радио и телевизијских станица, па смо комплетну кампању на тај начин провели.

Сада смо имали један предах у јануару месецу, и ми се полако припремамо за нову кампању. И ту нову кампању ћемо, пре свега, водити преко локалних радио и телевизијских станица. Све док постоје медијске могућности за експлицирање наше страначке политике, за провођење наше кампање ми немамо потребу да држимо уличне митинге, да држимо јавне трибине и скупове сличне врсте. Дакле, ми жељимо модерније облике кампање.

Водитељ: И последње питање, с обзиром да сам вечерас одступио од водитељске улоге утолико што сам у једном тренутку постао и полемичар, можете ли да се сада гледаоцима ТВ Палме изјасните хоћете ли још неки пут доћи управо таквом домаћину?

Др Шешел: Кад год ме позовете ја ћу доћи. Друго мени уопште није сметало што сте ви ушли у улогу полемичара.

Водитељ: Погледајте репризу у недељу, па ја мислим да се нећете сложити са вашом тврдњом.

Др Шешел: Ја сам само желео да искористим све слабости ваше позиције. А ово је једна формална слабост ваше позиције коју сам ја искористио у емисији. Немате разлога да се љутите, ја мислим да сте захваљујући томе добили интересантнију емисију.

Водитељ: Ако је обећање остало...

Др Шешел: А јежим се од емисија у којима водитељ само клима главом, без обзира шта кажем, у коме водитељ не зна да контрира саговорнику.

Водитељ: С обзиром на ту вашу спремност, изгледа да ће и наш следећи разговор бити занимљив, можда и занимљивији.

У сваком случају велико вам хвала што сте нашли времена да гостујете на ТВ Палми,

Др Шешел: Било ми је задовољство.

Водитељ: Надам се да ћемо ускоро наставити овај разговор.

Поштовани гледаоци, вама лаку ноћ и пријатно. Гледали сте Дијалог, у коме је гост био др Војислав Шешел. Следеће четвртка гост нам је господин Вук Драшковић. А ви у наставку програма останите уз ТВ Палму, и њен спорТСКИ програм. Лаку ноћ и пријатно.

После сваких избора јачи – радикали су имали пуних годину и по дана непрекидне предизборне кампање

ФОТО АЛБУМ

ПОРОДИЦЕ ДРАГИШИЋ

Стево и Александра

У дому Драгишића

Ми долазимо— Јована, Милан,
Никола, Ивана...

Српска младост

Бројна породица Драгишића
добила је четврту принову.
Највише разлога за срећу има
деда Милан, по коме је добио
име најмлађи унук.

Др Војислав Шешељ кум на
крштењу Стеве Драгишића

СВЕ ЗА СРПСТВО
А СРПСТВО НИ ЗАШТА!